

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ»
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ.»**

**Της φοιτήτριας
ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΛΑΜΠΟΚΗ**

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ιωάννινα, Οκτώβριος 2020

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ»
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΓΟΝΕΙΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ.»**

**Της φοιτήτριας
ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΛΑΜΠΟΚΗ**

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

**Παπακωνσταντίνου
Παναγιώτης
Τέως**

Καθηγητής τμήματος Φ.Π.Ψ

Σιάνου –Κύργιου Ελένη

**Τέως Καθηγήτρια τμήματος
Φιλοσοφίας**

Σιάκαρης Κων/νος

**Επίκουρος
Καθηγητής
τμήματος
Φιλοσοφίας**

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

UNIVERSITY OF IOANNINA
SCHOOL OF PHILOSOPHY
FIELD OF PRACTICAL PHILOSOPHY AND PEDAGOGY

Postgraduate Dissertation

Three-member examination committee:

**Papakonstantinou
Panagiotis**

X. Professor of PH.P.PS

Sianou – Kurgiou Helen

X. Professor of Philosophy

**Siakaris
Konstantinos**

**Assistant professor
of Philosophy**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT.....	7
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
Α΄ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	12
1.1 Η έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση	12
1.2 Η συνθετότητα του εκπαιδευτικού έργου.....	18
1.3 Διεθνείς Οργανισμοί και ποιότητα στην εκπαίδευση	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	28
2.1 Από το Locus Parentis στο δικαίωμα εκπαιδευτικών επιλογών.....	28
2.2 Σχολείο και γονείς: Θεσμικές οριοθετήσεις	30
2.3 Εκπαιδευτικοί και γονείς στη σχολική μονάδα	38
2.4 Γονικές προσδοκίες από το σχολείο	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	48
Β΄ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	51
4.1 Η προσέγγιση.....	51
4.2 Η Μέθοδος.....	51
4.3 Η Τεχνική συλλογής δεδομένων	52
4.4 Η διεξαγωγή των συνεντεύξεων	53
4.5 Το «δείγμα» της έρευνας.....	54
4.6 Η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της ερευνητικής διαδικασίας.....	56
4.7 Καταγραφή και απομαγνητοφώνηση του υλικού των συνεντεύξεων.....	57
4.8 Η ανάλυση των συνεντεύξεων.....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	98
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	105
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	107
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	122

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί ένα πολύπλοκο θέμα καθώς αφενός επηρεάζεται από μια σειρά κοινωνικών, ιστορικών και πολιτικών παραμέτρων, και αφετέρου, αντανακλά τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του εκάστοτε εκπαιδευτικού συστήματος. Σκοπός αυτής της ερευνητικής εργασίας είναι η μελέτη των απόψεων γονέων για την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στο Γυμνάσιο. Μέσα από την ανασκόπηση της πρόσφατης βιβλιογραφίας στον τομέα της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου φαίνεται πως η εκπαιδευτική διαδικασία και αξιολόγηση καθορίζονται από την εκάστοτε νομοθεσία που εξασφαλίζει τη σχέση σχολείου και γονέων. Η συμμετοχή των γονέων στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης των παιδιών τους θεωρείται σημαντική, καθώς η συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών αποβλέπει στις υψηλές σχολικές επιδόσεις των μαθητών, ενώ οι προσδοκίες των γονέων για την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία των παιδιών τους διαμορφώνονται με βάση τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της κάθε οικογένειας.

Η παρούσα ερευνητική προσπάθεια στηρίζεται στην ανάλυση και την παρουσίαση απόψεων γονέων σχετικά με την ποιότητα αλλά και τη δυνατότητα βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου, όπως αυτό παρέχεται σε παιδιά που φοιτούν στο Γυμνάσιο. Το ερευνητικό εργαλείο το οποίο επιλέχθηκε για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού ήταν η ημι-δομημένη συνέντευξη, ενώ η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την τεχνική της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου των συνεντεύξεων.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι σε γενικές γραμμές οι γονείς ταυτίζουν την έννοια της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου με την αποτελεσματικότητα και την επιτυχία των σχεδιασμένων στόχων και παράλληλα, συσχετίζουν τη βελτίωσή της με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, τη συμβολή του κράτους, την ύπαρξη και λειτουργία θεσμικών οργάνων, αλλά και με τη συμμετοχή των ίδιων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Για όλους τους συμμετέχοντες η αναποτελεσματικότητα του σύγχρονου σχολείου οφείλεται σε εκπαιδευτικούς, ιδεολογικούς και οικονομικούς παράγοντες και γι' αυτό προσδοκούν την πραγματοποίηση αλλαγών στο διοικητικό, παιδαγωγικό και υλικοτεχνικό τομέα.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ: ποιότητα εκπαιδευτικού έργου, γονείς, απόψεις, βελτίωση, κράτος, εκπαιδευτικοί.

ABSTRACT

The quality of education is a complex issue as it is influenced by a series of social, historical and political parameters, and on the other hand, it reflects the aims and aspirations of the educational system concerned. The purpose of this research project is to study the opinions of parents on the quality of the educational work provided in high school. Through the review of the recent literature in the field of quality of the educational work, it appears that the educational process and evaluation are determined by the relevant legislation that ensures the relationship between school and parents. The participation of parents in the quality of their children's education is considered important, as the collaboration of parents and teachers aims at the high school performance of pupils, while the expectations of parents for the educational and their children's professional course is shaped based on the economic, social and cultural characteristics of each family. This research effort is based on the analysis and presentation of opinions on the quality and improvement of the educational work of 15 parents whose children are attending high school. The research tool selected for the collection of the research material was the semi-structured interview, while the analysis of the data was carried out with the technique of thematic analysis of the content of the interviews. The analysis of the results showed that in general, parents approach the concept of quality of the educational work with the effectiveness and success of the planned objectives, while associating its improve it with the evaluation of teachers, the contribution of the state, the existence of institutions and the participation of the same in the educational process. For the participants the inefficiency of the modern school is due to educational, ideological and economic factors and therefore they expect changes in the administrative, pedagogical and logistical field.

KEY - WORDS: Quality of educational work, parents, opinions, improvement, state, teachers.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στις «Επιστήμες της Αγωγής», του τομέα Πρακτικής Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, της Φιλοσοφικής Σχολής, του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Πριν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εργασίας μου αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω ορισμένους ανθρώπους που γνώρισα, συνεργάστηκα και η συμβολή τους για την πορεία της εργασίας μου ήταν καθοριστική.

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Παπακωνσταντίνου Παναγιώτη, ο οποίος με αμείωτο ενδιαφέρον καθ' όλη τη διάρκεια της ερευνητικής, αλλά και συγγραφικής μου δραστηριότητας με καθοδήγησε ως επιβλέπων. Μου έδειξε εμπιστοσύνη, από την πρώτη στιγμή, μου πρόσφερε πολύτιμες συμβουλές, ηθική συμπαράσταση και τον ευχαριστώ θερμά για την άψογη συνεργασία.

Ευχαριστίες, επίσης, θα ήθελα να αποδώσω και στα άλλα δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής κ. Σιάκαρη Κωνσταντίνο και κ. Σιάνου Ελένη, τους οποίους είχα τη χαρά να γνωρίσω και σε προπτυχιακό επίπεδο και μόνο καλά λόγια μπορώ να εκφράσω γι αυτούς.

Παράλληλα, εξίσου σημαντικό κομμάτι της εργασίας αυτής αποτέλεσαν και οι γονείς που συμμετείχαν στην έρευνα και οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με μεγάλη προθυμία στο κάλεσμά μου, έχοντας διάθεση να αναλύσουμε θέματα που ταλανίζουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικότερα για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου την οικογένειά μου, η οποία σε όλη αυτή τη διαδρομή ήταν κοντά μου, δίνοντάς μου αγάπη και υπομονή. Τους ευχαριστώ για όλα όσα μου έχουν προσφέρει όλα αυτά τα χρόνια της ζωής μου, αλλά και των σπουδών μου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελούν μια χρονική περίοδο της ζωής του ατόμου που περιλαμβάνει αξιοσημείωτες μεταβολές, όπως π.χ. η μετάβαση από τον οικείο οικογενειακό σε έναν άγνωστο και πρωτόγνωρο τρόπο ζωής στο σχολείο, αλλά και συναισθήματα ανησυχίας και ανασφάλειας που συνοδεύουν την αναπτυξιακή αυτή φάση του παιδιού. Παράλληλα, η μετάβαση αυτή δηλώνει και μια δημιουργική διαδικασία, στην οποία συμμετέχουν ενεργά τόσο τα παιδιά και οι γονείς τους, όσο και αυτοί που τη διαχειρίζονται έχοντας συμβουλευτικό και καθοδηγητικό ρόλο, όπως οι εκπαιδευτικοί και τα στελέχη της εκπαίδευσης.

Τα τελευταία χρόνια το ερευνητικό ενδιαφέρον για τη μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο έχει επικεντρωθεί στον προσδιορισμό των βασικών παραμέτρων που διαμορφώνουν το σχολικό περιβάλλον του γυμνασίου και επηρεάζουν την ψυχολογική κατάσταση και επίδοση του μαθητή. Επίσης, παρατηρείται μια σημαντική προσπάθεια να διερευνηθούν οι συγκεκριμένοι τρόποι διδακτικής μεθοδολογίας, οργάνωσης και δομής του σχολείου και να προσδιοριστούν οι αρμόζουσες εκπαιδευτικές πολιτικές, οι οποίες οδηγούν στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η έννοια της ποιότητας έχει επεκταθεί από το χώρο της οικονομίας και στο χώρο της εκπαίδευσης, προκειμένου να γίνει εφικτή η υλοποίηση της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Πρώτα, όμως, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί η έννοια του εκπαιδευτικού έργου για να αναλυθεί στη συνέχεια η ποιότητά του. Άλλωστε, η επικέντρωση στο ζήτημα της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου αναδεικνύει την ανάγκη μεταρρυθμίσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων, τοποθετώντας την ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των μεταρρυθμιστικών ενεργειών (Ξυθάλη & Σαλτερής, 2011).

Τις τελευταίες δεκαετίες τα διεθνή και ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα έχουν επικεντρωθεί στο ζήτημα της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η ποιότητα της εκπαίδευσης, αν και αποτελεί πολύπλοκο θέμα καθώς επηρεάζεται από μια σειρά κοινωνικών, ιστορικών και πολιτικών παραμέτρων, αντανακλά τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του εκάστοτε εκπαιδευτικού συστήματος. Το Τμήμα Ποιότητας της Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου πραγματοποίησε το 2007 έρευνα με βάση τη συστημική προσέγγιση για τη διερεύνηση των παραμέτρων που επηρεάζουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα στο πλαίσιο του έργου

«Αξιολόγηση των Ποιοτικών Χαρακτηριστικών του Συστήματος Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης». Η συγκεκριμένη έρευνα είχε σκοπό να παρακολουθήσει την πρόοδο που έχει συντελεστεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και να διατυπώσει προτάσεις για τη βελτίωση της ποιότητάς του (Ξυθάλη & Σαλτερής, 2011).

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να επιχειρήσει, αρχικά, μια ανασκόπηση της πρόσφατης βιβλιογραφίας στον τομέα της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και να εστιάσει στις απόψεις των γονέων για την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στα σχολεία. Έχουν δημοσιευθεί αρκετές έρευνες στη διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με το εκπαιδευτικό έργο, την ποιότητά του, τη συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση αλλά και τις απόψεις τους για την ποιότητα της εκπαίδευσης.

Η συγκεκριμένη εργασία επιδιώκει να φωτίσει τις προηγούμενες συζητήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης μελετώντας και εξετάζοντας κριτικά τις απόψεις των γονέων για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στα σχολεία της Ελλάδας. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι θα μελετηθούν οι απόψεις των γονέων στην κρίσιμη περίοδο της πρόσφατης οικονομικής ύφεσης. Τα τελευταία χρόνια πολυάριθμες έρευνες έχουν διεξαχθεί στο χώρο της εκπαίδευσης που πραγματοποιήθηκαν επαρκώς τόσο στη μελέτη της ισότητας όσο και της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου καθώς το συγκεκριμένο αυτό ζήτημα αποτελεί έναν από τους βασικούς και προβεβλημένους στόχους της εκπαίδευσης στη χώρα (Βαβουλίδου, 2013· Δαλακούρα, 2015).

Ωστόσο, ό,τι είναι γνωστό σχετικά με το ζήτημα της ποιότητας και ισότητας στην εκπαίδευση βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μελέτες που διερευνούν το ρόλο και συγκεκριμένα τη συμμετοχή των γονέων στο εκπαιδευτικό έργο και την αξιολόγησή του. Έτσι, παρατηρείται ότι μικρός αριθμός ερευνών έχουν διεξαχθεί για τη μελέτη και αναφορά των γονικών απόψεων για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Μάλιστα, η ανασκόπηση της τρέχουσας βιβλιογραφίας αποκαλύπτει ότι η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική βαθμίδα του γυμνασίου και συγκεκριμένα χρησιμοποιώντας ποιοτική μέθοδο ανάλυσης εξακολουθεί και παραμένει ελλιπής.

Συνεπώς, η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία θα επιδιώξει να αποκτήσει δεδομένα που θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των προαναφερθέντων ερευνητικών κενών. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η εργασία αυτή θα καταγράψει και θα μελετήσει τις απόψεις των γονέων μαθητών που φοιτούν στα ελληνικά γυμνάσια. Έτσι, η παρούσα εργασία ευελπίζεται να προσφέρει με τα ευρήματά της μια ευκαιρία στους γονείς, αλλά και στον ευρύτερο κοινωνικό και επιστημονικό χώρο να

ενημερωθούν και να εξελίξουν τη γνώση τους σχετικά με την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Προκειμένου, λοιπόν, να διαμορφωθεί μια σφαιρική προσέγγιση του ζητήματος θα συμβάλλει στην ουσιαστική και λιγότερο προκατειλημμένη άποψη των γονέων σχετικά με το εκπαιδευτικό σύστημα. Τέλος, η εργασία αυτή ευελπιστεί να τονίσει τη σπουδαιότητα της προσπάθειας των εθνών και των κοινωνιών να προσαρμοστούν σε αλλαγές που θα σχετίζονται με τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

* * *

Η ερευνητική αυτή εργασία αποτελείται από δύο μέρη, καθένα από τα οποία περιέχει θεματικά κεφάλαια. Το πρώτο μέρος, το θεωρητικό, αποτελείται από τρία κεφάλαια στα οποία επιχειρείται μια θεωρητική διερεύνηση του αντικειμένου της έρευνας. Το δεύτερο μέρος, το εμπειρικό πραγματεύεται τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για τη συγκεκριμένη μελέτη, αλλά και την ανάλυση και συζήτηση των αποτελεσμάτων.

Α' ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

1.1 Η έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση

Στον τομέα της παιδαγωγικής υπάρχει ένας σημαντικά αυξανόμενος όγκος βιβλιογραφίας που αναγνωρίζει τη σημασία της μελέτης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στα σχολεία. Κεντρικής σημασίας σε ολόκληρο τον τομέα της εκπαίδευσης είναι η έννοια της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, καθώς αποτελεί τα τελευταία χρόνια σημαντικό ζήτημα σε ένα ευρύ φάσμα φορέων και τομέων. Υπό αυτό το πρίσμα, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί τι ακριβώς μπορεί να σημαίνει η έννοια «ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου».

Η έννοια της «ποιότητας», γενικότερα, έχει θετικό περιεχόμενο και ξεχωρίζει το συντακτικώς συμπλήρωμά της προσδίδοντάς του θετικές ιδιότητες. Ο Αριστοτέλης εντάσσει τον όρο «ποιότητα» στις δέκα θεμελιώδεις κατηγορίες, με τις οποίες επιδιώκει να ταξινομήσει τα απαραίτητα γνωρίσματα των εννοιών και των πραγμάτων της καθημερινής εμπειρίας στηριζόμενος σε ποικίλες αφηρημένες έννοιες. Θεωρεί ότι βασικά κοινά στοιχεία των πραγμάτων είναι η ύλη και η μορφή, με την ύλη να αποτελεί τη δυνατότητα του πράγματος καθώς απουσιάζει η μορφή, ενώ η μορφή ή αλλιώς ποιότητα είναι η πραγματοποίηση αυτής της δυνατότητας ύπαρξης των πραγμάτων, η οποία γίνεται από μία διαρκώς ενεργή αρχή «το πρώτο κινούν». Παρόλο που η ύλη μπορεί να θεωρηθεί σαν στοιχειώδης ποσότητα με δική της κίνηση ή ενέργεια αλλά και χωρίς, η ύλη και η μορφή βρίσκονται πάντοτε μαζί στην πραγματικότητα και κάθε πράγμα είναι ένας συνδυασμός αυτών των δύο βασικών στοιχείων και όταν το πράγμα δεν υπάρχει, τότε παύει να υπάρχει αυτός ο συνδυασμός, όχι η ύλη και η μορφή, που αποτελούν αιτίες ή στοιχεία της ουσίας (Düring, 2006).

Λεξιλογικά η «ποιότητα» ορίζεται ως το σύνολο των ιδιοτήτων και των γνωρισμάτων που χαρακτηρίζουν ή αξιολογούν κάποιον ή κάτι. Πιο συγκεκριμένα, «ποιότητα» είναι το σύνολο των βασικών χαρακτηριστικών ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που το διαφοροποιούν από άλλα όμοια. Όταν χρησιμοποιείται χωρίς άρθρο εκφράζει τον ανώτερο βαθμό μιας αξιολογικής κλίμακας, την κλάση. Γλωσσολογικά, αποτελεί το σύνολο των μη γλωσσικών γνωρισμάτων στην ομιλία ενός ατόμου που το

διαφοροποιούν από άλλα άτομα (Ιδρυμα Τριανταφυλλίδη, 2002). Σε παρόμοια διατύπωση η «ποιότητα» ορίζεται ως η φύση, η εσωτερική υπόσταση ενός προσώπου ή πράγματος αλλά και ως το σύνολο των ιδιοτήτων που χαρακτηρίζουν ένα αγαθό από τα ομοειδή του (Μείζον Ελληνικό Λεξικό, Τεγόπουλος-Φυτράκης, 2007). Σε άλλο ορισμό, η έννοια της «ποιότητας» καταγράφεται ως «το σύνολο των θετικών χαρακτηριστικών πράγματος που το διαφοροποιούν από τα όμοιά του» (Μπαμπινιώτης, 2008).

Ένας συνολικότερος ορισμός της ποιότητας έχει δημιουργηθεί και έχει υιοθετηθεί και από τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ) και αναφέρει ότι ποιότητα είναι «το σύνολο των χαρακτηριστικών μιας οντότητας που της αποδίδουν την ικανότητα να ικανοποιεί εκφρασμένες και συνεπαγόμενες ανάγκες» (EN ISO 8402, 1996).

Παρόλα αυτά, εστιάζοντας στον ορισμό της ποιότητας στην εκπαίδευση είναι σημαντικό να αναφερθεί η διαφορά με αυτόν της αξιολόγησης, καθώς η ανάγκη για αξιολόγηση ήταν ίσως η πιθανή αιτία της αναζήτησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου (Κουτόβα, 2014). Μάλιστα, «η έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση παρέχει μια αναφορά σε πρακτικές αξιολόγησης που δε θα υπήρχαν χωρίς αυτή» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Ευρυδίκη, 2015: 13). Η ποιότητα στην εκπαίδευση, σύμφωνα και με τις προαναφερθείσες αναφορές, φαίνεται να δημιουργεί ιδέες και να διευκολύνει τη διαδικασία της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στο αντίστοιχο σύστημα. Μάλιστα σε άλλα κείμενα επισημαίνονται τα εξής: «η ποιότητα της εκπαίδευσης συνδέεται με την έννοια της απόδοσης και συνεπώς, με την αξιολόγηση και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων, με αποτέλεσμα η ποιότητα της εκπαίδευσης και η αξιολόγησή της να υπερβαίνουν πλέον τα σχολικά συστήματα και τα εθνικά σύνορα» (Βαβουράκη, Ζουγανέλη, Σοφού, & Κούτρα, 2007: 35).

Με βάση τους παραπάνω ορισμούς υπάρχει η δυνατότητα να γίνει πιο προσιτή και η έννοια της «ποιότητας» στον τομέα της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται από την Unicef, ποιότητα εκπαίδευσης αποτελεί η εκπαίδευση που είναι λειτουργική, εξατομικευμένα για κάθε παιδί και επιτρέπει στο σύνολο των παιδιών να καταφέρουν να επιτύχουν το μέγιστο των ικανοτήτων τους. Συγκεκριμένα η Unicef υποστηρίζει ότι τα σχολεία οφείλουν να παρέχουν ποιότητα και ισότητα στην εκπαίδευση, καθώς οφείλουν να αντιμετωπίζουν τις συνολικές ανάγκες του παιδιού ως μαθητή (Unicef, 2000). Όπως διατυπώνεται σε αναφορές που έχουν καταγραφεί από τη Unicef, τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε μια ποιοτική εκπαίδευση, η οποία

οφείλει να φροντίσει τα παιδιά να είναι υγιή και έτοιμα να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και να στηρίζονται από την οικογένεια τους και την κοινότητα. Επιπλέον, είναι αναγκαίο το σχολικό περιβάλλον να είναι ασφαλές, να μην επιτρέπει διακρίσεις στο φύλο και να παρέχει επαρκείς σχολικούς πόρους και εγκαταστάσεις.

Η ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει διαδικασίες, μέσω των οποίων οι δάσκαλοι χρησιμοποιούν παιδοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις σε καλά διαχειριζόμενες τάξεις και σχολεία και επιδέξιες αξιολογήσεις για τη διευκόλυνση της εκμάθησης και τη μείωση των ανισοτήτων. Επιπρόσθετα, όπως αναφέρεται από τη Unicef, η ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει αποτελέσματα που περιλαμβάνουν γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που συνδέονται με εθνικούς στόχους για την εκπαίδευση και τη θετική συμμετοχή στην κοινωνία. Βέβαια, ο Beeby (1966) αναφέρει ότι το άτομο κρίνει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και του σχολικού συστήματος σε σχέση με τους τελικούς στόχους που θέτει το άτομο, η κοινωνία και η χώρα για τα παιδιά (Unicef, 2000).

Μια άλλη μελέτη προσπάθησε να προσδιορίσει την έννοια της ποιότητας και την εξέτασε εις βάθος αναλύοντάς την με συγκεκριμένους όρους που ομαδοποιούνται σε πέντε αλληλένδετους τρόπους σκέψης σχετικά με την ποιότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, η ποιότητα μπορεί να αναλυθεί με όρους «αριστείας» (exceptional), καθώς συνδέεται με την εφαρμογή μοναδικών και ιδιαίτερων γεγονότων. Αρχικά, η παραδοσιακή έννοια της ποιότητας στη συγκεκριμένη περίπτωση συνδέεται με κάτι το ξεχωριστό, ενώ στη συνέχεια θεωρείται ότι αφορά την αναζήτηση υψηλών και απαιτούμενων προτύπων. Σύμφωνα με τους όρους της τελειότητας (perfection) η ποιότητα επιτυγχάνεται μέσω εσωτερικών διαδικασιών και δεν βασίζεται σε συγκεκριμένα πρότυπα. Στα πλαίσια της καταλληλότητας σε σχέση με το σκοπό, η ποιότητα νοηματοδοτείται μόνο σε σχέση με το σκοπό των υπηρεσιών και κρίνεται με όρους που δεν σχετίζονται με την ιδέα του μοναδικού και του ξεχωριστού. Έπειτα, στην περίπτωση της βέλτιστης αξιοποίησης πόρων (value for money), η ποιότητα εκτιμάται ως επένδυση με αποτέλεσμα η απόδοση αναμένεται να είναι σε πλήρη αντιστοιχία με τη σωστή αξιοποίηση των οικονομικών πόρων. Τέλος, σύμφωνα με την περίπτωση του μετασχηματισμού (transformation), η ποιότητα έχει την έννοια της ποιοτικής θεμελιώδους αλλαγής και δεν σχετίζεται με μια στατική κατάσταση (Harvey & Green, 1993).

Επιπλέον, ένας περαιτέρω ορισμός δίνεται από το PISA, που περιγράφει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου ως ένα σύστημα που θα προωθεί την ένταξη και θα κατοχυρώνει ότι ο κάθε μαθητής οποιασδήποτε κοινωνικό-οικονομικής ομάδας αλλά και κατάστασης θα επιτύχει στο σχολείο μέσω της παροχής ειδικά κατασκευασμένων προσεγγίσεων διδασκαλίας (OECD, 2009). Το PISA επιχειρεί να διατυπώσει τον ορισμό της ποιότητας της εκπαίδευσης χρησιμοποιώντας ένα εννοιολογικό πλαίσιο που απεικονίζει την εκπαίδευση στα σχολεία ως παραγωγικό σύστημα στο οποίο οι σχολικές εισροές μεταφέρονται σε αποτελέσματα. Το σχολικό περιβάλλον οφείλει να είναι μια πηγή επιθυμητών αποτελεσμάτων με την έννοια των στόχων της εκπαίδευσης. Έτσι, ένα πιθανό αποτέλεσμα του σχολείου οφείλει να είναι ένα επίτευγμα σε μια δοκιμή ενός ή παραπάνω μαθημάτων σε ένα ορισμένο επίπεδο βαθμού αλλά και η επιτυχία των περισσότερων μαθητών στην απόκτηση διπλωμάτων χωρίς καθυστέρηση. Παρόλα αυτά, το PISA συστήνει ότι τα επιτεύγματα των μαθητών οφείλουν να έχουν και μια περισσότερο μακροπρόθεσμη επίδραση στην κοινωνία. Οι σχολικές διαδικασίες οφείλουν να είναι ιεραρχικές και να εγκαθίστανται μέσα στην εθνική δομή της εκπαίδευσης. Το PISA συστήνει ως ένα παράδειγμα της συγκεκριμένης διαδικασίας το βαθμό της συνεργασίας μέσα στο σχολικό περιβάλλον αλλά και το βαθμό στον οποίο η σχολική ηγετική ικανότητα είναι προσανατολισμένη, με βάση συγκεκριμένες οδηγίες, και γνωστή ως εκπαιδευτική ηγεσία (OECD, 2000).

Επιπρόσθετα, όπως φαίνεται από την ανάλυση της βάσης δεδομένων του PISA, η προσέγγιση της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας αναλύει την επίδραση ή τη συσχέτιση των σχολικών παραγόντων που είναι περισσότερο σύμφωνα με την πολιτική στα επίπεδα εκπαιδευτικής απόδοσης μετά την προσαρμογή για τις προηγούμενες επιδόσεις των μαθητών και άλλων σταθερών καταστάσεων των μαθητών. Η εκπαιδευτική επίδοση μετράται σε όρους βαθμολογίας των μαθητών στην ανάγνωση και τα μαθηματικά (PISA, 2000). Μάλιστα, μελετώντας ένα σχετικό με την ποιότητα της εκπαίδευσης πίνακα που παραθέτει το PISA υπάρχουν έξι διαφορετικοί "ορισμοί" της εκπαιδευτικής ποιότητας:

1. «Η άποψη της παραγωγικότητας»:

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η επιτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος βασίζεται στην πραγματοποίηση των επιθυμητών αποτελεσμάτων για το μαθητή. Συγκεκριμένα αυτό αξιολογείται από ένα αρκετά ικανοποιητικό ποσοστό αποφοίτων που έχουν επιτύχει ένα συγκεκριμένο επίπεδο

εκπαίδευσης, που πιστοποιείται με κάποιο δίπλωμα αλλά και αποδεκτά επίπεδα απασχόλησης για τους μαθητές, ανάλογα με τις δεξιότητες και τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει κατά τη σχολική τους διαδρομή.

2. «Η αντίληψη της εργαλειακής αποτελεσματικότητας»

Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη αντίληψη, η επιτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος εξαρτάται από τις δυνατότητες ορισμένων οργάνων σε συγκεκριμένα επίπεδα και μορφές διαδικασιών όπως για παράδειγμα ο βαθμός της συσχέτισής τους με τις επιδόσεις. Κάθε περιεχόμενο, διαδικασία και εργαλειακό μέσο χρησιμοποιούνται στο εκπαιδευτικό σύστημα για συγκεκριμένα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Έτσι, κάθε περιεχόμενο, διαδικασία και εργαλειακό μέσο, που θα μπορούσαν να καθοριστούν στοχεύοντας εξ αρχής την επιτυχία θα μπορούσαν να είχαν αντικαταστήσει τους δείκτες αποτελεσμάτων. Στη συγκεκριμένη αναφορά του PISA, η αντίληψη της εργαλειακής αποτελεσματικότητας προσφέρει πιο δυναμική αντιμετώπιση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Σε αντίθεση με την άποψη της παραγωγικότητας προσπαθεί να διευκρινίσει τις ακριβείς συνθήκες που επηρεάζουν την απόδοση.

3. «Η προοπτική της προσαρμογής»

Στο συγκεκριμένο ορισμό του PISA επισημαίνεται ότι η επιτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος βασίζεται στην κριτική ανάλυση των εκπαιδευτικών στόχων. Οι συνθήκες που επιτρέπουν την αλλαγή στον τομέα της εκπαίδευσης θεωρούνται σημαντικές, καθώς εκλαμβάνονται ως μέσο για την επίτευξη των εκάστοτε στόχων, ενώ τα μεταγενέστερα αποτελέσματα θεωρούνται ως η τελική έκβαση.

4. «Η αντίληψη της ισότητας»

Στην συγκεκριμένη θέση του PISA η επιτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος εξαρτάται από την ισότιμη και δίκαιη κατανομή των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων μεταξύ των μαθητών στην εκπαίδευση με διαφορετικά χαρακτηριστικά.

5. «Η αντίληψη της αποδοτικότητας»

Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη αντίληψη, η επιτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος εξαρτάται από την επίτευξη των υψηλότερων δυνατών αποτελεσμάτων με το χαμηλότερο κόστος. Σύμφωνα με τους συγγραφείς η

συγκεκριμένη άποψη είναι η διεργασία των δύο πρώτων προαναφερθέντων "ορισμών".

6. «Η ασυνεχής άποψη»

Η επιτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος εξαρτάται από την πιθανότητα συγκεκριμένων στοιχείων του εκπαιδευτικού συστήματος να εκτελούνται με ένα αποδεκτό τρόπο ή σε ένα αποδεκτό επίπεδο ή όχι. Έτσι, τα συγκεκριμένα στοιχεία περιλαμβάνουν τα αποδεκτά επίπεδα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών που πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις, το σύνολο των μαθητών της τάξης που μπορεί εύκολα να είναι διαχειρίσιμο από τους εκπαιδευτικούς σε ένα αποδεκτό επίπεδο και η εφαρμογή αποδεκτών στρατηγικών διδασκαλίας σύμφωνα με τους κανόνες της ορθής πρακτικής (PISA, 2000).

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών του PISA, η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από το κοινωνικό υπόβαθρο, το οποίο αποτελεί αντίστοιχα κώλυμα για την εκπαιδευτική επιτυχία. Βέβαια, τα πειραματικά δεδομένα είναι αρκετά αμφιλεγόμενα, καθώς υπάρχουν αρκετές δημοσιευμένες έρευνες που αποδεικνύουν ότι η μειωμένη απόδοση στο σχολείο δεν σχετίζεται με το κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο (Schleicher, 2009).

Μάλιστα ο Schleicher (2009) αναφερόμενος σε συγκρίσεις μεταξύ των χωρών υπογραμμίζει την ικανότητα να επιτευχθεί η ποιότητα στην εκπαίδευση. Έτσι, τα αποτελέσματα που αναφέρει ο συγγραφέας από τις διεθνείς συγκρίσεις φέρνουν στο φως το βασικό ερώτημα «Ποιες χώρες είναι ικανές να βοηθήσουν τους μαθητές να μάθουν καλύτερα, τους δασκάλους να διδάξουν καλύτερα και τα σχολεία να είναι πιο αποτελεσματικά;». Το PISA δεν έχει καταφέρει να προσδιορίσει τη σχέση αιτίας-αποτελέσματος μεταξύ ορισμένων παραγόντων και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και συγκεκριμένα σε σχέση με την τάξη και τις διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης που διεξάγονται. Παρόλα αυτά, φαίνεται από τα αποτελέσματα ότι μπορεί να προσδιορίσει ποιοι παράγοντες μπορούν να αναγνωριστούν και να υποστηριχτούν για την ποιότητα μάθησης στο σχολείο και ποιοι παράγοντες μπορούν να υφίστανται υπό αυτήν την έννοια σε συγκεκριμένους πολιτισμούς και κουλτούρες. Επιπρόσθετα, ο ΟΟΣΑ αναφέρει ότι ένας γενικά αποδεκτός δείκτης για την προσφορά πληροφοριών σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στην Ελλάδα είναι ανύπαρκτος. Έτσι, υπάρχει συναίνεση μεταξύ των κοινωνικών επιστημόνων ότι η έρευνα στο ζήτημα της ποιότητας του

εκπαιδευτικού έργου είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της σχολικής επιτυχίας των παιδιών.

Όπως καταγράφεται, η «ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί τον καταλύτη για την ανάπτυξη μιας συνολικότερης ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής που είναι στενά συνδεδεμένη με τις εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές αλλά ταυτόχρονα εκλαμβάνεται ως υπο-τομέας της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής» (Βαβουράκη, κ. συν., 2007: 35 Δαγκλής, 2008: 24). Επιπρόσθετα, η ποιότητα στην εκπαίδευση (quality of education) θεωρείται απαραίτητη από τους πολιτικούς και τους γενικότερους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αγορά εργασίας αλλά και τη μεταγενέστερη ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την αποδοχή των διπλωμάτων και των ικανοτήτων στη διδασκαλία (Ρουσάκης & Πασιάς, 2006).

Μελετώντας, λοιπόν, την ιστορική αναδρομή της χρήσης του όρου «ποιότητα στην εκπαίδευση», παρατηρείται ότι η συζήτηση έχει αρχίσει από διεθνείς οργανισμούς όπως ο Ο.Ο.Σ.Α, με το PISA, η U.N.E.S.C.O., η Unicef κ.α.. Βέβαια από την αρχή της δεκαετίας του '90 αναπτύχθηκε μεγάλη συζήτηση για τους όρους «ποιότητα και αξιολόγηση» στην εκπαίδευση, καθώς οι συγκεκριμένοι όροι χρησιμοποιήθηκαν για αρκετά θέματα στην Ευρώπη και πλέον συζητούνται συστηματικά εστιάζοντας ειδικά στην εκπαίδευση.

1.2 Η συνθετότητα του εκπαιδευτικού έργου

Η συστηματική χρήση της έννοιας *εκπαιδευτικό έργο* εμφανίζεται στην Ελλάδα στη δεκαετία του '80 στο πλαίσιο της προσπάθειας να εφαρμοστεί ένα νέο πλαίσιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και να επιτευχθεί η εννοιολογική αποσαφήνιση των πτυχών της αξιολόγησης (Ζουγανέλη, Καφετζόπουλος, Σοφού, & Τσάφος, 2008). Σχετικά με την έννοια του εκπαιδευτικού έργου, σε πρώτη ανάγνωση, θα υποστήριζε κανείς πως σχετίζεται με το παιδαγωγικό έργο, τη στάση και το αποτέλεσμα της δράσης του εκπαιδευτικού αποκλειστικά και μόνο (Γκότοβος, 1984). Όμως το εκπαιδευτικό έργο, γίνεται αντιληπτό ως μια πιο σύνθετη και πολυπαραγοντική διαδικασία. Μια άλλη προσπάθεια ορισμού του εκπαιδευτικού έργου είναι το σύνολο των ποικιλόμορφων δραστηριοτήτων στο ευρύτερο πλαίσιο της σχολικής ζωής που στοχεύουν στην υλοποίηση των καθιερωμένων σκοπών της εκπαίδευσης και διαλαμβάνει όλα τα προϊόντα του εκπαιδευτικού συστήματος (Κασσωτάκης, 1992). Φαίνεται, λοιπόν, πως σχετίζεται με όλους τους παράγοντες που αφορούν στο

ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος, τη σχολική μονάδα και το έργο των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική πράξη. Για αυτό, άλλωστε, και «το εκπαιδευτικό έργο αποτελεί το σύνολο των ενεργειών που καταβάλλουν η πολιτεία, οι τοπικοί παράγοντες και όλοι οι εργαζόμενοι στη σχολική μονάδα, προκειμένου να αναβαθμιστεί η εκπαιδευτική διαδικασία» (Μπαλάσκας, 1992, όπ., αναφ. στο Μαντάς, Ταβουλάρη & Δαλαβίκας, 2009: 196).

Ένας άλλος ορισμός που ίσως εμπεριέχει και τις προαναφερόμενες διαστάσεις του εκπαιδευτικού έργου το περιγράφει ως «το σύνολο των ενεργειών και των προσπαθειών προκειμένου να εκτελεστεί και να επιτευχθεί ορισμένη εργασία στο χώρο του σχολείου αλλά και το ίδιο το προϊόν της λειτουργίας συνολικά του εκπαιδευτικού συστήματος ή οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας και ενασχόλησης των εκπαιδευτικών, καθώς και της εκπαίδευσης ως θεσμού» (Παπακωνσταντίνου, 1993, όπ. αναφ. στο Μαντάς, Ταβουλάρη, & Δαλαβίκας, 2009: 196). Μάλιστα, «το εκπαιδευτικό έργο πραγματοποιείται σε τρία αλληλοεξαρτώμενα επίπεδα: σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος ως διαδικασία και τελικό προϊόν της λειτουργίας του, σε επίπεδο σχολικής μονάδας, ως διαδικασία και αποτέλεσμα οργανωμένης και σχεδιασμένης δραστηριότητας και σε επίπεδο σχολικής τάξης, ως αποτέλεσμα της δραστηριότητας συγκεκριμένου εκπαιδευτικού και κατά συνέπεια ως προϊόν της διδακτικής πράξης» (Παπακωνσταντίνου, 1993, όπ. αναφ. στο Ζουγανέλη, Καφετζόπουλος, Σοφού, & Τσάφος, 2007: 136).

Συνοψίζοντας, το εκπαιδευτικό έργο περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διεργασίες που προηγούνται αλλά και περιλαμβάνουν τη διδακτική διαδικασία, από την εκπόνηση σχολικών προγραμμάτων και διδακτικών μέσων μέχρι τον καθορισμό του διοικητικού πλαισίου, το σχολικό κλίμα και το συντονισμό των εκπαιδευτικών δρώμενων.

Το χαρακτηριστικό της πολυπλοκότητας του εκπαιδευτικού έργου καθορίζει και την ποιότητά του αλλά και τη διασφάλισή της. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα σε αυτό το σημείο να οριστεί και η έννοια της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Μάλιστα, υπάρχει η άποψη ότι η ποιότητα της εκπαίδευσης μπορεί να οριστεί με βάση την ανθρωποπλαστική της διάσταση (Βαβουράκη, Ζουγανέλη, Σοφού, & Κούτρα, 2008). Σε αυτήν την περίπτωση, η ποιοτική εκπαίδευση συμβάλλει στην πνευματική καλλιέργεια του ατόμου, στην ηθική του ανάταση και στην ανάπτυξη ολοκληρωμένης προσωπικότητας και ακέραιου χαρακτήρα. Επιπρόσθετα, η ποιότητα της εκπαίδευσης ορίζεται και με βάση την ποιότητα του τελικού αποτελέσματος, θεμελιώνεται με

βάση μετρήσιμα κριτήρια και εκφράζεται με την κατάκτηση των άμεσα ορατών στόχων του σχολείου. Τέλος, η ποιότητα αφορά στην «ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη – καταναλωτή» που σημαίνει ότι η ποιοτική εκπαίδευση ικανοποιεί τις ανάγκες των αποδεκτών του εκπαιδευτικού αγαθού, δηλαδή των μαθητών, των γονέων, της αγοράς εργασίας, της κοινωνίας κ.λπ. (Ματθαίου, 2000).

Η φιλοσοφία της ποιότητας στη σχολική κοινότητα προάγεται με την τήρηση ορισμένων βασικών αρχών που την οριοθετούν. Παραδείγματα αυτών αποτελούν η δέσμευση όλων των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία και ειδικότερα στη βελτίωση της ποιότητας των δραστηριοτήτων της, καθώς και η αναγνώριση της σημασίας της ως πρωταρχικού παράγοντα αποτελεσματικότητας. Ακόμη, βασικές αρχές θεωρούνται η συνεχής και δυναμική προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας από όλους, η έμφαση στην ικανοποίηση των «πελατών» και η συστηματική παρακολούθησή της όπως και η διαρκής επιμόρφωση των εργαζομένων και η υποκίνηση τους για την ενεργό συμμετοχή τους στην υπόθεση της ποιότητας και την υιοθέτηση της σχετικής νοοτροπίας (Πετρίδου, 2005).

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου επιτυγχάνεται ακόμα και μέσα από τις εσωτερικές λειτουργίες που τελούνται στην εκάστοτε σχολική μονάδα, μακριά βέβαια από απαρχαιωμένες γραφειοκρατικές διοικήσεις και στείρα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Έτσι, ο ορισμός της ποιότητας αναφέρεται στο βαθμό που η οργάνωση του σχολείου αξιοποιεί όλα τα μέσα τόσο σε επίπεδο διοίκησης όσο και σε θέματα του προσωπικού, της υποδομής και των μαθησιακών διαδικασιών (Dean, 1995).

Η εγκαθίδρυση, λοιπόν, μηχανισμών και διαδικασιών συνεχούς ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου υπόσχεται την εξάλειψη των συσσωρευμένων δυσλειτουργιών και την αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Μάλιστα, η ποιότητα στηρίζεται όχι μόνο στην αποτίμηση της κάθε παραμέτρου χωριστά και μεμονωμένα, αλλά κυρίως στην ανάδειξη του τρόπου αλληλεπίδρασης και συσχέτισης όλων αυτών. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου επηρεάζεται και ταυτόχρονα νοηματοδοτείται από όλες μαζί τις διαστάσεις της.

Στο σχετικό ερευνητικό πεδίο γίνεται φανερή η αναγκαιότητα για λογοδοσία και προώθηση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης προς όλα τα άτομα. Για την υποστήριξη των ερευνητικών προσπαθειών αξιοποιούνται τεχνικές και εργαλεία όπως είναι οι δείκτες ποιότητας ή δείκτες επίδοσης στο χώρο της εκπαίδευσης. Οι ονομασίες αυτές, ενώ εννοιολογικά δεν ταυτίζονται, συχνά χρησιμοποιούνται εναλλακτικά. Η ονομασία «Δείκτες ποιότητας» (ΔΠ) έχει εννοιολογικά ευρύτερο

περιεχόμενο, διαχρονικά έγινε περισσότερο αποδεκτός στο χώρο της εκπαίδευσης και, ως εκ τούτου, τείνει να υποκαταστήσει τον αρχικά χρησιμοποιημένο όρο «Δείκτες Επίδοσης ή Απόδοσης». Οι αγγλικοί αντίστοιχοι όροι είναι Quality Indicators or Performance Indicators in education.

Με τη λέξη «δείκτες» αναφερόμαστε γενικότερα σε όλες τις «μεταβλητές οι οποίες απεικονίζουν τη συνολική κατάσταση ή την αλλαγή της κατάστασης κάθε ομάδας ανθρώπων, αντικειμένων, θεσμών, ή στοιχείων που μελετώνται και είναι ουσιώδεις σε μια αναφορά κατάστασης ή αλλαγής της κατάστασης» (Shavelson, McDonnell & Oakes, 1991 οπ. αναφ. στο Ζωγόπουλος, 2010). Πιο συγκεκριμένα, ο όρος *δείκτης ποιότητας* είναι ένα νούμερο που υποδηλώνει την ποιότητα ενός χαρακτηριστικού ή την επίτευξη των στόχων ποιότητας (CEDEFOP Document, 1998).

Σε ό,τι αφορά ειδικά την έννοια των δεικτών ποιότητας στην εκπαίδευση πρόκειται για στοιχεία που περιγράφουν τη λειτουργία του συστήματος για την επίτευξη των επιθυμητών συνθηκών και αποτελεσμάτων στην εκπαίδευση (Bottani & Tuijnman, 1992: 14-15, οπ. αναφ. στο Ladd & Walsh, 2002). Επιπρόσθετα, οι δείκτες ποιότητας της εκπαίδευσης είναι στατιστικά στοιχεία που συντελούν στη χαρτογράφηση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τις δομές, την οργάνωση, το σχεδιασμό και την πολιτική ενός εκπαιδευτικού συστήματος (Ζωγόπουλος, 2010).

Οι δείκτες ποιότητας κρίνονται άκρως σημαντικοί και απαραίτητοι για το εκπαιδευτικό έργο, καθώς παρέχουν ακριβή στοιχεία σχετικά με την επικρατούσα εκπαιδευτική κατάσταση, προωθούν τον εντοπισμό των καλών ή των εσφαλμένων πρακτικών και συντελούν στην προσπάθεια βελτίωσης και εκσυγχρονισμού αυτών. Βέβαια, βασική προϋπόθεση έγκυρων αποτελεσμάτων εκ μέρους των δεικτών ποιότητας αποτελεί η συσχέτισή τους με τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά δεδομένα που επικρατούν τόσο στη σχολική μονάδα όσο και σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο στα οποία υπόκεινται οι σχολικές μονάδες (Παπαδημητρακόπουλος, 2006).

Συμπερασματικά, οι δείκτες ανήκουν σε οργανωμένα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για να διευκολύνουν τις μετρήσεις για διεξοδική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με απώτερο σκοπό την ποιοτική βελτίωσή του (Καρατζιά – Σταυλιώτη & Λαμπρόπουλος, 2006). Η σταθερά αυξανόμενη χρήση των Δεικτών Ποιότητας στην εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτική πρακτική συντελεί στη

δημιουργία ενός νομιμοποιητικού πλαισίου για τη διαρκή ανάπτυξη της μεθοδολογίας για την αποτελεσματική διαμόρφωση και εκπόνησή τους. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι για την αξιολόγηση και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου θα πρέπει να γνωρίζουν τους θεωρητικούς και τους εμπειρικούς περιορισμούς της χρήσης των Δεικτών Ποιότητας σε έναν ευαίσθητο χώρο όπως η εκπαίδευση, ώστε η πληροφόρηση, που οι δείκτες αυτοί παρέχουν για το εκπαιδευτικό σύστημα, να καθίσταται εποικοδομητικά χρήσιμη.

Οι παραπάνω διαφορετικές τοποθετήσεις δεν παρουσιάζονται προκειμένου να επικρατήσει αποκλειστικά μία άποψη έναντι των άλλων, αλλά για να επιτευχθεί ένας γόνιμος και δημιουργικός συγκερασμός τους που θα αντιλαμβάνεται την έννοια της ποιότητας της εκπαίδευσης σφαιρικά και ολοκληρωμένα δίχως παρωπίδες και μονόπλευρες εκτιμήσεις. Και αυτό, γιατί το εκπαιδευτικό έργο, όπως παρουσιάστηκε παραπάνω, δεν αναφέρεται μόνο σε συγκεκριμένες πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας αλλά περικλείει πλήθος σημαντικών δεδομένων της εκπαιδευτικής πραγματικότητας, από τα προγράμματα σπουδών, τις μεθόδους διδασκαλίας και τη σχολική διοίκηση μέχρι την επάρκεια των εκπαιδευτικών, τη διαθεσιμότητα της υλικοτεχνικής υποδομής και τη διατήρηση θετικού σχολικού κλίματος.

1.3 Διεθνείς Οργανισμοί και ποιότητα στην εκπαίδευση

Η ευθύνη για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος δεν ανήκει μόνο σε μεμονωμένους εκπαιδευτικούς ή σχολεία, αλλά επιμερίζεται σε όλους τους συντελεστές της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα. Κατά συνέπεια, η ανάλυση των δομικών χαρακτηριστικών του εκπαιδευτικού συστήματος και στη συνέχεια η συλλογή και παρουσίαση δεδομένων σε σχέση με τις εθνικές και διεθνείς τάσεις στην εκπαίδευση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση κατά την εφαρμογή στρατηγικών αξιολόγησης στην εκπαίδευση.

Στο υποκεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστούν, με συνοπτικό τρόπο, τρεις περιπτώσεις εκπόνησης και εφαρμογής δεικτών ποιότητας για την εκπαίδευση ή τις σχολικές μονάδες. Σε σχετικό πιλοτικό πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου το 1998 έγινε προσπάθεια καταγραφής ενός οδηγού αυτό-αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Σύμφωνα με αυτό, η αξιολόγηση στοχεύει στη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, στην αναβάθμιση της σχολικής μονάδας και στην ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας

της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα έγινε προσπάθεια να εκπονηθούν δείκτες ποιότητας που να περιγράφουν με ακρίβεια και πληρότητα τις βασικές θεματικές περιοχές του εκπαιδευτικού έργου στην ελληνική σχολική εκπαίδευση.

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκπονήθηκε το 2001 η «Ευρωπαϊκή Έκθεση για την Ποιότητα της Σχολικής Εκπαίδευσης: Δεκαέξι Δείκτες Ποιότητας», η οποία αποτελεί τη βάση για την προώθηση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στην Ένωση. Η σχολική μονάδα εξετάζεται μέσα στο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται. Οι δεκαέξι δείκτες ποιότητας που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι εξής: μαθηματικά, αναγνωστικές ικανότητες, θετικές επιστήμες, Τεχνολογίες των Πληροφοριών και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε), ξένες γλώσσες, ικανότητα του μαθητή, αγωγή του πολίτη, εγκατάλειψη του σχολείου, ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, συμμετοχή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση και οργάνωση της σχολικής εκπαίδευσης, συμμετοχή των γονέων, εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση, αριθμός μαθητών ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή και εκπαιδευτική δαπάνη ανά μαθητή.

Οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεχίζονται το 2002, όταν το δίκτυο «Ευρυδίκη», το δίκτυο για την εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ζήτησε από τα κράτη μέλη να ετοιμάσουν μονογραφία σχετικά με τον τρόπο που γίνεται η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα τους.

Τα ερευνητικά δεδομένα και η συζήτηση γύρω από το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος έχουν αναφορές στη σχέση που έχει η ποιότητα των δομών και των λειτουργιών του εκπαιδευτικού συστήματος με την αξιολόγηση των σχολείων. Η ποιότητα της κάθε σχολικής μονάδας αντανακλά την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του. Η ποιότητα των δασκάλων, όπως διαμορφώνεται από την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και την επιμόρφωση κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας, επηρεάζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Τα δεδομένα τα οποία επιλέγονται για την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων (αριθμός των εισαχθέντων στα Πανεπιστήμια, αριθμός ατόμων που εισέρχονται στην αγορά εργασίας, μορφές και είδη πιστοποιημένων προσόντων, βαθμός προετοιμασίας για τη μελλοντική ζωή) αποτυπώνονται και χρησιμοποιούνται σε εθνικό επίπεδο σε συζητήσεις για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Ωστόσο, δεν υπάρχει

συστηματικός τρόπος διασύνδεσης των επί μέρους παραμέτρων με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του.

Ο βαθμός εισαγωγής των νέων τεχνολογιών (ΤΠΕ-ICT) στα σχολεία θεωρείται επίσης ένας σημαντικός δείκτης για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ο αριθμός και η ποικιλία των ανανεωτικών και καινοτόμων προγραμμάτων τα οποία εισάγονται στα σχολεία θεωρούνται πάλι δείκτες ποιότητας. Ο βαθμός αξιοπιστίας των εξετάσεων και η χρήση των εκπαιδευτικών προσόντων στην επαγγελματική και κοινωνική ζωή των αποφοίτων βρίσκονται συνεχώς σε συζήτηση με πολλές αναφορές στις ριζικές αλλαγές του σύγχρονου κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αξιολόγηση των αναλυτικών προγραμμάτων και των σχολικών εγχειριδίων χρησιμοποιούνται πρωταρχικά για να στηρίξουν και να συμπληρώσουν τη γενική διαδικασία της αξιολόγησης και δευτερευόντως για να ενημερώσουν τους υπευθύνους σχετικά με την ανάγκη για αλλαγές στον εκπαιδευτικό χώρο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα συμμετέχει σε διεθνή προγράμματα που προβλέπουν δοκιμασίες (τεστ) για μαθητές σε διάφορες ηλικίες και σε ποικιλία θεματικών (IEA, PISA, TIMMS). Για την οργάνωση και τη διεκπεραίωση των δοκιμασιών αυτών υπάρχουν και εθνικοί φορείς οι οποίοι αναλαμβάνουν και την ανάλυση των σχετικών αποτελεσμάτων με στόχο την ενημέρωση των υπευθύνων για τη λήψη αποφάσεων. Για παράδειγμα το ΚΕΕ ήταν ο εθνικός φορέας που αρχικά συμμετείχε στο PISA. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα παρέχει τα απαραίτητα στοιχεία σε διεθνείς οργανισμούς που διατηρούν βάσεις εκπαιδευτικών δεδομένων (όπως λόγω χάρη ο ΟΟΣΑ).

Η ποιότητα στην εκπαίδευση δεν απασχόλησε μόνο την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και διάφορους οργανισμούς όπως τον Ο.Ο.Σ.Α. (*Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης*), την U.N.E.S.C.O. και την UNICEF.

Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ - organization for economic cooperation and development) στην ετήσια έκθεση της με τίτλο «Εκπαίδευση με μια ματιά» – “Education at a Glance” εμπεριέχει σημαντικά διεθνή (συγκρίσιμα και ποσοτικά) στοιχεία σχετικά με την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται σε πολλές χώρες. Με τα στοιχεία αυτά, είναι δυνατόν οι κυβερνήσεις των χωρών του ΟΟΣΑ να στηρίζουν και να επανεξετάζουν τις προσπάθειες μεταρρύθμισης, οι εκπαιδευτικοί φορείς να χαράσσουν αποτελεσματικές πολιτικές και οι επαγγελματίες να βλέπουν τα

εκπαιδευτικά τους συστήματα υπό το πρίσμα των επιδόσεων των άλλων χωρών. Τα συγκεκριμένα στοιχεία του ΟΟΣΑ είναι οργανωμένα σε τέσσερις θεματικές ενότητες:

1. οι εκροές των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και οι επιπτώσεις της μάθησης
2. οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι που επενδύονται στην εκπαίδευση
3. η πρόσβαση στην εκπαίδευση, συμμετοχή και εξέλιξη
4. το μαθησιακό περιβάλλον και η οργάνωση των σχολείων

Για τη στρατηγική βελτίωσης του σχολείου, ο ΟΟΣΑ καταλήγει σε σημαντικές πρακτικές που πρέπει να εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε σχετική προσπάθεια για ποιότητα στο χώρο της εκπαίδευσης (OECD, 1991):

- ξεκαθαρισμένες και γενικότερα αποδεκτές απόψεις για τις νόρμες λειτουργίας και τους σκοπούς του σχολείου από όλους τους συμμετέχοντες.
- κοινός σχεδιασμός, εξασφάλιση πλατιάς βάσης συναπόφασης και συναίνεσης, συλλογική εργασία σε ένα πλαίσιο πειραματισμού, αξιολόγησης και επανατροφοδότησης.
- θετική καθοδήγηση από τη διεύθυνση και τις εκπαιδευτικές αρχές κατά την εισαγωγή και την παγίωση των αλλαγών.
- σταθερότητα του προσωπικού.
- στρατηγική επιμόρφωσης του προσωπικού σχετικά με τις νέες παιδαγωγικές και οργανωτικές ανάγκες του σχολείου.
- επιμελώς σχεδιασμένο και συντονισμένο αναλυτικό πρόγραμμα το οποίο εξασφαλίζει σε κάθε μαθητή "ελεύθερο χώρο" για να αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες.
- προθυμία, υποστήριξη και συνεργασία από τους γονείς.
- αναζήτηση και συναίνεση πάνω σε γενικούς σκοπούς του σχολείου, πέρα από τους ατομικούς.
- μεγάλη εκμετάλλευση του χρόνου μάθησης και διδασκαλίας.
- ενεργητική και σταθερή υποστήριξη από τις εκπαιδευτικές αρχές.

Εξίσου σημαντική κρίνεται και η δράση της UNESCO για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, οι Εθνικές Επιτροπές της UNESCO και τα Υπουργεία Παιδείας κάθε κράτους-μέλους έχουν ιδρύσει εθνικό δίκτυο σχολείων, τα οποία σχεδιάζουν και οργανώνουν τις δραστηριότητές τους με στόχο τη

βελτίωση της εκπαίδευσης. Η UNESCO έχει αναπτύξει Δίκτυο Συνεργαζόμενων Σχολείων (ASPnet) από το 1953, το οποίο αποτελεί ένα παγκόσμιο δίκτυο σε 177 χώρες με 8.000 περίπου εκπαιδευτικά ιδρύματα. Όσον αφορά την Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO, αυτή έχει αναπτύξει ένα δίκτυο με 148 εκπαιδευτικές μονάδες διαφόρων βαθμίδων. Συγκεκριμένα, αριθμούνται 3 νηπιαγωγεία, 34 δημοτικά σχολεία σε όλη την ελληνική επικράτεια, 64 γυμνάσια, 39 λύκεια και 8 ΤΕΕ με στόχο την προώθηση της ποιότητας στην εκπαίδευση μέσω της ανάπτυξης αποτελεσματικών διδακτικών μεθόδων, τη δημιουργία πρωτοποριακού εκπαιδευτικού υλικού και την υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων σε διάφορους και σημαντικούς θεματικούς άξονες (π.χ. ειρήνη και ανθρώπινα δικαιώματα, διαπολιτισμική εκπαίδευση, εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη).

Τέλος, η UNICEF δίνει έμφαση σε επιθυμητούς παράγοντες ποιότητας. Στην αναφορά της *Ορίζοντας την ποιότητα στην εκπαίδευση (Defining Quality in Education)* αναγνωρίζει πέντε παράγοντες ποιότητας, που βασίζονται στα δικαιώματα του παιδιού και όλων των παιδιών για επιβίωση, προστασία, ανάπτυξη και συμμετοχή (UNICEF, 2000): εκπαιδευόμενοι, περιβάλλον, περιεχόμενο, διαδικασίες και αποτελέσματα.

Συμπερασματικά, μπορεί κανείς να επισημάνει με βάση ό,τι προηγήθηκε ότι η ποιότητα της εκπαίδευσης αναδεικνύεται σήμερα διεθνώς σε ζήτημα υψίστης σημασίας.

* * *

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρήθηκε η οριοθέτηση της έννοιας «ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου», δεδομένου ότι το περιεχόμενό της είναι περίπλοκο και πολυδιάστατο.

Από την αρχαιότητα, η έννοια της ποιότητας είχε θετικό περιεχόμενο, αλλά και στα σύγχρονα λεξικά της Νεοελληνικής γλώσσας ο όρος της ποιότητας συνδέεται πάντα με ένα σύνολο θετικών χαρακτηριστικών ή ιδιοτήτων ενός πράγματος. Ειδικότερα, στον τομέα της εκπαίδευσης η έννοια της ποιότητας αναφέρεται στην αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων που εξαρτάται από τους στόχους που θέτει η εκάστοτε κοινωνία για τα παιδιά. Επιπλέον, η ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης των οικονομικών πόρων, των μεθόδων διδασκαλίας, των εκπαιδευτικών μέσων και των επιθυμητών αποτελεσμάτων με γνώμονα πάντοτε την υψηλή απόδοση του μαθητή.

Η πολυπλοκότητα του εκπαιδευτικού έργου έχει απασχολήσει αρκετούς Έλληνες μελετητές, οι οποίοι αποδέχονται από κοινού ότι πρόκειται για τις διεργασίες που σχετίζονται με όλη τη διδακτική διαδικασία. Έτσι, ορίζουν και την ποιότητα στην εκπαίδευση ως τη συντονισμένη προσπάθεια όλων των εκπαιδευτικών παραγόντων για τη συστηματική ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών. Από τα παραπάνω προκύπτει μια συστοιχία χαρακτηριστικών, δηλαδή δεικτών που προσδιορίζουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και συμβάλουν στη βελτίωσή του.

Η εφαρμογή δεικτών ποιότητας στις σχολικές μονάδες για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση αξιοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στην Ελλάδα και ευρύτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα, η είσοδος της τεχνολογίας στα σχολεία και η ύπαρξη ειδικών δοκιμασιών για τους μαθητές επιτρέπουν σε διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ και η UNESCO να επεξεργαστούν δείκτες για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Τα εκπαιδευτικά αυτά δεδομένα μπορούν να αξιοποιηθούν από κυβερνήσεις και εκπαιδευτικούς φορείς για τη μελέτη, εκπόνηση και εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και στοχευμένων αποτελεσματικών πολιτικών-στρατηγικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

2.1 Από το Locus Parentis στο δικαίωμα εκπαιδευτικών επιλογών

Ήδη, από τον 19^ο αι. οι ιστορικές και πολιτιστικές συνθήκες στο χώρο της νεοελληνικής εκπαίδευσης είχαν καθιερώσει το σχολείο να ρυθμίζει όλα τα θέματα της εκπαίδευσης ακόμη και για λογαριασμό των γονέων, οι οποίοι είχαν ελάχιστη ενημέρωση και μηδαμινές δυνατότητες παρέμβασης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Ο λατινικός όρος Locus Parentis, που καθιερώθηκε στις δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες, εκφράζει την αντίληψη αυτή, δηλαδή το σχολείο έχει λάβει την ηθική εξουσιοδότηση να αποφασίζει μόνο του για εκπαιδευτικά θέματα και έχει τη νομική ισχύ να πράττει εκ μέρους των γονέων σε διάφορα ζητήματα που αφορούν τα παιδιά τους.

Με την πάροδο του χρόνου, το σχολείο εκδήλωσε ένα ενδιαφέρον συνεργασίας με τους γονείς, συνειδητοποίησε την αξία της για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του και επεδίωξε σε πρώτη φάση την ενημέρωση των γονέων και την εμπλοκή τους μόνο στην επόπτευση των κατ' οίκον εργασιών των παιδιών και τη συμμετοχή τους στις διάφορες σχολικές εκδηλώσεις. Όπως γίνεται αντιληπτό το σχολείο προσκαλούσε τους γονείς μόνο στο βαθμό που ήταν αναγκαίο να εμπλακούν στο χώρο της εκπαίδευσης και οι δάσκαλοι/καθηγητές παρουσιάζονταν ειδήμονες και θεσμικά εντεταλμένοι για την εκπαίδευση των μαθητών συνολικά, οριοθετώντας τη γονική συμμετοχή σε ένα πλαίσιο μονόδρομης επικοινωνίας, όπου δέσποζε η άποψη των «ειδικών» (Ματσαγγούρας & Βέρδης, 2003).

Με την πάροδο, όμως, των χρόνων διαπιστώθηκε ότι ένα μεγάλο μέρος των γονέων άρχισε πλέον να παρουσιάζει υψηλό μορφωτικό επίπεδο και είχε τη δυνατότητα να συμπληρώνει τη λειτουργία του σχολείου υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών. Άλλωστε οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν επιβεβαίωσαν σύντομα τη θετική συμβολή της γονικής εμπλοκής στη σχολική εργασία των μαθητών (Henderson, 1987· Vincent, 1996).

Αργότερα, παρουσιάστηκε και η ανάγκη να γεφυρωθεί το χάσμα που υπήρχε μεταξύ του τρόπου κοινωνικοποίησης των παιδιών από την οικογένεια και από το σχολείο (Δήμου, 1998), αλλά και του τρόπου ερμηνείας των διαφόρων προβλημάτων μάθησης και συμπεριφοράς τους. Από τη μία πλευρά η οικογένεια απεμπολεί τις βασικές της ευθύνες για την εκπαίδευση των παιδιών στους εκπαιδευτικούς και από

την άλλη το σχολείο ενοχοποιεί την οικογένεια για τα προβλήματα που πηγάζουν κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα τα παιδιά να αμφιταλαντεύονται ανάμεσα στο ρόλο και τις προτεραιότητες σχολείου και οικογένειας (Μπίμπου-Νάκου, 2003).

Προκειμένου, λοιπόν, οι γονείς να έχουν στενή συνεργασία με το σχολείο ξεκίνησε η δημιουργία και η δραστηριοποίηση συλλόγων «γονέων και κηδεμόνων», οι οποίοι ανέλαβαν να βελτιώσουν την υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου, αλλά και να αποκτήσουν ένα ρόλο επικουρικό με τη μορφή παραδιδασκτικού προσωπικού (Topping, 1986· Reynolds, 1995). Επίσης, οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται πλέον για το έργο του σχολείου μέσω επιμορφωτικών συναντήσεων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, άλλωστε, έχει προσπαθήσει να συστηματοποιήσει τη προσπάθεια επιμόρφωσης των γονέων δημιουργώντας ένα ειδικό πρόγραμμα με το όνομα Sokrates με αντικείμενο τη γονική συμμετοχή στα σχολεία (Parental Participation on Schools, PALS), το οποίο και εξέδωσε το Parental Charter (1996). Τα τελευταία χρόνια, μάλιστα, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχορηγούν προγράμματα διακρατικής συνεργασίας για την αναζήτηση αποδοτικών σχημάτων γονικής εμπλοκής στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

Παρόλες τις διαφοροποιήσεις ως προς τη συμμετοχή των γονέων ανάλογα με την κοινωνική τάξη, το φύλο ή την οικονομική κατάστασή τους, παρατηρείται ότι η εμπλοκή των γονέων τις τελευταίες δεκαετίες είναι μαζικότερη και ουσιαστικότερη σε σχέση με παλαιότερα, αλλά κυρίως πιο διεκδικητική. Η παλιά αντίληψη του locus parentis έχει πια ξεπεραστεί και από κοινού γονείς και εκπαιδευτικοί προσπαθούν να εδραιώσουν μια αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ του κοινωνικού θεσμού του σχολείου και της οικογένειας. Οι γονείς πλέον δεν ενημερώνονται απλά για την πορεία της εκπαίδευσης των παιδιών τους, αλλά συμμετέχουν ενεργά στον προγραμματισμό και στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας. Βέβαια, με τα δεδομένα αυτής της κατάστασης οι δάσκαλοι, προκειμένου να περιφρουρήσουν τα επαγγελματικά τους δικαιώματα, το θεσμικό ρόλο τους, την εξειδίκευσή τους, την εμπειρία τους, τη σχολική νομοθεσία και τις αποφάσεις του συλλόγου των εκπαιδευτικών, προσπαθούν να υπερισχύει η δική τους απόφαση έναντι αυτής του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων. Γι' αυτό το λόγο, σε χώρες του εξωτερικού δημιουργήθηκαν μεικτοί σύλλογοι γονέων και δασκάλων (Parents and Teachers Associations)(PTA).

Η συνεργασία εκπαιδευτικών και γονέων στην ιδανική της μορφή είναι αναγκαίο να διέπεται από ισοτιμία και αμοιβαιότητα με διακριτούς όμως ρόλους. Με βάση αυτή τη νέα αντίληψη γονείς και εκπαιδευτικοί επιλύουν τα πιθανά προβλήματα στηριζόμενοι στην ιδέα της αμοιβαιότητας και όχι στην εξουσία του ενός, καθώς η επίλυσή τους απαιτεί την ευρύτερη συμβολή όλων και όχι την απόφαση του ειδικού (Dowling & Osborne, 2001).

Στην Ελλάδα, η ενεργός συμμετοχή των πολιτών, η αυξημένη αμφισβήτηση της απόλυτης εξουσίας των ειδικών, τα αυξημένα δικαιώματα των ανθρώπων αλλά και οι νέες αντιλήψεις της παιδαγωγικής κατέστησαν τους γονείς βασικούς φορείς διαμόρφωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής στο δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα (Κελπανίδης, 2002). Όπως προβλέπει ο νόμος 1566/85, οι γονείς έχουν θεσμοθετημένα δικαιώματα συμμετοχής στο χώρο της εκπαίδευσης με τη συγκρότηση συλλόγων γονέων ως σωματείων και με τη συμβολή τους στα εξής όργανα: Σχολικές Επιτροπές, Σχολικά Συμβούλια, Δημοτικές Επιτροπές Παιδείας, Νομαρχιακές Επιτροπές Παιδείας και Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας. Όλα τα παραπάνω σε συνδυασμό με την κανονιστική απόφαση Η/9876/4-12-85 (ΦΕΚ 736-B) του ΥΠΕΠΘ καθορίζουν την υποχρεωτική λειτουργία των συλλόγων γονέων (Γκικόπουλος, 1989).

Η πλέον σύγχρονη αντίληψη για το δικαίωμα συμμετοχής των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία εκφράζεται με την αναγνώριση του δικαιώματος των γονέων να επιλέγουν το είδος των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που θα λάβουν τα παιδιά τους (parental choice). Πρόκειται για μια φιλελεύθερη αντίληψη που αναγνωρίζει τους γονείς ως εν δυνάμει χρήστες των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, αφού ασκώντας το δικαίωμα επιλογής –τοποθεσία ή είδος σχολείου φοίτησης– μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση αυτών των υπηρεσιών (Γρόλλιος, 1999).

2.2 Σχολείο και γονείς: Θεσμικές οριοθετήσεις

Ο θεσμός του σχολείου και της οικογένειας λειτουργούν σήμερα συμπληρωματικά καθώς και οι δύο συνδιαπλάθουν το παιδί έχοντας διαφοροποιημένη συμβολή. Έχουν διαφορετικό έργο και αντίστοιχους ρόλους, αλλά διασυνδέονται στενά εστιάζοντας στην ανάπτυξη και στην πνευματική εξέλιξη του παιδιού. Η επιτυχής επικοινωνία μεταξύ τους θεωρείται ότι εξασφαλίζει και την επιτυχία του παιδιού στο σχολείο. Πολλές φορές, βέβαια, παρατηρείται διάσταση απόψεων μεταξύ γονέων και

δασκάλων, που συνήθως οδηγεί και στη σύγχυση προτεραιοτήτων στο μυαλό του μαθητή.

Οι περισσότεροι ερευνητές βασιζόμενοι στη διεξαγωγή μελετών επισημαίνουν τη σχέση της γονικής ανάμειξης με την αποτελεσματικότητα του σχολείου και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Επίσης, διαπιστώνουν ότι η πολιτική κάθε σχολικής μονάδας οφείλει να ενισχύει τη γονική ανάμειξη, να υποστηρίζει την ανάγκη ενημέρωσης των γονέων για κάθε μαθητικό ζήτημα, αλλά και να ευνοεί την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού (OECD, 1994· Hicks, 2010).

Στην εργασία του ο Συμεού (2003) αναφέρεται στην Epstein (Epstein 1992, 1995; Connors & Epstein, 1995), η οποία περιγράφει τύπους σχέσεων ανάμεσα στο σχολείο και την οικογένεια. Η τυπολογία αυτή έχει αξιοποιηθεί σε ευρύτατο βαθμό στα πλαίσια προσπαθειών για καθιέρωση οργανωμένων προγραμμάτων εμπλοκής και συμμετοχής των γονιών στη Βόρεια Αμερική και σήμερα έχει υιοθετηθεί σε σχολεία πολλών αμερικανικών πολιτειών, τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η τυπολογία αυτή επικεντρώνεται σε πρακτικές που στοχεύουν:

- *Στην επικοινωνία σχολείου – οικογένειας*: η ανάπτυξη ενός συστήματος αμφίδρομης επικοινωνίας που να επιδιώκει, αφενός, την ενημέρωση της οικογένειας σχετικά με τα σχολικά προγράμματα και την ακαδημαϊκή επίδοση του παιδιού και, αφετέρου, την πληροφόρηση του σχολείου για τις οικογενειακές συνθήκες και το οικογενειακό περιβάλλον που σχετίζονται με τη φοίτηση του παιδιού στο σχολείο.
- *Στην εθελοντική εργασία των γονιών στο σχολείο*: δηλαδή την παροχή βοήθειας από τους γονείς στο σχολείο σε μόνιμη ή περιστασιακή βάση, π.χ. για την προετοιμασία σχολικών εκδηλώσεων, κατά τη διάρκεια του μαθήματος κ.α.
- *Στη βοήθεια του σχολείου στο σπίτι*: δηλαδή τη βοήθεια που μπορεί να προσφέρει ένα σχολείο, ώστε η οικογένεια να αναπτύξει ένα περιβάλλον στο σπίτι που να διευκολύνει τη σχολική φοίτηση του παιδιού.
- *Στη συνεισφορά της οικογένειας στην κατ' οίκον εργασία του παιδιού*: την ανάπτυξη δηλαδή της συνεργασίας μεταξύ σχολείου-οικογένειας με σκοπό, πέρα από την τυπική επίβλεψη και βοήθεια που μπορεί να προσφέρει η οικογένεια σε ό,τι αφορά στη διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας, την

παροχή στο παιδί επιπλέον στήριξης για βελτίωση των σχολικών επιδόσεών του.

- *Στη συμμετοχή των γονιών στη διοίκηση και διαχείριση του σχολείου:* με την καλλιέργεια της ανάμειξης των γονιών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν το παιδί τους.
- *Στη συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας:* μέσα από την αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων και υποδομών προς όφελος της σχολικής μονάδας και συγκεκριμένων οικογενειών μαθητών της (Συμεού, 2003).

Σύμφωνα με το Π. Δ. 409/1994 η πρόοδος των μαθητών, καθώς και οι δυσκολίες μάθησης που παρουσιάζουν, αποτελούν αντικείμενα συχνών και συστηματικών συζητήσεων του συλλόγου διδασκόντων. Σκοπός αυτών των συζητήσεων είναι η ανταλλαγή απόψεων και η αλληλοενημέρωση των εκπαιδευτικών για ζητήματα αξιολόγησης, καθώς και η λήψη μέτρων για την πρόληψη της σχολικής αποτυχίας.

Στο πλαίσιο αυτό στο τέλος κάθε τριμήνου πραγματοποιούνται παιδαγωγικές συσκέψεις, στις οποίες μετέχει όλο το διδακτικό προσωπικό και έχουν ως θέμα την εκτίμηση της προόδου των μαθητών σε επίπεδο τάξης και σχολείου. Η ενημέρωση των γονέων γίνεται με ευθύνη του Διευθυντή του σχολείου από τους διδάσκοντες στην τάξη. Η συνεργασία με τους γονείς προσφέρει στον εκπαιδευτικό πληροφορίες, οι οποίες θα τον βοηθήσουν να κατανοήσει καλύτερα τον μαθητή και να τον αξιολογήσει σωστότερα. Το σχολείο γνωστοποιεί στους γονείς την ημέρα και την ώρα που ο κάθε εκπαιδευτικός δέχεται σε συνεργασία τους γονείς των μαθητών.

Οι παιδαγωγικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών για θέματα αξιολόγησης των μαθητών, καθώς και οι συναντήσεις με τους γονείς, εντάσσονται στο ετήσιο και τριμηνιαίο προγραμματισμό των δραστηριοτήτων του σχολείου, ο οποίος γνωστοποιείται στους Σχολικούς Συμβούλους. Στις συναντήσεις αυτές μπορούν να συμμετέχουν και οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι οι γονείς αναλαμβάνουν περιορισμένες δραστηριότητες για την εμπλοκή τους στη σχολική διαδικασία. Στο πλαίσιο ενημέρωσης και εκπαίδευσης των γονέων γίνεται επιτακτική η ανάγκη λειτουργίας του σχολείου ως κέντρου εκπαίδευσης και των γονέων. Σήμερα, παρατηρείται η δημιουργία ολοένα και περισσότερων Σχολών Γονέων στις σχολικές μονάδες. Έτσι, οι γονείς έχουν την ευκαιρία να επωφελούνται, να συμμετέχουν, να ενημερώνονται περισσότερο ώστε ευαισθητοποιημένοι να συντελούν στη λύση ψυχολογικών και

παιδαγωγικών προβλημάτων των παιδιών τους. Από την άλλη πλευρά, το ίδιο το παιδί αισθάνεται ανακούφιση, ασφάλεια και φροντίδα καθώς αποδέχεται την κατανόηση των γονέων και τη δημιουργία μιας ουσιαστικής επικοινωνιακής σχέσης.

Η συνεχής ενημέρωση και εκπαίδευση των γονέων έχει ως αποτέλεσμα την αυτοαξιολόγησή τους και την αυτογνωσία τους, γεγονός που τους βοηθά να συνειδητοποιούν το ρόλο τους κάθε φορά και να προλαμβάνουν κυρίως ψυχικά προβλήματα του παιδιού τους. Έτσι, οι ευαισθητοποιημένοι γονείς μπορούν να οδηγούνται στη λήψη άλλων μορφών αγωγής εκτός της τιμωρίας προκειμένου να επιλύσουν κάποιο πρόβλημα. Άλλωστε, η τιμωρία ως κατασταλτικό μέτρο κάνει τα παιδιά πιο αντιδραστικά και επιθετικά για να αποδείξουν στη σχολική κοινότητα την αντοχή τους.

Οι σχέσεις των γονέων με το σχολείο ανάλογα με την ποιότητά τους μπορούν να διακριθούν σε τυπικές και άτυπες. Οι τυπικές σχέσεις περιλαμβάνουν αυτές που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο, ενώ οι άτυπες σχέσεις αφορούν σε ενέργειες και πρωτοβουλίες πέρα από τη θεσμικά προβλεπόμενη επικοινωνία μεταξύ τους. Η ποιότητα της σχέσης αυτών που επικοινωνούν επηρεάζει και το περιεχόμενο της συνεργασίας τους (Μπίκος, 2004).

Στην Ελλάδα οι έρευνες έχουν δείξει πως η συνεργασία σχολείου-οικογένειας παίρνει τη μορφή τυπικών σχέσεων στο πλαίσιο συγκεκριμένων υποχρεώσεων, όπως είναι η συμμετοχή των γονιών σε σχολικές εκδηλώσεις ή η ενημέρωση τους για την πρόοδο των παιδιών τους (Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2005· Παπαγιαννίδου, 2000). Ωστόσο, το είδος της γονικής εμπλοκής, που φαίνεται να επιδρά περισσότερο στη σχολική επίδοση των μαθητών, σχετίζεται με τη φυσική παρουσία του γονιού στο σχολείο και την εμπλοκή του σε σχολικές δραστηριότητες.

Το σχολείο οφείλει να ενημερώνεται για τις απόψεις των γονέων και μέσω κοινού κώδικα επικοινωνίας για τα εκπαιδευτικά ζητήματα να προσπαθεί να γεφυρώνει τις τυχόν αποκλίσεις μεταξύ των απόψεων των γονέων και των εκπαιδευτικών. Σύμφωνα με έρευνα των Ματσαγγούρα και Βέρδη (2003), οι γονείς θεωρούν το σχολείο το σημαντικότερο παράγοντα διαπαιδαγώγησης των παιδιών μετά την οικογένεια με στόχο την ηθική ανάπτυξη, την κοινωνική καλλιέργεια και τη γνωστική τους ανάπτυξη. Από τη μια πλευρά οι γονείς οφείλουν να συνεργάζονται και να στηρίζουν τη λειτουργία της σχολικής μονάδας και, από την άλλη, οι εκπαιδευτικοί να αξιοποιούν στο μέγιστο βαθμό τις γνωστικές τους δυνατότητες και

τα δικαιώματά τους για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Οι κυριότεροι άξονες στους οποίους εστίασαν οι μελέτες και οι έρευνες για τις σχέσεις του σχολείου με τους γονείς αφορούν σε θέματα που επικεντρώνουν στους τομείς της συνεργασίας τους, στους παράγοντες που επηρεάζουν τις σχέσεις τους, καθώς και σε διάφορες υποδείξεις και προτροπές με την ανάδειξη πτυχών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επικοινωνία τους, προκειμένου να βελτιωθούν οι σχέσεις μεταξύ τους (Δεμίρογλου & Πασχαλίδης, 2014).

Πιο συγκεκριμένα, οι κυριότεροι τομείς συνεργασίας του σχολείου με τους γονείς αναφέρονται: α) στη συμμετοχή των γονέων στα όργανα λαϊκής συμμετοχής, β) στις επισκέψεις των γονέων στο σχολείο, γ) στην ενημέρωση των γονέων για την πρόοδο των παιδιών τους, για τον τρόπο βοήθειας των παιδιών τους στο σπίτι (κατ' οίκον εργασίες), δ) στην παρακολούθηση σχολικών δραστηριοτήτων από τους γονείς, ε) στη γνώση των κτιριακών συνθηκών και της υποδομής του σχολείου από τους γονείς καθώς και στην οικονομική τους στήριξη, στ) στη γενικότερη στήριξη του έργου των εκπαιδευτικών από τους γονείς, και ζ) στη συμμετοχή των γονέων σε εκδηλώσεις και διδακτικές δραστηριότητες (Λιοντάκη, 1999· Δοδοντσάκης, 2001· Δεμίρογλου, 2005).

Οι έρευνες, που επιχειρούν να εξηγήσουν ή να ερμηνεύσουν τις θετικές ή αρνητικές σχέσεις μεταξύ σχολείου και γονέων, διακρίνουν τους παράγοντες από την οπτική των εμπλεκομένων. Έτσι, από τη σκοπιά των γονέων οι παράγοντες που επηρεάζουν τις σχέσεις γονέων και σχολείου είναι: α) τα ατομικά χαρακτηριστικά τους, το μέγεθος και η σύνθεση της οικογένειας, η απασχόληση κλπ., β) η γνώση του πλαισίου λειτουργίας του σχολείου, γ) οι αντιλήψεις τους για την εκπαίδευση και για το ρόλο του σχολείου, δ) οι απόψεις, οι στάσεις και οι δράσεις σχετικά με τη συνεισφορά τους στη μάθηση των παιδιών τους, ε) οι αντιλήψεις τους για τους εκπαιδευτικούς και το ρόλο τους, στ) η ψυχολογική τους διάθεση (ενδοιασμοί και αναστολές). Από τη σκοπιά των εκπαιδευτικών οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τις σχέσεις γονέων και σχολείου είναι: α) τα ατομικά χαρακτηριστικά τους, η υπηρεσιακή τους κατάσταση, η ειδικότητα, η βαθμίδα εκπαίδευσης, η κατάρτιση και η ενημέρωση για τις σχέσεις γονέων-σχολείου κλπ., β) η γνώση του πλαισίου λειτουργίας του σχολείου, γ) οι αντιλήψεις τους για την εκπαίδευση και για το ρόλο του σχολείου, δ) οι στάσεις τους για το εκπαιδευτικό σύστημα, το σχολείο, την εκπαίδευση και την άσκηση του εκπαιδευτικού τους έργου, ε) οι αντιλήψεις τους

για τους γονείς και το ρόλο τους, και στ) ο φόβος εκχώρησης δικαιωμάτων για θέματα της σχολικής ζωής στους γονείς (Λιοντάκη, 1999· Δοδοντσάκης, 2001).

Οι μελέτες, που αναφέρονται στη βελτίωση των σχέσεων των εκπαιδευτικών με τους γονείς, μπορούν λειτουργικά να ταξινομηθούν σε κατηγορίες που αφορούν τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς, σε πτυχές που αφορούν και τους δύο και το σχολείο γενικότερα.

Σε ό,τι αφορά τους γονείς θα πρέπει να πεισθούν ότι η παρουσία τους στο σχολείο και σε θέματα σχολικής ζωής είναι αναγκαία και επιθυμητή, αλλά και ότι οι συχνές επισκέψεις τους στο σχολείο συμβάλλει στη μάθηση των παιδιών και επηρεάζει τη συμπεριφορά τους στο σχολείο. Αναφορικά με τους εκπαιδευτικούς, τονίζεται στη βιβλιογραφία η ανάγκη κατάρτισής τους σε θέματα σχέσεων του σχολείου με τους γονείς και ιδιαίτερα οι γνώσεις τους για τη διαχείριση γονέων που είναι αρνητικά προκατειλημμένοι ή εριστικοί. Επίσης, αναφέρεται η συστηματική ενημέρωση των γονέων σχετικά με τον τρόπο που μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους στο σπίτι, τον τρόπο που εργάζονται στο σχολείο, με ποιο τρόπο θα αξιοποιούν τα σχολικά εγχειρίδια, για την πρόοδο των μαθητών, για τη συμπεριφορά τους στο σχολείο κλπ. (Δεμίρογλου & Πασχαλίδης, 2014).

Σε ορισμένες μελέτες τονίζεται πως οι εκπαιδευτικοί πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι: α) η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται σε δημοκρατικό πλαίσιο, β) ορισμένοι γονείς δεν έχουν διαθέσιμο χρόνο για την επικοινωνία τους με το σχολείο, γ) ορισμένοι γονείς αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να βοηθήσουν τα παιδιά τους, δ) οι γονείς δεν έχουν πάντα θετική στάση για το σχολείο, και ε) η σχέση γονέων και σχολείου δεν εξαντλείται στο πλαίσιο των θεσμικών δικαιωμάτων, δηλαδή στη συμμετοχή των γονέων στα όργανα λαϊκής συμμετοχής.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν οι πτυχές που αφορούν τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Επισημαίνεται, ότι θα πρέπει να αναγνωριστεί από γονείς και εκπαιδευτικούς ότι το έργο των γονέων δεν διαδραματίζεται μόνο στο πλαίσιο των τυπικών σχέσεων, να αποσαφηνίζονται τα όρια των αρμοδιοτήτων του καθενός, να διαθέσουν εκπαιδευτικοί και γονείς χρόνο για την επικοινωνία τους και κυρίως να υπάρχει αμφίδρομη ενημέρωση (για παράδειγμα οι εκπαιδευτικοί να ενημερώνουν τους γονείς στα θέματα που προαναφέρθηκαν αλλά και οι γονείς να παρέχουν στοιχεία, όπως αυτά που αφορούν το ιστορικό του μαθητή, τον τρόπο που διαβάζει στο σπίτι κλπ., που θα βοηθήσουν τον εκπαιδευτικό στην καλύτερη άσκηση του

εκπαιδευτικού του έργου) και να συνειδητοποιήσουν εκπαιδευτικοί και γονείς ότι υπηρετούν κοινούς στόχους (Δεμίρογλου & Πασχαλίδης, 2014).

Από τη σκοπιά του σχολείου, η σύνταξη ενός ετήσιου προγραμματισμού συναντήσεων και ενημέρωσης, σε συνεργασία του Συλλόγου Διδασκόντων με το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων και η παραδοχή ότι η «εκπαίδευση γονέων» αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού έργου αποτελούν ορισμένες προτάσεις που επισημαίνονται στη σχετική βιβλιογραφία (ενδεικτικά βλ. Λιοντάκη, 1999, Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2005). Σε μελέτες και σε εγκύκλιες διατάξεις τελευταία, επισημαίνεται «το άνοιγμα» του σχολείου στην κοινωνία. Μολονότι το περιεχόμενό του δεν έχει οριοθετηθεί συστηματικά, διαμορφώνονται νέες προοπτικές στις σχέσεις του σχολείου με την οικογένεια και την τοπική κοινότητα (Θωίδης, 2004).

Ωστόσο, και στο εξωτερικό η γονική εμπλοκή είναι περιορισμένη. Στις Η.Π.Α. για παράδειγμα, οι γονείς σε ποσοστό 66% δηλώνουν πως δεν έχουν χρόνο να ασχοληθούν με το σχολείο των παιδιών τους, ενώ αρκετοί δεν γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να εμπλακούν (Otterbourg, 1998· Conzalez-DeHass, & Willems, 2003). Στην περίπτωση της Κύπρου, υπάρχουν ενδείξεις ότι οι σχέσεις ανάμεσα στο σπίτι και το σχολείο είναι περιορισμένες (Georgiou, 1996· Phtiaka, 1996· Symeou, 2001). Το εύρος και η φύση αυτών των δεσμών στην Κύπρο φαίνεται να εξαρτώνται από το πόσο ανοικτά είναι τα ίδια τα σχολεία προς τους γονείς και από την πρωτοβουλία των γονιών ως μονάδων (Συμεού, 2002).

Επιπλέον, σε έρευνα στην Αγγλία το Harvard Family Research Project έδειξε πως σε 58 εκπαιδευτικά προγράμματα που εφαρμόζονταν πανεθνικά, οι συναντήσεις δασκάλου-γονιών αποτελούσαν την πιο συχνά εφαρμοζόμενη στρατηγική γονικής εμπλοκής, ενώ η ενθάρρυνση της κατ' οίκον διδασκαλίας ήταν δεύτερη και τρίτη η στρατολόγηση των γονιών, που λειτουργούσαν ως βοηθοί των δασκάλων στη τάξη (Shartrand, Kreider & Erickson-Warfield, 1994, όπ. αναφ. στο Conzalez-DeHass, & Willems, 2003).

Τόσο η ξένη όσο και η ελληνική βιβλιογραφία πλέον αναγνωρίζει τους γονείς ως αποδέκτες των εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Έτσι, κυριαρχεί η αντίληψη ότι οι γονείς πρέπει να γνωρίζουν τι συμβαίνει στο σχολείο και ότι οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να αποδίδουν λόγο (accountability) προς την ευρύτερη κοινότητα. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση καθώς και οι διάφορες μορφές απολογισμικότητας συνδέονται μεταξύ τους και μπορούν να χωριστούν σε κατηγορίες με βάση τους φορείς που πραγματοποιούν την αξιολόγηση κάθε φορά, το βαθμό πρόσβασης των γονέων στα

συμπεράσματα της αξιολόγησης και τη δυνατότητά τους να προβαίνουν σε επιλογές σχετικά με το χώρο φοίτησης και τον τρόπο εκπαίδευσης των παιδιών τους στηριζόμενοι στα αποτελέσματα της αξιολόγησης (Ματσαγγούρας & Βέρδης, 2003).

Το βρετανικό μοντέλο απολογισμικότητας στηρίζεται σε ιδιωτικά γραφεία τα οποία αναλαμβάνουν την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων με σκοπό να ενημερώσουν άμεσα τους γονείς για τα αποτελέσματά τους. Με αυτόν τον τρόπο, οι γονείς αποκτούν το δικαίωμα επιλογής σχολείου αλλά και έναν ισχυρό λόγο παρέμβασης στα τοπικά εκπαιδευτικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα η απαίτηση αλλαγής των εκπαιδευτικών ή και της διεύθυνσης της σχολικής μονάδας ή απόφαση ανεξαρτητοποίησης του συγκεκριμένου σχολείου από την τοπική εκπαιδευτική αρχή.

Ωστόσο, στα περισσότερα κράτη κυριαρχεί το μοντέλο απολογισμικότητας, όπου ειδικά στελέχη της εκπαίδευσης, επιθεωρητές, σχολικοί σύμβουλοι, προϊστάμενοι και διευθυντές συντάσσουν αξιολογικές εκθέσεις για να γνωστοποιήσουν την λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Σε αυτό το μοντέλο συμπεριλαμβάνεται και η αυτοαξιολόγηση του διευθυντή του σχολείου καθώς και των εκπαιδευτικών. Βέβαια, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σε αυτό το μοντέλο παραμένουν εντός του υπηρεσιακού χώρου και σε πολύ μικρό βαθμό διαχέονται στην τοπική κοινότητα (Ματσαγγούρας & Βέρδης, 2003).

Στις Ηνωμένες Πολιτείες τα σχολεία οφείλουν να αποδώσουν λόγο και προς την Πολιτεία αλλά και προς την τοπική εκπαιδευτική αρχή σχετικά με όλες τις νομικές τους υποχρεώσεις. Σχετικά με τη πολιτική που ακολουθούν και την επίδοση των μαθητών είναι υπόλογα προς τους γονείς και την τοπική κοινότητα. Με αυτόν τον τρόπο οι γονείς, εκτός του δικαιώματος να εκλέγονται ως αντιπρόσωποι για να έχουν λόγο στα συμβούλια των σχολείων, μπορούν να επιλέγουν το σχολείο φοίτησης των παιδιών τους ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας (Ματσαγγούρας, & Βέρδης, 2003).

Στις χώρες με συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα, όπως είναι και το ελληνικό, οι εκπαιδευτικοί αξιολογούνται ως άτομα και όχι ως σύνολο στη λειτουργία της εκπαιδευτικής μονάδας. Οπότε, όταν κάτι απομακρύνεται από τους επιθυμητούς στόχους πάντα την ευθύνη την επωμίζεται ο καθηγητής αφού αυτός έχει αναλάβει όλη τη δουλειά εντός της σχολικής μονάδας.

Σε άλλες χώρες με πιο αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα, όπως για παράδειγμα στη Νέα Ζηλανδία, το σχολείο μέσω του Συμβουλίου οφείλει να αποδώσει λόγο για τη λειτουργία του, την οικονομική διαχείριση αλλά και την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα καθώς βρίσκεται στο κέντρο ελέγχου από το

Education Review Office, το οποίο ελέγχει το πρόγραμμα όλων των σχολείων και γνωστοποιεί τα συμπεράσματά του στον αρμόδιο Υπουργό αλλά και στην τοπική κοινότητα. Έτσι, κάθε σχολική μονάδα στηρίζει το πρόγραμμα λειτουργίας της στην απολογισμικότητα προς την τοπική κοινότητα και στο σύλλογο γονέων.

Στην Ελλάδα, το θέμα της απολογισμικότητας των σχολικών μονάδων συνδέεται άμεσα με το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του έργου τους. Στο πλαίσιο αυτό, διατυπώθηκε πρόταση θεσμοθέτησης ενός κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και προωθήθηκε η λειτουργία της «δημοσιογραφικής» απολογισμικότητας προς την κοινή γνώμη, μέσω της δημοσίευσης των επιδόσεων των μαθητών λυκείου σε μεγάλες αθηναϊκές εφημερίδες. Η δημοσίευση στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις των μαθητών λυκείου στις Πανελλαδικές Εξετάσεις φανερώνουν στην κοινωνία τα χαρακτηριστικά εκείνα που καθιστούν ορισμένα σχολεία πιο αποτελεσματικά έναντι άλλων (Ματσαγούρας & Βέρδης, 2003).

2.3 Εκπαιδευτικοί και γονείς στη σχολική μονάδα

Στις μέρες μας για την εξασφάλιση των επιθυμητών σχέσεων μεταξύ σχολείου-γονέων ισχύουν νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις και εγκύκλιοι, που καθορίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, προσδιορίζουν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, κατοχυρώνουν τη συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή και επιχειρούν να εφαρμόσουν τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε μία σχολική μονάδα (πιλοτικά σχολεία).

Σύμφωνα λοιπόν με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, ο Νόμος 1566/85 επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και ακόμη προβλέπει τη συμμετοχή των γονέων στα όργανα λαϊκής συμμετοχής, στο πλαίσιο του εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης. Προβλέπει δε, την έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων, τα οποία θα καθορίζουν τις σχετικές διαδικασίες. Πιο συγκεκριμένα, στο Π.Δ. 320/1993, αλλά και στο Π.Δ.140/1998 ορίζεται τι είναι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Επίσης, σύμφωνα με το Νόμο 2043/92, ορίζεται ότι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι οι διευθυντές, οι υποδιευθυντές και οι προϊστάμενοι των σχολείων.

Στη συνέχεια, η Υπουργική Απόφαση Δ2/1938/27/2/1998 προσδιορίζει την έννοια και το σκοπό της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Ο Νόμος 2986/2002 αναφέρεται στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών και επιχειρείται η αξιολόγηση όλων των συντελεστών της εκπαίδευσης. Γίνεται αναφορά στις διαδικασίες της αναβάθμισης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης μέσω της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Με βάση την Υπουργική Απόφαση Γ1/37100/31-03-2010 «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών», προετοιμάζεται η εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος της ΑΕΕ σε Σχολικές Μονάδες μέσα από διαδικασίες προγραμματισμού, εκτίμησης γενικής εικόνας της σχολικής μονάδας, διαμόρφωσης και υλοποίησης σχεδίων δράσης με στόχο την ανάπτυξη και βελτίωση του παρεχόμενου έργου των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας.

Το άρθρο 32, του Νόμου 3848/2010 καθορίζει τη διαδικασία του προγραμματισμού και τις διαδικασίες της αυτοαξιολόγησης.

Στην Υπουργική Απόφαση 30972/Γ1/15-3-2013 καθορίζεται ο σκοπός, το πλαίσιο και οι διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (ΑΕΕ) στη σχολική μονάδα σε υποχρεωτική βάση από το σχολικό έτος 2013-14. Αναφέρεται επίσης, η ύπαρξη του Παρατηρητηρίου της ΑΕΕ που έχει ως σκοπό την υποστήριξη της βιωσιμότητας και της καλής λειτουργίας του θεσμού της αυτοαξιολόγησης.

Τέλος, η Εγκύκλιος Γ1/190089/10-12-2013 αναφέρεται στην υποχρεωτική εφαρμογή των διαδικασιών της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας (Δεμίρογλου & Πασχαλίδης, 2014).

Μια εργασία που πραγματοποιήθηκε σε ελληνικό πληθυσμό από τους Κατσύλλη και Λώλου το 1999, αναφέρει ότι η επίδραση σημαντικών άλλων, κυρίως των γονιών, παίζει σπουδαίο ρόλο στην παραγωγή υψηλότερης επίδοσης και προσδοκιών (Γεωργίου, 2000: 97). Το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των γονιών δεν επηρεάζει μόνο τις επιδόσεις των παιδιών τους, αλλά και τη σχέση τους με τον εκπαιδευτικό. Ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση κάποιοι από αυτούς που έχουν χαμηλό «status» είναι πιθανό να μην μπορούν, λόγω της εργασίας που ασκούν, να παίρνουν άδεια με ευχέρεια για να επισκεφτούν το σχολείο ή να συμμετέχουν σε δραστηριότητες. Επίσης, μπορεί να μην αισθάνονται άνετα, απέναντι στον ανώτερο μορφωτικά δάσκαλο, ή ακόμα να μην δίνουν τη δέουσα σημασία στη σχολική διαδικασία (Μπακάλμπαση, 2011).

Από την άλλη μεριά, οι γονείς που έχουν υψηλό κοινωνικοοικονομικό status μπορούν συνήθως να διαθέσουν πιο εύκολα χρόνο από την εργασία για να συμμετέχουν σε σχολικές δραστηριότητες και να επικοινωνούν με το δάσκαλο ή απλά να καταλαβαίνουν πληρέστερα τη σπουδαιότητα του σχολείου. Παρ' όλα αυτά, πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι μερικοί γονείς αυτής της κατηγορίας, όπως κάποιες έρευνες δείχνουν, μπορεί να υποτιμούν τους εκπαιδευτικούς όχι μόνο επειδή είναι πιο εύποροι και χαίρουν υψηλότερης κοινωνικής εκτίμησης, αλλά και επειδή διαθέτουν υψηλότερα ακαδημαϊκά προσόντα από τους εκπαιδευτικούς (Γεωργίου, 2000). Συνεπώς, η σχέση σχολείου - γονιών, εξειδικευμένη σε σχέση εκπαιδευτικού- γονιών παίζει σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία και επηρεάζεται κατά τρόπο καθοριστικό τόσο από τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού, όσο και από τα χαρακτηριστικά του γονέα (Σταμέλος & Μπάρτζακη, 2005).

Η σχέση γονέα-εκπαιδευτικού απαιτεί μια σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης, μια συνεργασία που να στηρίζεται στην ειλικρίνεια και την οικειότητα. Η καλή σχέση συνδέεται με το καλό αποτέλεσμα στην επίδοση του παιδιού. Όλες αυτές οι προϋποθέσεις μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο συναντήσεων εντός και εκτός σχολείου, προκειμένου να μετέχουν όλοι οι γονείς. Επίσης, θέλουν να έχει ανατροφοδοτικό χαρακτήρα και όχι χαρακτήρα απλής ενημέρωσης για την επίδοση του παιδιού. Οι περισσότεροι γονείς, όταν κλήθηκαν να χαρακτηρίσουν τη σχέση τους με τους εκπαιδευτικούς, έθεσαν πάνω απ' όλα την ανθρώπινη διάσταση αυτής της σχέσης και υποστήριξαν ότι για να είναι ουσιαστικά ποιοτική πρέπει να είναι και αμφίδρομη. Ακόμη, ανέφεραν πως η σχέση τους με τους εκπαιδευτικούς αποβαίνει πιο θετική όταν ο/η εκπαιδευτικός της τάξης επεδίωξε τη συνεργασία μαζί τους και πήρε και πρωτοβουλίες προς αυτήν την κατεύθυνση, όπως ήταν η οργάνωση των απογευματινών συναντήσεων στο σχολείο. Βέβαια, και σε αυτό το σημείο έπαιξε αναμφισβήτητο ρόλο το επίπεδο των γονέων και η συνειδητή επιλογή τους να συμμετέχουν στις απογευματινές συναντήσεις, εφόσον μπορούσαν να ρυθμίζουν τις ώρες εργασίας τους. Οι συγκεκριμένοι γονείς επέλεξαν να μην εργάζονται τις ώρες που γίνονταν οι συναντήσεις προκειμένου να είναι παρόντες. Οι υπόλοιποι γονείς που δεν συμμετείχαν ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες, που δήλωναν ότι εργάζονταν εκείνες τις ώρες. Η σχετική βιβλιογραφία συμφωνεί γενικά με τις παραπάνω γνώμες των γονέων (Σταμέλος & Μπάρτζακη, 2005).

Είναι πλέον αναμφισβήτητο ότι οι γονείς ως σύνολο εμφανίζονται να επιθυμούν περισσότερη εμπλοκή στην εκπαιδευτική διαδικασία των παιδιών τους, θέλουν να

ενημερώνονται για το τι γίνεται στο σχολείο και να συμμετέχουν στις διάφορες όψεις της σχολικής ζωής (Γεωργίου, 2000). Επίσης, υποστηρίζεται ότι η σχέση αυτή είναι επιτυχής όταν οικοδομείται στο πλαίσιο αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού των γνώσεων των δύο μερών σχετικά με τις ανάγκες των παιδιών, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα αποτελέσματα στην εκπαίδευση των παιδιών.

Η γονική συμμετοχή στο σχολείο θα συνεχίσει να αποτελεί ενδιαφέρον αντικείμενο μελέτης για τους ακαδημαϊκούς, τους εκπαιδευτικούς, τους πολιτικούς, και τους γονείς. Είναι μια άξια προσπάθεια και έχει μια ερευνητική βάση λόγω των πολλών πιθανών ωφελημάτων που μπορεί να προσφέρει στην εκπαίδευση. Δυστυχώς, η εμπλοκή των γονιών αποτελεί κατά ένα μεγάλο μέρος ένα απραγματοποίητο σχέδιο σε πολλά σχολεία. Ωστόσο, υπάρχουν πολλά εμπόδια που περιορίζουν τη συστηματικότερη συμμετοχή των γονέων, όπως η στέρηση της επιθυμίας και της εμπιστοσύνης για να αναμιχθούν, οι προκαταλήψεις των εκπαιδευτικών για τις γονικές ικανότητες, οι συγκρούσεις για το πρόγραμμα σπιτιού-σχολείου, οι συγκρουόμενες πεποιθήσεις για τους τρόπους που οι γονείς πρέπει να αναμιχθούν, και η έλλειψη προετοιμασίας δασκάλων αλλά και της αναγκαίας διοικητικής υποστήριξης. Όταν εξαλειφθούν αυτά τα εμπόδια, θα είναι εφικτό να «θερίσουμε» τους καρπούς και τις ανταμοιβές που προσφέρει η πλατιά αναγνωρισμένη συμβολή της συμμετοχής των γονέων.

Ο ενεργητικός ρόλος της οικογένειας αποτελεί αποφασιστικής σημασίας παράγοντα στην εκπαιδευτική διαδικασία, γεγονός που πρέπει όχι μόνο να γνωρίζουν, αλλά και να αξιοποιούν οι εκπαιδευτικοί. Επιβάλλεται, εξάλλου και η ουσιαστική ενημέρωση των εκπαιδευτικών για το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γονείς στην εκπαίδευση των παιδιών. Ο τρόπος που θα αντιμετωπίσουν οι δάσκαλοι τους γονείς παίζει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια να πεισθούν εκείνοι ότι μπορούν πραγματικά να βοηθήσουν το έργο του σχολείου. Οι γονείς γνωρίζουν καλά τα παιδιά τους και μπορούν να δώσουν σημαντικές πληροφορίες για τη συμπεριφορά, τα ενδιαφέροντα και τις γνώσεις τους. Αποτελούν το βασικότερο παράγοντα που επηρεάζει καίρια την ανάπτυξη του παιδιού και συντελεί αποφασιστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του (Μπακάλμπαση, 2011).

Για όλους τους παραπάνω λόγους, κρίνεται αναγκαία η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών με σκοπό την ευόδωση των στόχων

των ίδιων των παιδιών. Στο πλαίσιο, λοιπόν, της συνεργασίας σχολείου – γονιών επιβάλλεται να οριοθετούνται εκ των προτέρων οι ρόλοι του καθενός, να ενημερώνεται η διοίκηση του σχολείου και να οργανώνονται συναντήσεις όπου θα δίνεται η ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς και στους γονείς να ανταλλάσσουν απόψεις. Στη συνέχεια, θα μπορούσε να αναπτυχθεί ένα πρόγραμμα βαθμιαίας συμμετοχής γονιών στην εκπαιδευτική διαδικασία που θα περιέχει σε μόνιμη ή εθελοντική βάση εφαρμόσιμες δράσεις στην ελληνική πραγματικότητα (Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2005), όπως η εθελοντική εργασία των γονιών σε δημιουργικές δραστηριότητες της τάξης ανάλογα με τις δυνατότητες και τις γνώσεις τους, αλλά και συναντήσεις εκπαιδευτικών-γονιών ή συζήτηση για θέματα που αφορούν τους μαθητές. Επιπλέον, η δημιουργία εργαστηρίων, όπου οι γονείς μεταφέρουν τις εμπειρίες από το χώρο της εργασίας τους, εκδηλώσεις και εκθέσεις των παιδιών όπου δίνεται η ευκαιρία στους γονείς να γνωρίσουν τη δουλειά των παιδιών τους θα ενίσχυαν το αίσθημα εμπιστοσύνης ανάμεσα σε γονείς και μαθητές. Αναγκαία, βέβαια, είναι και η παρακολούθηση από κοινού γονιών-εκπαιδευτικών σεμιναρίων από ειδικούς επιστήμονες για διάφορα παιδαγωγικά, κοινωνικά και άλλα θέματα, που αφορούν τη μάθηση και τη συμπεριφορά των παιδιών, αλλά και η ενημέρωση του εκπαιδευτικού για τις εργασίες του παιδιού στο σπίτι, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, τις σχέσεις του με τους συμμαθητές. Τέλος, σημαντική θα ήταν και η συμμετοχή των γονιών σε θέματα διοίκησης του σχολείου και σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων (Μπακάλμπαση, 2011).

Θα ήταν καλό, επομένως, οι εκπαιδευτικοί, η διοίκηση και το σχολείο συνολικά να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν γόνιμες συναλλαγές αυτού του τύπου. Οι συνεργασίες αυτές θα μπορούσαν να προετοιμαστούν και να υποστηριχθούν και θεσμικά, αναγνωρίζοντας το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γονείς στην τυπική εκπαίδευση των παιδιών. Είναι αναγκαίο εκπαιδευτικοί και γονείς να κατανοήσουν πως οι ρόλοι τους μπορεί να είναι διαφορετικοί αλλά επιτρέπουν στην κάθε πλευρά να συνεισφέρει συμπληρωματικά στην ανάπτυξη, τη μάθηση και στην εξέλιξη των παιδιών. Από μια αρμονική συνεργασία δασκάλου-γονιού μόνο θετικά στοιχεία μπορούν να προκύψουν για την ανάπτυξη του παιδιού (Τσέτσος, 2015).

Από την πλευρά των γονέων, η συνεργασία τους με το σχολείο γονιμοποιείται και αποδίδει όταν το σχολείο ανταποκρίνεται αμέσως στα αιτήματά τους, πληροφορεί για την πρόοδο του παιδιού και παρέχει την ευκαιρία για συνέχιση της ενημέρωσης

των γονέων με συζήτηση. Οι γονείς, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία προβλέπεται να λαμβάνουν σε τακτική βάση ένα ενημερωτικό δελτίο με τα νέα του σχολείου και να αντιδρούν θετικά στην εφαρμογή διαφόρων διαδικασιών επαφής με το σπίτι, όπως είναι το «τετράδιο επικοινωνίας με τους γονείς» και η τηλεφωνική επαφή. Γενικά παρατηρείται μια ενθάρρυνση στη συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση του παιδιού τους κυρίως με δανειστικές βιβλιοθήκες, διαλέξεις, εργαστήρια κ.ά (Πολυχρονοπούλου, 2004).

Τα τελευταία χρόνια έχουν προταθεί διάφορες ρυθμίσεις για την ικανοποίηση των παραπάνω αιτημάτων, όπως η σχολική χρονιά να ξεκινά με μια συγκέντρωση γονέων και εκπαιδευτικών με στόχο την ενημέρωση των γονέων σε θέματα που αφορούν, για παράδειγμα, την πολιτική και τα σχέδια του σχολείου για την προστασία της υγείας των μαθητών, τον τρόπο επικοινωνίας με τους γονείς, τις σχολικές εκδρομές, τις πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.ά. Ακόμη, να δίνεται στους γονείς γραπτώς το ημερολόγιο βασικών γεγονότων και εκδηλώσεων της σχολικής χρονιάς, μέσα σε μια σελίδα και να παρέχεται στους γονείς πληροφόρηση σχετικά με τις υπάρχουσες πηγές και υπηρεσίες που μπορούν να βοηθήσουν τους ίδιους και το παιδί τους. Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, να δίνεται η ευκαιρία στους γονείς να συζητήσουν τις δυσκολίες του παιδιού τους σε συναντήσεις ξέχωρες από τις προκαθορισμένες και να τους επιτρέπεται να φέρουν μαζί τους αν χρειαστεί, κάποιον άλλο γονέα ή φίλο, που μπορεί –κατά τη γνώμη τους– να υποστηρίξει τις απόψεις τους ή να τους εξηγήσει καλύτερα τους στόχους του σχολείου (Τσέτσος, 2015).

Οι εκπαιδευτικοί από τη μεριά τους, προτείνεται να προσπαθούν να καταλάβουν τις ανάγκες και τις επιθυμίες των γονέων, να τηρούν μια ειλικρινή και ανοικτή στάση απέναντί τους, να συζητούν τις δυσκολίες του παιδιού αποφεύγοντας τις ετικέτες, να τονίζουν όχι μόνο τις αδυναμίες, αλλά και τις δυνατότητες του μαθητή τους, να προωθούν το διάλογο και να ενθαρρύνουν τους γονείς να μοιράζονται μαζί τους τις πληροφορίες, που αφορούν στα προβλήματα, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του παιδιού τους (Γεωργίου, 2000).

Μια άλλη μελέτη επισημαίνει τη δυναμική των εκπαιδευτικών και των οικογενειών βρίσκεται στην καρδιά της εκπαίδευσης των μαθητών. Κρίνεται απαραίτητο, λοιπόν, να αναζητείται ένα πνεύμα συνεργασίας το οποίο εμπεριέχει ένα αμοιβαίο σεβασμό ανάμεσα στη γνώση των εκπαιδευτικών και την εμπειρία των γονέων, την ενεργητική συμμετοχή και των δυο μελών στη λήψη αποφάσεων, τη θέληση να ακούσουν και να μάθουν ο ένας από τον άλλο καθώς και την ενίσχυση και

εξουσιοδότηση των γονέων για τη μεγαλύτερη εμπλοκή τους στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι. (Κουτάντος, 2006).

2.4 Γονικές προσδοκίες από το σχολείο

Οι προσδοκίες των γονιών και η ανάλογη επιβολή τους στα παιδιά τους καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τα όνειρα και τις φιλοδοξίες των μαθητών, καθώς και την τελική τους απόφαση σχετικά με την επαγγελματική πορεία που πρόκειται να ακολουθήσουν (Marjoribanks, 1997 και 1998b· Trusty, 1998). Ερευνητικά ευρήματα, (Marjoribanks, 1998b· Wilson & Wilson, 1992) για παράδειγμα, δείχνουν ότι η προτροπή της οικογένειας για περαιτέρω σπουδές και επαγγελματική σταδιοδρομία, που αποτελεί έκφραση των προσδοκιών των γονιών, παίζει καθοριστικό ρόλο στις επιλογές και τα επιτεύγματα του ατόμου.

Οι γονείς είτε άμεσα με τη μορφή συμβουλών, απαγορεύσεων και υποδείξεων, είτε έμμεσα με τη μετάδοση των γονικών αξιών και στάσεων (Βρετάκου, 1990· Farmer, 1997a· Κάντας & Χαντζή, 1991· Liebert et al., 1986· Palmer & Cochran, 1988· Πάντα, 1988· Penick & Jepsen, 1992) συμβάλλουν στη διαδικασία κοινωνικοποίησης του κάθε φύλου, η οποία επιδρά σημαντικά στη σχολική επίδοση του ατόμου (Marjoribanks, 1997, 1998a, 1998b· Paulson, 1994· Steinberg et al., 1992).

Το έργο κάθε μέλους της οικογένειας, η ανάληψη των υποχρεώσεων από την πλευρά του γονιού, τα πρότυπα ανατροφής των παιδιών, οι επικοινωνιακές σχέσεις εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος, η γενικότερη φιλοσοφία, τα όνειρα και οι φιλοδοξίες των γονιών σε συνδυασμό με το αξιολογικό σύστημα της εκάστοτε κοινωνίας, που αποδίδει ηθικούς χαρακτηρισμούς σε κάθε μέλος της, επιδρούν καταλυτικά στην επαγγελματική ανάπτυξη του παιδιού και διαμορφώνουν την επαγγελματική ταυτότητα του ατόμου. Έτσι, το έργο της οικογένειας αποκτά κεντρική σημασία στην αναγνώριση των επαγγελματικών χαρακτηριστικών της προσωπικότητας κάθε μέλους της οικογένειας.

Στην Ελλάδα, η έρευνα για την επίδραση της οικογένειας στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των νέων στρέφεται κυρίως στη μελέτη των τρόπων με τους οποίους δομικά κυρίως χαρακτηριστικά της οικογένειας (όπως το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο, ο τρόπος διαμονής, οι γραμματικές γνώσεις των γονέων) επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις του ατόμου (Γκαρή

1996· Δημητρόπουλος κ. συν., 1985· Κοντογιάννης, 1981· Μπασλής, 1983· Μυλωνάς, 1983· Πάντα, 1988· Τζάνη, 1983· Σιδηροπούλου, 1991· Φλουρή, 1983).

Οι προσδοκίες των γονιών για τα παιδιά τους, καθώς και άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά της οικογένειας, απασχόλησαν έναν σχετικά περιορισμένο αριθμό ερευνών, χωρίς να αποτελούν το κεντρικό θέμα τους, και σε ελάχιστες από αυτές χρησιμοποιήθηκε δείγμα γονιών, καθώς στις περισσότερες (Γεωργίου, 1993· Γιαγκουνίδης, 1997· Μπουρνούδη & Ψάλτη, 1997· Πάντα, 1988) τα ευρήματα προέκυψαν από τις αντιλήψεις των παιδιών για τις προσδοκίες των γονιών τους. Σε γενικές γραμμές, πάντως, οι σχετικές εμπειρικές έρευνες ομόφωνα διαπιστώνουν ισχυρή και άμεση επιρροή των Ελλήνων γονιών στη σχολική σταδιοδρομία, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την επιλογή σπουδών και επαγγέλματος των παιδιών τους (Δημητρόπουλος, 1985· Πάντα, 1988· Σιδηροπούλου, 1991) και κυρίως των κοριτσιών (Στογιαννίδου κ. συν., 1999), ενώ, ταυτόχρονα, επισημαίνεται έντονη η προσδοκία για σπουδές όχι μόνο εκ μέρους των προνομιούχων κοινωνικών στρωμάτων, αλλά και ατόμων από τις πιο αδικημένες οικονομικά και μορφωτικά κοινωνικές τάξεις, φαινόμενο που αποτελεί κοινωνική ιδιοτυπία στη χώρα και έρχεται σε αντίθεση με τα διεθνή δεδομένα.

Τα τελευταία χρόνια ένα μέρος της έρευνας έχει στραφεί διεθνώς στη μελέτη της επίδρασης του φύλου του παιδιού, ως σημαντικού παράγοντα στη διαμόρφωση των προσδοκιών των γονιών για το μέλλον του. Παρόλο που η ανίχνευση διαφορών στις προσδοκίες των γονιών για τα δύο φύλα δεν αποτελεί προτεραιότητα της φτώχεις, ούτως ή άλλως, έρευνας που ασχολείται άμεσα με την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στις επαγγελματικές επιλογές, μπορεί να εντοπίσει κανείς στην τρέχουσα βιβλιογραφία διαφοροποιημένες ως προς το φύλο των παιδιών προσδοκίες των γονιών (Chisholm, 1994· Farmer, 1997b· Leonard, 1999· Πάντα, 1988· Roberts, 1995). Όπως προκύπτει, για παράδειγμα, από ερευνητικά πορίσματα (Βιτσιλάκη-Σορωνιάτη, 1997· Chisholm, 1994), οι γονείς σήμερα επιθυμούν σπουδές για τις κόρες τους περισσότερο από ότι για τους γιους τους και τις ενθαρρύνουν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο μαζικός προσανατολισμός των κοριτσιών προς την ανώτατη εκπαίδευση υποδηλώνει την ύπαρξη ενός πολιτισμικού πλαισίου και μιας κοινωνικοποιητικής διαδικασίας που δεν αναπαράγει τις διακρίσεις παλαιότερων εποχών. Αυτό όμως δεν σημαίνει και αλλαγή των αντιλήψεων για το ρόλο των φύλων, γιατί, ενώ οι γονείς ενθαρρύνουν τα κορίτσια να πετύχουν ακαδημαϊκά, παρεμβαίνουν όταν οι επιλογές των τελευταίων δεν θεωρούνται κατάλληλες για το

φύλο τους, καθώς εξακολουθούν να μην θεωρούν ως μελλοντικό προορισμό των κοριτσιών την εργασία, αλλά το γάμο και τη δημιουργία οικογένειας (Αθανασιάδου 2002· Chisholm, 1994· Gaskell 1994· Holland 1983· Πάντα, 1988· Reddin, 1997).

Ολοκληρώνοντας, θα πρέπει να αναφερθεί ότι δεν υπάρχουν έρευνες που να μελετούν την επίδραση της σύνθεσης της οικογένειας στη διαμόρφωση των προσδοκιών των γονιών για το μέλλον των παιδιών τους. Ωστόσο, τα ευρήματα των ερευνών που υποστηρίζουν την επίδραση του φύλου των αδελφών στην επαγγελματική επιλογή του ατόμου στρέφουν το ενδιαφέρον προς αυτή την κατεύθυνση. Έχει διαπιστωθεί ότι στις θηλυκές δυάδες είναι πιο πιθανό να παρατηρηθεί λιγότερο ενδιαφέρον για παραδοσιακά γυναικεία επαγγέλματα, ενώ σε οικογένειες με παιδιά και των δύο φύλων τα κορίτσια έχουν την τάση να εμφανίζουν παραδοσιακά γυναικεία επαγγελματικά ενδιαφέροντα (Grotevant, 1978· Sandberg et al., 1987).

Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται από ερευνητικά δεδομένα που δείχνουν ότι οι γονείς που έχουν παιδιά του ίδιου φύλου χαλαρώνουν τις πιέσεις για στερεοτυπική συμπεριφορά των παιδιών στο οικογενειακό πλαίσιο, μια και η αλληλεπίδραση μεταξύ αδελφών του ίδιου φύλου πιστεύεται πως εξασφαλίζει την ανάπτυξη τυπικών ως προς το φύλο ρόλων και συμπεριφορών. Επιπλέον, οι οικογένειες που έχουν παιδιά του ίδιου φύλου φαίνεται πως τα ενθαρρύνουν να αναλαμβάνουν οικιακά καθήκοντα και υπευθυνότητες ανεξαρτήτως φύλου, παρέχοντας έτσι ένα πλαίσιο το οποίο ευνοεί τη διεύρυνση και τον εμπλουτισμό των παραδοσιακών ανδρικών και γυναικείων ρόλων (Stoneman et al., 1986). Είναι χαρακτηριστικό ότι σε παρόμοια αποτελέσματα καταλήγουν και οι έρευνες που μελέτησαν τις διαφορές στις συμπεριφορές εφήβων από μικτά και αμιγή σχολεία (Deem, 1984· Lasser, 1987).

Συνοψίζοντας, αξίζει να επισημανθεί η σημασία του οικογενειακού περιβάλλοντος και του φύλου ως παραγόντων, που ο καθένας χωριστά, επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των νεαρών ατόμων και προσδιορίζουν τις διαδικασίες μετάβασης από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή. Ανεξαρτήτως των εκάστοτε κοινωνικών συνθηκών οι προσδοκίες των γονιών παίζουν ρόλο στις αποφάσεις των εφήβων για το μέλλον τους όχι μόνο στις επαγγελματικές επιλογές και τις επιλογές της ζωής τους, αλλά και στη διαμόρφωση των ταυτοτήτων φύλου και στην αναπαραγωγή παραδοσιακών προτύπων και κοινωνικών σχέσεων των δύο φύλων.

Στο κεφάλαιο αυτό έγινε μία ιστορική αναδρομή για την εξέλιξη του δικαιώματος των γονέων να συμμετέχουν στα εκπαιδευτικά ζητήματα, η μετάβαση, δηλαδή, από το locus parentis στο parental choice, που αποτελεί το δικαίωμα της γονικής εμπλοκής στην εκπαίδευση, μέσω της ενημέρωσης των γονέων, της συμμετοχής τους σε σχολικές εκδηλώσεις και της δραστηριοποίησης των συλλόγων «γονέων και κηδεμόνων». Υπάρχουν διάφορα προγράμματα συμμετοχής των γονέων στην εκπαίδευση, κυριότερη, όμως, είναι η τυπολογία της Epstein που περιγράφει τις σχέσεις σχολείου και γονέων.

Μέσα από μία συγκριτική ανασκόπηση ερευνών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, έγινε φανερό ότι η γονική εμπλοκή στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι είναι περιορισμένη. Ακόμη, παρόλο που η συνεργασία του σχολείου με τους γονείς εκτείνεται σε αρκετούς τομείς, υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες που επηρεάζουν τις μεταξύ τους σχέσεις, χωρίς, όμως, να αποκλείεται και η ύπαρξη τρόπων βελτίωσής τους. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση συνδέεται άμεσα με τις διάφορες μορφές απολογισμικότητας σε διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα, καθώς οι γονείς λειτουργούν ως αποδέκτες των εκπαιδευτικών υπηρεσιών του εκάστοτε εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπλέον, η εκπαιδευτική διαδικασία και αξιολόγηση καθορίζονται από νόμους, υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους που εξασφαλίζουν την επιθυμητή σχέση σχολείου και γονέων.

Η σημασία της συμμετοχής των γονέων στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης των παιδιών τους έχει αναδειχθεί μέσα από τα αποτελέσματα αρκετών σχετικών ερευνών. Γι' αυτό, άλλωστε, προτάθηκαν και τρόποι βελτίωσης της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών. Τέλος, η σχολική επίδοση των παιδιών επηρεάζεται και από τις προσδοκίες των γονέων για την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία των παιδιών τους, οι οποίες διαμορφώνονται με βάση τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της κάθε οικογένειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Το περιεχόμενο της έννοιας «ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου» συνδέεται με ένα σύνολο θετικών χαρακτηριστικών ή ιδιοτήτων ενός πράγματος, ενώ στο τομέα της εκπαίδευσης αναφέρεται στην αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων ανάλογα με τους στόχους και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Εφόσον η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει και την υψηλή επίδοση των μαθητών, η ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης των οικονομικών πόρων, των μεθόδων διδασκαλίας, των εκπαιδευτικών μέσων αλλά και των επιθυμητών αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Μπρίνια, 2008).

Η επισκόπηση της σχετικής με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βιβλιογραφία και αρθρογραφία έδειξε ότι η οριοθέτηση της έννοιας «ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου» είναι αρκετά περίπλοκη, με αποτέλεσμα πολλοί Έλληνες μελετητές να έχουν ασχοληθεί με την προσέγγιση γενικότερα του εκπαιδευτικού έργου. Στο πλαίσιο, λοιπόν, των διεργασιών που σχετίζονται με όλη τη διδακτική διαδικασία, η ποιότητα στην εκπαίδευση αποτελεί τη συντονισμένη προσπάθεια όλων των εκπαιδευτικών παραγόντων για τη συστηματική ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών (Κριεμάδης & Θωμοπούλου, 2014).

Σήμερα, τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στην Ελλάδα εφαρμόζουν συγκεκριμένους δείκτες αποτελεσματικότητας προκειμένου να προσδιορίσουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στις σχολικές μονάδες και να συμβάλουν στη βελτίωσή του. Οι «δείκτες ποιότητας» αποτελούν σημαντική πηγή εκπαιδευτικών δεδομένων για τους διεθνείς οργανισμούς που ασχολούνται με εκπαιδευτικά ζητήματα, καθώς επιτρέπουν και διευκολύνουν την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και αποτελεσματικών πολιτικών-στρατηγικών από τις κυβερνήσεις και τους εκπαιδευτικούς φορείς σε διεθνές επίπεδο (Stamelos & Vassilopoulos, 2014).

Ωστόσο, η εμπλοκή των γονέων στην εκπαίδευση μέσω της ενημέρωσής τους και της συμμετοχής τους στις εκπαιδευτικές διεργασίες διαδραματίζει εξίσου σημαντικό ρόλο στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου αλλά και τη βελτίωσή του. Παρόλο που η συνεργασία του σχολείου με τους γονείς εκτείνεται σε αρκετούς τομείς, μέσα από την ανασκόπηση των σχετικών ερευνών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό έγινε

φανερό ότι η γονική εμπλοκή στο εκπαιδευτικό γίνεσθαι είναι περιορισμένη (Attanucci, 2004· Γιοβαζολιάς, 2011).

Καθώς οι γονείς λειτουργούν ως αποδέκτες των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, πολλές φορές απέχουν από την εκπαιδευτική διαδικασία εξαιτίας ποικίλων παραγόντων. Ωστόσο, η επισκόπηση αρκετών ερευνών σχετικών με τη γονική εμπλοκή ανέδειξε τη σημασία της συμμετοχής των γονέων στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης των παιδιών τους (Clark, 1993· Catsambis, 2001· Desimone, 2001· Henderson, 1988· Henderson & Berla, 1994· Berger, 1995· Jeynes, 2005 & 2007· McNeal, 1999). Γι' αυτό το λόγο, κρίνεται αναγκαία η βελτίωση της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών, με στόχο την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας και την σχολική επίδοση των μαθητών.

Στην Ελλάδα, η εκπαιδευτική διαδικασία και η εκπαιδευτική αξιολόγηση καθορίζονται από ένα σύνθετο νομικό πλαίσιο που εξασφαλίζει την επιθυμητή σχέση σχολείου και γονέων. Καθώς, όμως, η συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών αποβλέπει στις υψηλές σχολικές επιδόσεις των μαθητών, οφείλουν να ληφθούν υπόψη και οι προσδοκίες των γονέων για την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία των παιδιών τους, οι οποίες διαμορφώνονται με βάση τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της κάθε οικογένειας.

Έτσι, προκύπτει η ανάγκη μελέτης των απόψεων που έχουν κάποιοι γονείς σχετικά με την αποτελεσματικότητα τόσο των εκπαιδευτικών φορέων, όσο και της γονικής εμπλοκής στο εκπαιδευτικό έργο. Με τον όρο «άποψη» δηλώνεται «η προσωπική γνώμη ενός ατόμου για κάτι», αλλά και ο «τρόπος θεώρησης ενός θέματος» (Μπαμπινιώτης, 2012). Παρεμφερώς «άποψη» ορίζεται ως ο «τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται, κρίνει και αντιμετωπίζει κάποιος ένα γεγονός, μια κατάσταση, ένα φαινόμενο» ή ως «μορφή με την οποία εμφανίζεται ή εκδηλώνεται κάτι» (Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη, 2002). Σε άλλα λεξικά, επίσης, απαντάται ότι «άποψη» είναι η «συγκεκριμένη θέση σχετικά με κάποιο ζήτημα», δηλαδή η «πλευρά ενός ζητήματος» (Ιορδανίδου, 2018).

Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση απόψεων γονέων που τα παιδιά τους φοιτούν στο Γυμνάσιο σχετικά με την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι:

- Ο εννοιολογικός προσδιορισμός της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μέσα από τις απόψεις των γονέων.

- Η διερεύνηση απόψεων γονέων για την παρέμβαση των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) και του κράτους για τη βελτίωση της ποιότητας τους εκπαιδευτικού έργου.
- Ποιά, κατά την άποψη των γονέων, είναι η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που παρέχεται στα παιδιά τους.
- Η καταγραφή των απόψεων ορισμένων γονέων για τη δυνατότητα παρέμβασής τους για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται λοιπόν με βάση τους παραπάνω στόχους και τη βιβλιογραφική επισκόπηση είναι τα εξής:

1. Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας γίνεται συχνά λόγος για την έννοια της ποιότητας. Πώς οι γονείς, των οποίων τα παιδιά φοιτούν στο Γυμνάσιο, ορίζουν την έννοια αυτή;
2. Με ποιόν τρόπο οι γονείς αντιλαμβάνονται τη σύνδεση πολιτικών του κράτους με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;
3. Κατά πόσο και πώς οι γονείς θεωρούν ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συσχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος;
4. Πιστεύουν οι γονείς ότι τα θεσμικά όργανα (Διευθυντής, Σχολικός Σύμβουλος, Σύλλογοι Γονέων) συμβάλλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος;
5. Πώς αντιλαμβάνονται οι γονείς τη θέση τους σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;
6. Σε ποιες διαστάσεις/παραμέτρους της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου θεωρούν ότι δίνουν προτεραιότητα οι γονείς;

Β΄ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο μέρος αυτό της εργασίας παρουσιάζονται η μεθοδολογία, το υλικό και η ανάλυση της συγκεκριμένης διπλωματικής ερευνητικής προσπάθειας. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην επιλογή της προσέγγισης και της μεθόδου, στον τρόπο και στο πεδίο διεξαγωγής των συνεντεύξεων, στην επιλογή των γονέων που αποτέλεσαν την ομάδα των «πληροφοριοδοτών» αλλά και στη διαδικασία συλλογής, καταγραφής και ανάλυσης του υλικού.

4.1 Η προσέγγιση

Στο πλαίσιο της μελέτης της πολύπλοκης και πολυδιάστατης έννοιας της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο Γυμνάσιο, επιλέχθηκε η ποιοτική προσέγγιση. Βασικός της στόχος είναι η διερεύνηση των απόψεων που δίνουν τα υποκείμενα για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου από την οπτική των γονέων (Creswell, 2016). Σκοπός του ερευνητή είναι να μελετήσει το ερευνητικό του θέμα μέσα από την εμπειρία των υποκειμένων στο πλαίσιο μιας ολιστικής θεώρησης (Ιωσηφίδης, 2008· Creswell, 2016).

4.2 Η Μέθοδος

Καθώς σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των γονέων για την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στο Γυμνάσιο, προκρίθηκε ως κατάλληλη μέθοδος η επισκόπηση, η οποία αποτελεί μια μη πειραματική μέθοδο των δειγματοληπτικών σχεδιασμών. Ο λόγος που επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μέθοδος είναι ότι θεωρήθηκε η καλύτερη για τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας. Πιο συγκεκριμένα, τα ερευνητικά ερωτήματα αφορούσαν στη διερεύνηση απόψεων και όχι αιτιακών ή απλών σχέσεων μεταξύ μεταβλητών, οπότε και θα επιλεγόταν κάποια πειραματική μέθοδος ή κάποια μη πειραματική/συσχετιστική μέθοδος, αντίστοιχα (Creswell, 2016).

Στόχος της επισκόπησης είναι η συγκέντρωση πληροφοριών από ένα δείγμα ατόμων του πληθυσμού που περιγράφουν τάσεις ή απόψεις, πεποιθήσεις και στάσεις

των υποκειμένων που συμμετέχουν στην έρευνα σχετικά με το υπό διερεύνηση θέμα. Η μετέπειτα ανάλυση των πληροφοριών αυτών μπορούν να οδηγήσουν όχι μόνο στην περιγραφή συμπεριφορών των ατόμων του δείγματος σχετικά με το υπό διερεύνηση ζήτημα, αλλά και στην ερμηνεία του ή στην διεξαγωγή συγκρίσεων (Robson, 2010· Creswell, 2016). Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό ότι η συγκεκριμένη μέθοδος καλύπτει τόσο την περιγραφή της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στο Γυμνάσιο από την οπτική των γονέων, όσο και την ερμηνεία του με βάση τα περιθώρια που έχουν οι ίδιοι οι γονείς για την αποτίμηση αλλά και τις όποιες προοπτικές βελτίωσής του.

4.3 Η Τεχνική συλλογής δεδομένων

Το ερευνητικό εργαλείο το οποίο επιλέχθηκε για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού είναι η συνέντευξη. Με τη συνέντευξη οι ερευνητές θέτουν σε έναν ή περισσότερους συμμετέχοντες γενικές, ανοιχτές ερωτήσεις για τη διερεύνηση ενός θέματος (Creswell, 2016). Άλλωστε, πρόκειται για μια τεχνική συλλογής ερευνητικού υλικού που στηρίζεται στην πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία του ερευνητή με τους συμμετέχοντες και χρησιμοποιείται αρκετά συχνά στο χώρο των κοινωνικών επιστημών (Αθανασίου, 2007).

Επιλέχθηκε, λοιπόν, το συγκεκριμένο εργαλείο καθώς μέσω της διαπροσωπικής επαφής δίνεται η ευκαιρία να αντληθούν πληροφορίες με έναν τρόπο που δεν είναι εφικτός με ερωτηματολόγια για τη μέγιστη κατανόηση του υπό διερεύνηση ζητήματος. Επίσης, μέσω της συνέντευξης καλλιεργείται μία αίσθηση αμεσότητας και οικειότητας μεταξύ ερωτώμενου και ερευνητή, η οποία συμβάλλει όχι μόνο στη συλλογή των κατάλληλων πληροφοριών αλλά και στη φανέρωση των υποσυνείδητων πτυχών της σκέψης των υποκειμένων που συμμετέχουν στην έρευνα (Robson, 1993· Παπαγεωργίου, 1998).

Το είδος της συνέντευξης που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού στην παρούσα έρευνα ήταν η ημι-δομημένη συνέντευξη. Η συγκεκριμένη συνέντευξη περιλαμβάνει προκαθορισμένες ερωτήσεις, αλλά η διάταξη και η διατύπωση των ερωτήσεων ενδέχεται να αλλάξει σε κάθε συνέντευξη, όπως επίσης ενδέχεται να παραλειφθούν κάποιες ερωτήσεις και να συμπεριληφθούν ορισμένες άλλες, ανάλογα με τη ροή της συνέντευξης και την κρίση του ερευνητή (Bryman, 2004). Έτσι, υπάρχει η δυνατότητα για διευκρίνιση των ερωτήσεων που τίθενται

στους συμμετέχοντες καθώς και για περαιτέρω εξηγήσεις - διευκρινήσεις πάνω στις απαντήσεις τους (Κυριαζή, 2005).

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν σχεδόν η ίδια σε όλους τους συμμετέχοντες της έρευνας. Υποβλήθηκαν οι ίδιες ερωτήσεις, με την ίδια σειρά ή ελάχιστα διαφοροποιημένες και με τον ίδιο τρόπο. Θα πρέπει να αναφερθεί στο σημείο αυτό, ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα είχαν ενημερωθεί, κατά την πρώτη επικοινωνία μαζί τους, ότι η συνέντευξη θα μαγνητοφωνηθεί με ψηφιακό μαγνητόφωνο. Η ενημέρωση αυτή έγινε προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος παραβίασης βασικών αρχών επιστημονικής δεοντολογίας. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες γνώριζαν ότι η συνέντευξη είναι ανώνυμη, όπως και η φόρμα καταγραφής των δημογραφικών τους στοιχείων. Η μαγνητοφώνηση των απαντήσεων παρουσιάστηκε ως ο καλύτερος τρόπος καταγραφής των πληροφοριών, χωρίς παραποιήσεις και παρανοήσεις.

4.4 Η διεξαγωγή των συνεντεύξεων

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 1-12-1017 έως 28-02-2018. Κατά τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων δεν ακολουθήθηκαν συγκεκριμένοι κανόνες, εκτός από τους κανόνες δεοντολογίας περί προσωπικών δεδομένων. Η πρώτη επαφή με τους συμμετέχοντες έγινε τηλεφωνικά. Έτσι, έγινε αναφορά στη θεματική και στους στόχους της έρευνας καθώς και στο ότι η έρευνα διεξάγεται στο πλαίσιο μεταπτυχιακών σπουδών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανωνυμία των συμμετεχόντων, την εχεμύθεια εκ μέρους του ερευνητή καθώς και στην αναγκαιότητα μαγνητοφώνησης της συνέντευξης. Μετά την ενημέρωση αλλά και την εκδήλωση προθυμίας να συμβάλουν στην εν λόγω έρευνα ακολούθησε νέος κύκλος τηλεφωνημάτων.

Κατά την δεύτερη τηλεφωνική επικοινωνία και εφόσον κανείς δεν είχε εκδηλώσει κάποια αντίρρηση, ορίστηκε η ημερομηνία, η ώρα και ο τόπος διεξαγωγής της έρευνας. Ως τόπος επελέγησαν οι οικίες των συμμετεχόντων, καθώς ένα οικείο περιβάλλον γι' αυτούς εξασφαλίζει μια ζεστή ατμόσφαιρα προκειμένου να μπορούν πιο ελεύθερα να εκφράσουν τις απόψεις και τις σκέψεις τους. Άλλωστε, το κλίμα αυτό συνέβαλε στην εδραίωση μιας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ του ερευνητή και των συμμετεχόντων. Για την ομαλή διεξαγωγή των συνεντεύξεων ζητήθηκε από τους

συμμετέχοντες πολύ ευγενικά να απομακρύνουν το κινητό τους τηλέφωνο ή να χαμηλώσουν την ένταση προκειμένου να είναι απόλυτα συγκεντρωμένοι.

Η συζήτηση ξεκινούσε αρχικά με ευχαριστίες για τη συμμετοχή τους στην έρευνα και συνεχιζόταν με μια συνοπτική εισαγωγή η οποία είχε σκοπό να παρουσιάσει τους λόγους της έρευνας και το πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται. Κατά τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων δεν παρουσιάστηκε κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα. Το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες γνώριζαν εκ των προτέρων την διαδικασία, δηλαδή ότι θα γίνει μια συνέντευξη και ότι θα μαγνητοφωνηθεί, ήταν επιβοηθητικό. Ελάχιστες ήταν οι περιπτώσεις που υπήρξαν αναφορές άγχους λόγω της ύπαρξης μαγνητοφώνου. Αντίθετα, σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες έδειξαν να απολαμβάνουν τη διαδικασία της συνέντευξης ιδιαίτερα επειδή μιλούσαν για τα παιδιά τους και το σχολείο των παιδιών τους.

Με την ολοκλήρωση της κάθε συνέντευξης οι συμμετέχοντες παρακαλούνταν να συμπληρώσουν μία σύντομη και εύκολη στη συμπλήρωση έντυπη φόρμα, που αποσκοπούσε στη συλλογή ατομικών δημογραφικών στοιχείων σχετικά με το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, το επάγγελμά τους, την οικογενειακή κατάσταση, τον αριθμό και τη βαθμίδα φοίτησης των παιδιών τους. Ο στόχος συλλογής των συγκεκριμένων δημογραφικών στοιχείων ήταν για να διερευνηθούν ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις της εμπλοκής/συνεργασίας των γονέων με το σχολείο των παιδιών τους σε σχέση με το κοινωνικό τους προφίλ.

4.5 Το «δείγμα» της έρευνας

Στην έρευνα συμμετείχαν 15 γονείς (10 μητέρες και 4 πατέρες) ηλικίας 30-45 ετών που τα παιδιά τους φοιτούν στο γυμνάσιο. Ο αριθμός των συμμετεχόντων θεωρήθηκε ικανοποιητικός σε σχέση με τους χρονικούς περιορισμούς της έρευνας και με το μεγάλο όγκο δουλειάς που απαιτείται για την απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων και την επεξεργασία των παραχθέντων κειμένων.

Για την επιλογή των συμμετεχόντων χρησιμοποιήθηκε μια τεχνική σκόπιμης δειγματοληψίας που σε πρώτο στάδιο ξεκίνησε ως μια δειγματοληψία ευκολίας (convenience sampling) και περιλάμβανε γονείς από ένα πληθυσμό που είναι πολύ κοντινός στον ερευνητή. Στη συνέχεια, ακολουθήθηκε δειγματοληψία χιονοστιβάδας (snowball sampling) για να βρεθεί μια ετερογενής ομάδα γονιών αφενός με παιδιά

που να φοιτούν στο γυμνάσιο και αφετέρου που να ανήκουν σε δύο διαφορετικές αλλά και ευδιάκριτες κοινωνικές κατηγορίες.

Τα παιδιά των γονιών που αποτέλεσαν το δείγμα της έρευνάς μας φοιτούν στο *Γυμνάσιο Θεσπρωτικού Πρεβέζης*. Η επιλογή του συγκεκριμένου σχολείου έγινε για λόγους εγγύτητας και ευκολότερης πρόσβασης στους γονείς, που συμμετείχαν στην έρευνα.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι γονείς καλούνταν να συμπληρώσουν μια έντυπη φόρμα καταγραφής των δημογραφικών τους στοιχείων. Με βάση αυτή τη φόρμα παρουσιάζεται αμέσως παρακάτω το προφίλ των γονέων που συμμετείχαν στην έρευνα. Μάλιστα, πραγματοποιήθηκε κωδικοποίηση των συνεντεύξεων προκειμένου να γίνει πιο εύκολη η θεματική ανάλυση και πιο προσιτή η παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Η παρουσίαση, λοιπόν, του δείγματος θα γίνει με βάση αυτόν τον κωδικό αριθμό σε αύξουσα σειρά:

E1: Γυναίκα 30 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Β΄ Γυμνασίου. Απόφοιτη ΑΕΙ και κάτοχος Μεταπτυχιακού διπλώματος. Ελεύθερη επαγγελματίας.

E2: Γυναίκα 35 χρονών, με 2 παιδιά που φοιτούν στην Α΄ και Β΄ Γυμνασίου αντίστοιχα. Απόφοιτη ΤΕΙ Λογιστικής. Ιδιωτική Υπάλληλος.

E3: Γυναίκα 44 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Β΄ Γυμνασίου. Απόφοιτη Ιατρικής Σχολής. Ιατρός ως ελεύθερη επαγγελματίας.

E4: Γυναίκα 37 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στην Α΄ Γυμνασίου. Απόφοιτη οικονομικών. Τραπεζική Υπάλληλος.

E5: Γυναίκα 32 χρονών, με 2 παιδιά που φοιτούν στη Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου, Απόφοιτη Φιλολογίας. Υπάλληλος Σούπερ Μάρκετ.

E6: Γυναίκα 43 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Γ΄ Γυμνασίου. Ιδιοκτήτης Κέντρου Ξένων Γλωσσών.

E7: Άντρας 34 χρονών, με 2 παιδιά που φοιτούν στην Α΄ και Γ΄ Γυμνασίου. Τεχνικός Η/Υ σε εταιρεία.

E8: Γυναίκα 45 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Γ΄ Γυμνασίου. Απόφοιτος λογιστικής. Ιδιωτική υπάλληλος.

E9: Γυναίκα 36 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Γ΄ Γυμνασίου. Νοσηλεύτρια.

E10: Άντρας 33 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Β΄ Γυμνασίου. Μηχανικός αυτοκινήτων σε συνεργείο.

E11: Άντρας 41 χρονών, με 2 παιδιά που φοιτούν στη Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου. Αστυνόμος.

E12: Άντρας 37 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στην Α΄ Γυμνασίου. Ηλεκτρολόγος ως υπάλληλος.

E13: Άντρας 40 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Β΄ Γυμνασίου. Δικηγόρος.

E14: Γυναίκα 43 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στην Α΄ Γυμνασίου, Ιδιωτική υπάλληλος.

E15: Γυναίκα 45 χρονών, με 1 παιδί που φοιτά στη Γ΄ Γυμνασίου, Ιδιωτική υπάλληλος.

4.6 Η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της ερευνητικής διαδικασίας

Η εγκυρότητα σε μια ποιοτική έρευνα σχετίζεται με τη σωστή περιγραφή και διερεύνηση των υπό μελέτη φαινομένων. Καθώς, η συνέντευξη ως τεχνική συλλογής δεδομένων ενδέχεται να χαρακτηριστεί υποκειμενική, έγινε προσπάθεια να ελαχιστοποιηθεί όσον το δυνατόν περισσότερο ο βαθμός της μεροληψίας. Για την επίτευξη αυτού θεωρήθηκε καλό να αντιστοιχηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα με τις ερωτήσεις του πρωτοκόλλου της συνέντευξης, ενώ επιλέχθηκε και ακολουθήθηκε η ακριβής διαδικασία συλλογής δεδομένων, με σκοπό να μην προκληθούν κατευθυνόμενες απαντήσεις των ερωτηθέντων (Cohen et al., 2008).

Όσον αφορά την αξιοπιστία στην ποιοτική έρευνα, αυτή αναφέρεται στην προσήλωση στην πραγματικότητα, στο περιεχόμενο, την αυθεντικότητα και την ειλικρίνεια απάντησης. Επομένως, σχετίζεται με το βαθμό πιστής απόδοσης των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τους γονείς. Η αξιοπιστία της συγκεκριμένης έρευνας έγκειται ακριβώς στην πιστή απόδοση των συνεντεύξεων στα κείμενα απομαγνητοφώνησης, προκειμένου να επιτευχθεί με ακρίβεια η καταχώριση των απόψεων των συμμετεχόντων (Cohen et al., 2008).

Παράλληλα, το εργαλείο της ημι-δομημένης συνέντευξης είχε τη σωστή δομή, η διατύπωση των ερωτήσεων ήταν σαφής και κατανοητή για τους συμμετέχοντες χωρίς να εισάγονται διφορούμενες ή καθοδηγητικές ερωτήσεις, με αποτέλεσμα να καλύπτονται οι ανάγκες της έρευνας. (Robson, 2010). Ας σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας διεξήχθησαν πιλοτικές συνεντεύξεις, οι οποίες βοήθησαν στη βελτίωση της διατύπωσης των ερωτήσεων, προκειμένου να ενισχυθεί και η εγκυρότητα του εργαλείου συλλογής των δεδομένων. Τέλος, η ενίσχυση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της έρευνας επιτεύχθηκε και με την επιλογή του δείγματος, για το οποίο έγινε προσπάθεια να πληροί συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τους σκοπούς της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν τεθεί. (Cohen et al., 2008).

4.7 Καταγραφή και απομαγνητοφώνηση του υλικού των συνεντεύξεων

Ο συνηθέστερος τρόπος καταγραφής του υλικού των συνεντεύξεων είναι η μαγνητοφώνηση, που επιτρέπει στον ερευνητή να επικεντρώσει την προσοχή του στο θέμα και στη δυναμική της συνέντευξης χωρίς να είναι απασχολημένος με την καταγραφή των δεδομένων. Επιπλέον, η μαγνητοφώνηση προσφέρει τη δυνατότητα μόνιμης καταγραφής του ερευνητικού υλικού, με αποτέλεσμα ο ερευνητής να μπορεί να ανατρέξει όποια στιγμή και όσες φορές επιθυμεί. Ωστόσο, κατά την μαγνητοφώνηση των ερευνητικών δεδομένων δεν είναι δυνατή η καταγραφή ορισμένων εξωγλωσσικών στοιχείων, όπως οι κινήσεις του προσώπου και του σώματος, που ενδεχομένως να φέρουν σημαντικά νοήματα ή να επηρεάζουν την ερμηνεία των δεδομένων. Ακόμη, είναι αρκετά συχνό το φαινόμενο να προκαλείται στους ερωτώμενους επιφυλακτικότητα ή διάθεση συγκράτησης εξαιτίας της ύπαρξης του μαγνητοφώνου (Kvale, 1996·Bryman, 2004).

Έτσι, στην παρούσα εργασία, μετά την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων ακολούθησε η απομαγνητοφώνησή τους, δηλαδή, η μετατροπή τους σε έντυπο υλικό.

4.8 Η ανάλυση των συνεντεύξεων

Η έντυπη μορφή των συνεντεύξεων διευκόλυνε την επεξεργασία και στη συνέχεια, την ανάλυση του περιεχομένου των δεδομένων που συνελέγησαν. Η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου απαντάται συχνά στις μελέτες του πεδίου των κοινωνικών

επιστημών και περιλαμβάνει διάφορες τεχνικές που αποσκοπούν στην αναζήτηση και την ερμηνεία των θεμάτων ή νοημάτων που εμπεριέχονται στο δεδομένο για την εκάστοτε μελέτη ερευνητικό υλικό. Στη συγκεκριμένη έρευνα, η ερμηνεία των δεδομένων που συνελέγησαν έγινε με την τεχνική της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου των συνεντεύξεων, ενώ η ανάλυση και ανάδειξη των κυριότερων ευρημάτων έγινε κατά αντιστοιχία με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν εξ αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα έρευνα, όπως προαναφέρθηκε, έχει σκοπό τη διερεύνηση των απόψεων των γονέων που τα παιδιά τους φοιτούν στο Γυμνάσιο, σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Ειδικότερα, στην περίπτωση που οι γονείς δεν θεωρούν υψηλή την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που παρέχεται στα παιδιά τους, έγινε προσπάθεια να μελετηθεί η δική τους θέση για την αξιολόγηση ή τη βελτίωση αυτής και πιο συγκεκριμένα, αν αυτή η στάση επηρεάζεται από το κοινωνικό status του κάθε γονιού. Τέλος, ήταν επιθυμητό να καταγραφούν οι απόψεις των γονέων για το ρόλο του σχολείου στη σημερινή εποχή, καθώς και οι προσδοκίες αλλά και οι πιθανές προτάσεις τους προκειμένου το σχολείο να επιτελεί σωστά το εκπαιδευτικό του έργο. Τα θέματα της συνέντευξης ήταν παρόμοια με τα βασικά ερωτήματα της συνέντευξης. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα ευρήματα που προέκυψαν από την ανάλυση του υλικού των συνεντεύξεων.

Σχετικά με τον ορισμό της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου παρατηρείται ταύτιση απόψεων μεταξύ όλων των γονέων που συμμετείχαν στην έρευνα. Πιο συγκεκριμένα, οι γονείς όταν καλούνται να αναφερθούν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου κάνουν λόγο για την αποτελεσματικότητα και την επιτυχία του, εφόσον αυτό πληροί τις προϋποθέσεις και τους στόχους σχεδίασής του. Μάλιστα, ορισμένοι τονίζουν ότι ποιότητα εκπαιδευτικού έργου υπάρχει όταν το εκπαιδευτικό σύστημα είναι λειτουργικό και αποτελεσματικό. Ενδεικτικά επισημαίνουμε:

E1: *Με τον όρο ποιότητα εκπαιδευτικού έργου εννοείται κατά πόσο αποτελεσματικό και επιτυχημένο είναι το εκπαιδευτικό έργο. Κατά πόσο δηλαδή το εκπαιδευτικό έργο πληροί τις προϋποθέσεις για τις οποίες έχει σχεδιαστεί.*

E2: *Το ίδιο πιστεύω ισχύει και για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, όπου με τον όρο αυτόν εννοείται κατά πόσο το εκπαιδευτικό σύστημα είναι λειτουργικό.*

E10: *Όταν λέμε ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου εννοούμε κατά πόσο το σχολείο είναι αποτελεσματικό και επιτυγχάνει όλους τους στόχους του.*

E11: *Ποιότητα εκπαιδευτικού έργου εννοείται η λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και αν αυτή επιτυγχάνεται. Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι*

σχεδιασμένο να εκπληρώνει κάποιους στόχους και όταν αυτοί δεν εκπληρώνονται τότε δεν υπάρχει ποιότητα εκπαιδευτικού έργου.

E13: *[...] η ποιότητα παίζει σημαντικό ρόλο, γιατί δηλώνει κατά πόσο επιτυγχάνεται το εκπαιδευτικό έργο και σε ποιο βαθμό.*

E14: *Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με το κατά πόσο αποτελεσματικό και επιτυχημένο είναι το εκπαιδευτικό σύστημα.*

E15: *[...] στο εκπαιδευτικό σύστημα η ποιότητα έχει να κάνει με το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό σύστημα γίνεται με σωστό τρόπο, χωρίς να αλλοιώνεται ο χαρακτήρας της.*

Επίσης, κυριαρχεί η σύνδεση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου με την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού μέσα στην τάξη. Οι περισσότεροι γονείς υποστηρίζουν ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να κάνει σωστά τη δουλειά του, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες που θα τον βοηθήσουν να υλοποιήσει τους διδακτικούς του στόχους. Η αποτελεσματικότητα των μεθόδων του εκπαιδευτικού είναι ένα θετικό πρόσημο στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Χαρακτηριστικά οι γονείς αναφέρουν:

E4: *Σε αυτό βασικό ρόλο παίζουν οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι μέσα από υγιείς δράσεις και πρωτοβουλίες θα συντελέσουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να δούμε αν το εκπαιδευτικό έργο είναι αποτελεσματικό και επιτυγχάνει όλους τους στόχους για τους οποίους έχει υλοποιηθεί.*

E7: *Ως ποιότητα εκπαιδευτικού έργου εννοείται κατά πόσο ο εκπαιδευτικός κάνει καλά τη δουλειά του...*

E9: *Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου αφορά τους εκπαιδευτικούς και κατά πόσο αυτοί κάνουν καλά τη δουλειά τους.*

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες θεωρούν αρκετά σημαντικό το κλίμα που επικρατεί στην τάξη και επισημαίνουν ότι προκειμένου να υπάρχει ποιότητα εκπαιδευτικού έργου, οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να παρέχουν ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές

και να προσπαθούν για την κατάκτηση της γνώσης από όλους ανεξαιρέτως. Για παράδειγμα:

E3: *Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου επιτυγχάνεται με τη δημιουργία θετικού κλίματος, προκειμένου το σχολείο να αποτελέσει χώρο μάθησης και παροχής ίσων ευκαιριών προς όλους τους μαθητές. Το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί δεν θα πρέπει να αρέσκονται στη στεία μετάδοση γνώσεων, αλλά να έχουν ως βασικό στόχο την κατάκτηση της γνώσης και την προσωπική συμμετοχή όλων των μαθητών. Αυτό σημαίνει ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.*

E10: *Στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σημαντικός είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού και κατά πόσο είναι σε θέση να οργανώνει το μάθημα, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε παιδί μαθαίνει με διαφορετικό τρόπο. Κάποιο παιδί μπορεί να είναι οπτικός τύπος, άλλο ακουστικό ή ένας συνδυασμός και των δύο τύπων.*

Αρκετοί ήταν οι ερωτώμενοι που συνέδεσαν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου με το περιεχόμενο της διδακτέας ύλης. Τα παιδιά πρέπει να μαθαίνουν με βιωματικό τρόπο γνώσεις που θα αποτελέσουν σημαντικά εφόδια για τη ζωή τους αλλά και να αποκτήσουν αξίες και ιδανικά. Γι' αυτό οι εκπαιδευτικοί δεν πρέπει να αρκούνται στην στεία μετάδοση γνώσεων ακολουθώντας πιστά το χρονοδιάγραμμα της διδακτέας ύλης, αλλά να ασκούν τα καθήκοντά τους λαμβάνοντας υπόψη τους την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

E2: *[...] μπορεί να παρέχει στους μαθητές εκτός από γνώσεις, αξίες και ιδανικά.*

E4: *Κάποιες φορές όμως οι εκπαιδευτικοί γίνονται πομποί μετάδοσης γνώσεων και στόχος τους είναι να καλύψουν απλώς την ύλη χωρίς να τους νοιάζει εάν θα υπάρξει αποτέλεσμα.*

E6: *Ποιότητα εκπαιδευτικού έργου υπάρχει όταν τα παιδιά μαθαίνουν στο σχολείο, όχι μόνο από τη θεωρία αλλά και στην πράξη, πράγματα που είναι χρήσιμα για τη ζωή τους.*

E9: *Δεν μπορεί ένας εκπαιδευτικός να σκέφτεται μόνο πως θα τελειώσει την ύλη, τηρώντας κατά γράμμα το Αναλυτικό πρόγραμμα χωρίς όμως να υπάρχει το*

επιθυμητό αποτέλεσμα. Δυστυχώς πολλοί εκπαιδευτικοί στις μέρες μας έχουν αυτή τη νοοτροπία, η οποία δεν βελτιώνει το εκπαιδευτικό έργο.

Στο συγκεκριμένο σημείο, αξίζει να αναφερθεί ότι ορισμένοι γονείς δίνουν στον ορισμό της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου κάποιες επιπλέον διαστάσεις. Ειδικότερα, δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην αποτελεσματική μετάδοση των γνώσεων εκ μέρους των εκπαιδευτικών, οι οποίοι οφείλουν να βοηθήσουν τους μαθητές να εμπεδώσουν την διδακτέα ύλη, διδάσκοντας με κατανόηση και σαφήνεια και εστιάζοντας στο σωστό τρόπο διδασκαλίας και μάθησης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

E6: *Επίσης υπάρχει όταν δίνεται στα παιδιά ο κατάλληλος χρόνος να εμπεδώσουν τα διδαχθέντα για να γνωρίζουν πέρα από την εξέταση του δασκάλου και όχι μόνο εκείνη τη στιγμή.*

E8: *Στο χώρο του σχολείου η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου έχει άμεση σχέση με τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από τη σωστή μετάδοση των γνώσεων. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σχετίζεται με την ποιότητα της διδασκαλίας, κατά πόσο δηλαδή δίνεται έμφαση στη διδασκαλία και στη μάθηση.*

E12: *Υπάρχουν πολλοί εκπαιδευτικοί οι οποίοι μπορεί να έχουν τις γνώσεις, όμως δεν έχουν μεταδοτικότητα.*

Επίσης, ορισμένοι ερωτώμενοι επισημαίνουν ότι οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ενεργοποιούν τους μαθητές παρέχοντας κίνητρα για μάθηση, αξιοποιώντας τα κατάλληλα τεχνολογικά μέσα και προσελκύοντας το ενδιαφέρον των παιδιών. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται και η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου όπως φαίνεται και από παρακάτω:

E7: *[...] αν μέσα από τις παιδαγωγικές μεθόδους που χρησιμοποιεί δίνει κίνητρο στα παιδιά για μάθηση. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι σημαντικός για την αναβάθμιση του ποιοτικού έργου και μέσα από τα κατάλληλα τεχνολογικά μέσα συντελεί ακόμη περισσότερο σε αυτό.*

E10: Ένας εκπαιδευτικός μέσα από τα κατάλληλα μέσα πρέπει να δίνει στα παιδιά κίνητρα για μάθηση.

E12: Είναι πολύ σημαντικό ο εκπαιδευτικός να βρίσκει τρόπους να διεγείρει το ενδιαφέρον των παιδιών μέσα από ποικίλους τρόπους. Αν αυτό δεν γίνεται, τότε δεν υπάρχει και ποιότητα εκπαιδευτικού έργου.

Τέλος, απαραίτητο στοιχείο για την ύπαρξη ποιότητας στο εκπαιδευτικό έργο αποτελεί η οργάνωση της διδακτικής πράξης. Το μάθημα πρέπει να σχεδιάζεται σωστά από τον εκάστοτε εκπαιδευτικό και να διδάσκεται με τέτοιο τρόπο ώστε η παροχή της γνώσης μεθοδικά και στοχευμένα. Ενδεικτικά, παρουσιάζουμε:

E5: Η έννοια ποιότητα εκπαιδευτικού έργου αναφέρεται στην καλά οργανωμένη διδακτική πράξη.

E12: Ο όρος ποιότητα εκπαιδευτικού έργου αναφέρεται στην οργάνωση του μαθήματος, στους εκπαιδευτικούς και στον τρόπο που διδάσκουν αν δηλαδή γίνεται οργανωμένα και μεθοδικά.

Σχετικά με τις παραμέτρους που περιλαμβάνει η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου οι περισσότεροι γονείς ανεξαρτήτως επαγγελματικής απασχόλησης αναφέρουν ως βασική παράμετρο την ύπαρξη υλικοτεχνικής υποδομής. Ειδικότερα, κάνουν λόγο για την ανάγκη ύπαρξης μεγάλων αιθουσών, γυμναστηρίων, εργαστηρίων, αιθουσών Η/Υ, βιβλιοθηκών, χώρων αναψυχής αλλά και κλιματισμού, θέρμανσης, τεχνικού εξοπλισμού όπως Η/Υ, διαδραστικοί πίνακες και άλλα εποπτικά μέσα, τα οποία θα δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες μάθησης για τα παιδιά και ιδιαίτερα για όσα αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες. Η βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου επιδρά σημαντικά και στην ψυχική διάθεση των μαθητών, τους εξοικειώνει με την τεχνολογία και διευκολύνει τον τρόπο ανεύρεσης ποικίλων πληροφοριών. Χαρακτηριστικά, λοιπόν, οι γονείς αναφέρουν:

E2: Ένας άλλος παράγοντας συνδέεται με τη δόμηση του σχολείου, η οποία δεν εξυπηρετεί ούτε τους εκπαιδευτικούς, ούτε τους μαθητές. Η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί δημιουργεί πιο ευνοϊκές συνθήκες μάθησης.

E3: Για να υφίσταται ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βασικός παράγοντας είναι η υλικοτεχνική υποδομή, όπως διαδραστικοί πίνακες, βιβλιοθήκες, γυμναστήρια, αίθουσες Η/Υ μέσω των οποίων θα τονωθεί η ψυχροσύνθεση των μαθητών.

E5: Η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου είναι εξίσου σημαντική, γιατί δίνει άλλη ώθηση στους μαθητές όπως και τα διδακτικά μέσα και η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού της τάξης. Δηλαδή τι ιδιαιτερότητες έχει ο κάθε μαθητής, γιατί υπάρχουν και παιδιά με δυσλεξία ή προβλήματα ακοής που αν δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα δυσκολεύονται αρκετά.

E6: Η ποιότητα συνδέεται άμεσα με το σχολικό κτίριο και γενικώς με τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν όπως γυμναστήρια, αίθουσες για επιμέρους εργαστήρια όπως Φυσικής ή Χημείας για να μπορούν να πραγματοποιούν διάφορα πειράματα. Εξίσου σημαντική παράμετρος είναι εάν οι αίθουσες κλιματίζονται, εάν έχουν θερμαντικά σώματα...

E8: Οι εκπαιδευτικοί μέσα από την ύπαρξη των τεχνολογικών και εποπτικών μέσων μπορούν να φέρουν τους μαθητές πιο κοντά με την τεχνολογία αλλά και την πρόσβαση στη γνώση.

E9: Αυτό βέβαια σχετίζεται άμεσα με την υποδομή του σχολείου όπως οι αίθουσες αν είναι μεγάλες ή μικρές, αν υπάρχει χώρος αναζήτησης των πληροφοριών όπως βιβλιοθήκες ή χώροι αναψυχής όπως γυμναστήρια. Αυτά όμως δεν υπάρχουν σε όλα τα σχολεία ή και αν υπάρχουν δεν γίνεται σωστή συντήρηση με αποτέλεσμα να μην είναι λειτουργικά.

E11: Στο σχολικό χώρο υπάρχουν αρκετές λειτουργικές ανεπάρκειες οι οποίες δεν βοηθούν στην ομαλή λειτουργία του σχολείου. Πολλά σχολεία διαθέτουν άθλιες κτιριακές εγκαταστάσεις που μπάζουν νερό ή με έναν σεισμό αγγίζουν τα όρια της κατεδάφισης. Οι συνθήκες αυτές δυσχεραίνουν το εκπαιδευτικό έργο...

E12: Η υλικοτεχνική υποδομή και γενικά ο σχολικός εξοπλισμός θα πρέπει να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη πραγματικότητα. Αυτό επηρεάζει σίγουρα την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου.

E14: Για να υπάρξει ποιότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να εξετάσουμε και παράγοντες όπως οι υλικοτεχνική υποδομή γιατί πολλά σχολικά κτίρια δεν είναι κατάλληλα και σίγουρα αυτός είναι ένας λόγος όπου δεν μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα.

Επιπλέον, η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται για τους περισσότερους γονείς με τις γνώσεις και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να είναι σωστά καταρτισμένοι για να μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά κάθε δύσκολη κατάσταση. Με την κατάρτιση και την προσωπικότητά τους πρέπει να προσπαθούν να καλλιεργήσουν όχι μόνο τις γνώσεις αλλά και τις κλίσεις όλων των μαθητών βελτιώνοντας έτσι και την ποιότητα του έργου τους. Σημαντικό ρόλο σε αυτό παίζει και η διαρκής επιμόρφωσή τους, ο εκσυγχρονισμός των διδακτικών μεθόδων τους και η ευελιξία τους ως προς το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Όπως επισημαίνουν και οι ίδιοι:

E2: Ένας από αυτούς και ο πιο σημαντικός είναι οι εκπαιδευτικοί που περιτοιχίζουν το εκπαιδευτικό σύστημα. Σίγουρα υπάρχουν άξιοι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι όμως δεν είναι σωστά καταρτισμένοι ώστε να συντελέσουν στην αναβάθμιση του ποιοτικού έργου. Επίσης, υπάρχουν και εκπαιδευτικοί οι οποίοι διατρέχονται από την παλιά νοοτροπία και δεν είναι τόσο κοντά στο μαθητή και αυτό που του ενδιαφέρει είναι να βγάλουν εις πέρας το Αναλυτικό πρόγραμμα.

E3: Ένας άλλος παράγοντας που συνδέεται με την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου είναι το άρτια καταρτισμένο εκπαιδευτικό προσωπικό το οποίο θα μπορεί να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε δύσκολη κατάσταση.

E5: Ως βασικοί παράμετροι της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μπορούν να θεωρηθούν οι γνώσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή αλλιώς θα έλεγα τα χαρίσματα των εκπαιδευτικών.

E7: Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με το κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν κάθε δυσκολία που μπορεί να συναντήσουν. Βέβαια αυτό έχει να κάνει με την εμπειρία τους και τη συμμετοχή τους σε επιμορφωτικά προγράμματα, μέσω των οποίων βελτιώνεται το έργο τους.

E8: Σημαντική είναι και η εκπαιδευτική αρτιότητα των εκπαιδευτικών οι οποίοι εκτός από τις γνώσεις που μπορούν να παρέχουν στους μαθητές, μπορούν να καλλιεργήσουν τις δεξιότητές τους, τις κλίσεις τους, τα ταλέντα τους.

E9: Για να μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα εκπαιδευτικού έργου βασική προϋπόθεση είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι πρέπει συνεχώς να ενημερώνονται και να είναι σε θέση να εφαρμόσουν νέες παιδαγωγικές μεθόδους.

E11: [...] οι εκπαιδευτικοί δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν δύσκολες συνθήκες κατά την εργασία τους. Δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις ώστε σε μια δύσκολη κατάσταση όπως ένας σεισμός να καθησυχάσουν τα παιδιά και να βγουν με ασφάλεια από το κτίριο.

E13: Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σχετίζεται άμεσα με το εκπαιδευτικό προσωπικό, τους καθηγητές δηλαδή οι οποίοι πρέπει να είναι σε θέση να υλοποιήσουν με επιτυχία την εκπαιδευτική διαδικασία.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να επισημανθεί ότι ένας ερωτώμενος θέτει ως βασική παράμετρο της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου την δωρεάν παροχή επιμόρφωσης στους εκπαιδευτικούς, καθώς πολλές φορές η κακή οικονομική κατάσταση ορισμένων εκπαιδευτικών αποτελεί εμπόδιο στην επιμόρφωσή τους:

E10: Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με το Αναλυτικό Πρόγραμμα το οποίο είναι πολύ συγκεκριμένο και έτσι οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να γίνουν πιο ευέλικτοι. Και για να γίνουν πιο ευέλικτοι καλό θα είναι να υπάρχει η δυνατότητα να συμμετέχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα κατά κύριο λόγο δωρεάν γιατί ενδεχομένως κάποιος να μην έχει την οικονομική ευχέρεια. Μέσα από τα επιμορφωτικά προγράμματα συντελείται επαγγελματική πρόοδος των εκπαιδευτικών και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Επίσης, ένας άλλος ερωτώμενος κάνει λόγο για την παροχή κατάλληλων σχολικών εγχειριδίων :

E4: Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με την παροχή σχολικών βιβλίων κατάλληλα προσαρμοσμένων στην ηλικία και το γνωστικό επίπεδο των μαθητών, δίνοντας έμφαση στη διδασκαλία της ιστορίας με σεβασμό και

υπευθυνότητα. Σε όλες τις σχολικές μονάδες πρέπει δίνεται έμφαση στην αποστροφή ρατσιστικών συμπεριφορών, στην καλλιέργεια αγάπης, σεβασμού και συνεργασίας όλων των μελών που την περικλείουν.

Βασική παράμετρος της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου αποτελεί και η συμβολή του κράτους. Όπως υποστηρίζουν και ερωτώμενοι που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, το κράτος οφείλει να παρέχει τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους στο θεσμό της εκπαίδευσης, να θέτει σαφείς εκπαιδευτικούς στόχους και να δείχνει ενδιαφέρον για τις συνθήκες λειτουργίας των σχολείων:

E8: *Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με την Πολιτεία γιατί χωρίς αυτήν δεν μπορούν να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι εκπαιδευτικοί στόχοι και δεν θα υπάρχει και η απαιτούμενη οικονομική ενίσχυση.*

E12: *Βέβαια σημαντική είναι η συμβολή του κράτους το οποίο αν δεν ενδιαφερθεί παρέχοντας τα σχολεία θα συνεχίσουν να λειτουργούν κάτω από άθλιες συνθήκες.*

E15: *Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου έχει άμεση σχέση με την πολιτεία, η οποία αν δεν παρέχει τα απαραίτητα οικονομικά κονδύλια δεν μπορεί να επιτευχθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Αν δηλαδή δεν υπάρχουν χρήματα δεν μπορεί να υλοποιηθεί με επιτυχία η εκπαιδευτική διαδικασία, οπότε δεν μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα.*

Ωστόσο, γονείς που εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες συνδέουν την ύπαρξη ποιότητας στο εκπαιδευτικό έργο, εκτός των παραπάνω, με τις μεθόδους αξιολόγησης τόσο των μαθητών όσο και του ίδιου του εκπαιδευτικού έργου, την διεξαγωγή εκπαιδευτικής έρευνας, το περιεχόμενο των σπουδών, την ύπαρξη ασφάλειας εντός του σχολικού χώρου αλλά και την τήρηση κανόνων υγιεινής. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρουν:

E1: *[...] το παιδαγωγικό πλαίσιο που περιλαμβάνει το περιεχόμενο σπουδών και τις μεθόδους αξιολόγησης των μαθητών με μηχανισμούς υποστήριξης και ανατροφοδότησης έχοντας κύριους άξονες την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και τη διεξαγωγή της εκπαιδευτικής έρευνας.*

E3: Επίσης, δεν νοείται ύπαρξη σχολικής μονάδας στην οποία η ασφάλεια δεν είναι η προβλεπόμενη τόσο για το εκπαιδευτικό προσωπικό όσο και για τους μαθητές και δεν υπάρχουν κανόνες υγιεινής.

E6: [...] κατά πόσο τηρούνται οι κανόνες υγιεινής.

Σχετικά, λοιπόν, με τη συμβολή του κράτους στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, υπήρξαν πιο έντονες διαφοροποιήσεις στις απόψεις των συμμετεχόντων. Εντούτοις, όλοι οι γονείς συμφωνούν στην παροχή περισσότερων οικονομικών πόρων εκ μέρους του κράτους προς το θεσμό της εκπαίδευσης. Η οικονομική ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της λειτουργίας της σχολικής κοινότητας μέσω της ανάπτυξης της υποδομής, της αξιοποίησης των τεχνολογικών μέσων και του κατάλληλου εξοπλισμού. Με αυτόν τον τρόπο, ο τρόπος διδασκαλίας θα εκσυγχρονιστεί και το ενδιαφέρον των παιδιών θα τονωθεί. Πιο συγκεκριμένα, οι γονείς υποστηρίζουν:

E1: Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει βελτίωση σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα αν δεν έχει ενεργό ρόλο το ίδιο το κράτος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την παροχή περισσότερων οικονομικών πόρων προς την εκπαίδευση...

E6: Μέσα από τη συμβολή του το κράτος πρέπει να διαθέτει τα οικονομικά μέσα για να μπορούν τα σχολεία να εξοπλιστούν με τα κατάλληλα εφόδια, δηλαδή έπιπλα, όργανα γυμναστικής, διαδραστικοί πίνακες, να φρεσκάρουν τους τοίχους με μπογιά. Όλα τα παραπάνω θα συμβάλλουν στην καλή ψυχολογία των παιδιών, τα οποία βαριούνται εύκολα.

E8: Μια άλλη βασική προϋπόθεση είναι να παρέχει χρήματα για την αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων, για τη δημιουργία εργαστηρίων Φυσικής ή Χημείας, για βιβλιοθήκες, γυμναστήρια.

E9: Απαιτείται άμεση οικονομική ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος, διαφορετικά δεν θα μπορούν να υλοποιηθούν κάποιες δράσεις.

E11: Το κράτος μέσα από την αξιοποίηση κονδυλίων μπορεί να ενισχύσει την εκπαιδευτική και μαθητική κοινότητα, παρέχοντας βιβλία, Η\Υ, όργανα μουσικής και γενικότερα ο, τι μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

E14: Δυστυχώς το κράτος δεν παρέχει τους κατάλληλους οικονομικούς πόρους για την εκπαίδευση με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αρκετά προβλήματα. Προβλήματα που δυσκολεύουν την εκπαιδευτική διαδικασία και αν δεν υπάρξει άμεση λύση δεν πρόκειται να λυθούν.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι αρκετοί γονείς έδειξαν να συσχετίζουν τις δράσεις του κράτους για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος με το διορισμό καταρτισμένων εκπαιδευτικών έγκαιρα ώστε να καλύπτονται κενές θέσεις στα σχολεία αλλά και με την επιμόρφωση τους ώστε να ακολουθούν τις κοινωνικές και τεχνικές εξελίξεις. Ειδικότερα, θεωρούν ότι οι ορθά καταρτισμένοι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να υιοθετούν καινοτόμες πρακτικές που θα συντελέσουν στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Ο έγκαιρος διορισμός τους από την αρχή της σχολικής χρονιάς μπορεί να μειώσει την ανεργία και παράλληλα, να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες μάθησης για τα παιδιά. Χαρακτηριστικά, οι γονείς αναφέρουν:

E2: Εξίσου σημαντικό είναι να διορίζει στις σχολικές αίθουσες καθηγητές με όλες εκείνες τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να είναι καινοτόμοι, προσελκύοντας τη μαθητική κοινότητα.

E4: Συγκεκριμένα, το κράτος οφείλει να διορίζει τους εκπαιδευτικούς έγκαιρα, καλύπτοντας τα ήδη υπάρχοντα κενά για να εξασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του σχολείου.

E7: Το κράτος διορίζοντας καταρτισμένους εκπαιδευτικούς μπορεί να καλύψει τα εκπαιδευτικά κενά, μειώνοντας έτσι και την ανεργία.

E8: Το κράτος μέσα από την επιλογή του εκπαιδευτικού προσωπικού και τοποθετώντας στα σχολεία ανθρώπους που έχουν όλα τα κριτήρια να διδάξουν μπορεί να συντελέσει στην εκπαιδευτική διαδικασία.

E10: Οι σχέσεις κράτους και εκπαίδευσης συνδέονται απόλυτα γιατί το κράτος είναι αυτό που δημιουργεί τις συνθήκες μάθησης αν δηλαδή [...] αν οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά καταρτισμένοι και διορισμένοι στην αρχή της σχολικής χρονιάς, αν υπάρχουν τα κατάλληλα εφόδια που θα δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες μάθησης.

E12: Το Κράτος μέσα από το διορισμό των εκπαιδευτικών και την κάλυψη των εκπαιδευτικών κενών συντελεί στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

E13: Υπάρχουν πολλά εκπαιδευτικά κενά, αφού το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν διορίζεται στην αρχή της χρονιάς μα αποτέλεσμα οι ώρες τους να καλύπτονται από καθηγητές άλλων ειδικοτήτων. Άρα απαιτείται από την πλευρά του κράτους ο έγκαιρος διορισμός των εκπαιδευτικών, ώστε η σχολική χρονιά να ξεκινά χωρίς προβλήματα.

Ακόμη, λόγω των συχνών και γρήγορων μεταβολών που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια, κάποιοι γονείς τονίζουν την αναγκαιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών εκ μέρους του κράτους προκειμένου να είναι διαρκώς ενημερωμένοι για τις εξελίξεις, αλλά και αξιολόγησής τους με σκοπό τη βελτίωσή τους:

E5: Αρχικά, μέσα από τη συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ειδικά σε τέτοιες εποχές που όλα συνεχώς μεταβάλλονται.

E9: Το κράτος έχει πολλά «όπλα» βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος και ένα από αυτά είναι ο μηχανισμός της αξιολόγησης μέσω της οποίας οι εκπαιδευτικοί θα γίνουν καλύτεροι.

E12: Οι εκπαιδευτικοί που διορίζονται στο εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να συμμετέχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα για να είναι συνεχώς ενημερωμένοι και μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης.

Επίσης, γονείς που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα θεωρούν κύριο μέλημα του κράτους τον εκσυγχρονισμό των σχολικών βιβλίων προκειμένου να είναι πιο καλογραμμένα, να τραβούν το ενδιαφέρον των μαθητών και να περιέχουν ακριβείς, έγκυρες και αντικειμενικές γνώσεις. Η βελτίωση των σχολικών εγχειριδίων σε συνδυασμό με την παροχή γενικότερων εφοδίων, όπως Η/Υ, αποτελεί σύμφωνα με τις απόψεις των γονέων μία από τις βασικές υποχρεώσεις του κράτους. Αναφέρουμε ενδεικτικά:

E2: Το κράτος θα μπορούσε να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βελτιώνοντας τα σχολικά εγχειρίδια, τα οποία δεν ελκύουν τους μαθητές και είναι

πολύπλοκα. Σε πολλά βιβλία, κυρίως ιστορικά διαστρεβλώνεται η ιστορία μας και δεν μεταφέρεται στα παιδιά η πραγματικότητα.

E5: *Ένα άλλο μέλημα του κράτους πρέπει να είναι ο εκσυγχρονισμός των σχολικών βιβλίων τα οποία πρέπει να συνδέονται με την πραγματικότητα δημιουργώντας στο μαθητή την ανάγκη για διαρκή μάθηση.*

Από την άλλη πλευρά, οι γονείς που εργάζονται κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες, κάνουν ιδιαίτερη αναφορά στο ρόλο του κράτους ως προς τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου μέσω της ψήφισης νόμων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής. Οι νόμοι που σχετίζονται με την εκπαίδευση πρέπει να στηρίζουν ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις για την ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού έργου. Μάλιστα, ορισμένοι γονείς επισημαίνουν την ανάγκη ύπαρξης σταθερών νόμων και προσπάθειας τήρησής τους προκειμένου οι μαθητές αλλά και οι φορείς αγωγής να συνεργάζονται εποικοδομητικά αποφέροντας θετικά αποτελέσματα. Ειδικότερα, οι γονείς υποστηρίζουν:

E1: *[...] την αναθεώρηση του συντάγματος στα σημεία που αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα. Παράλληλα, με τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής, την υλοποίηση ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων...*

E3: *Ένα σύννηθες φαινόμενο στη χώρα μας είναι ότι μετά από κάθε αλλαγή κυβέρνησης γίνονται συνεχείς μεταρρυθμίσεις και μεταβολές στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα. Φαίνεται όμως ότι αυτές οι μεταβολές επιφέρουν αρνητικά αποτελέσματα στο εκπαιδευτικό έργο, αφήνοντας μετέωρους τους μαθητές, τους γονείς τους και τους εκπαιδευτικούς. Επομένως, για το πρώτο πράγμα που θα έπρεπε να μεριμνήσει το κράτος είναι η θέσπιση νόμων οι οποίοι να μην μεταβάλλονται συνεχώς από τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Οι νόμοι αυτοί θα πρέπει να συντελούν στην ομαλή λειτουργία και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.*

E11: *Η συμβολή του κράτους στην βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου έχει σημαίνοντα ρόλο, γιατί μέσα από την ψήφιση νόμων και διαταγμάτων ορίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Το κράτος μέσα από την τήρηση των νόμων.*

E15: *Η συμβολή του κράτους σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου είναι αλληλένδετη. Η εκάστοτε κυβέρνηση προσπαθεί μέσα από νομοθετικές αλλαγές να βελτιώσει το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα...*

Τέλος, ένας από τους ερωτώμενους γονείς δηλώνει ότι το κράτος είναι αρμόδιο για την οργάνωση εξωσχολικών δραστηριοτήτων για τους μαθητές προκειμένου να καλλιεργήσουν τις ιδιαίτερες κλίσεις και τα ταλέντα τους:

E6: *Παράλληλα, θα μπορούσε να προσφέρει τη δυνατότητα για εξωσχολικές δραστηριότητες σε απογευματινά τμήματα χωρίς οικονομική επιβάρυνση, όπου εκεί τα παιδιά θα μαθαίνουν ζωγραφική, ξένες γλώσσες, φωτογραφία, μαγειρική καλλιεργώντας έτσι ή φέρνοντας στην επιφάνεια κάποιες δεξιότητες τις οποίες μπορεί και να μην ήξεραν ότι διαθέτουν.*

Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες γονείς σχετίζουν άμεσα την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών με τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Κάποιοι, μάλιστα, τη χαρακτηρίζουν «ευεργετική» ή «απαραίτητη», ενώ άλλοι βασική «προϋπόθεση» για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, για τους περισσότερους γονείς, αποτελεί μια διαδικασία αποτίμησης «της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης» ή «των προκαθορισμένων στόχων της εκπαίδευσης», η οποία οδηγεί στον αναπροσδιορισμό των στόχων και των μεθόδων των εκπαιδευτικών με σκοπό τη βελτίωση του έργου τους και την αναζωογόνηση του ενδιαφέροντος των μαθητών. Επίσης, η διαδικασία της αξιολόγησης δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς εντοπίσουν τις αδυναμίες τους και μέσω επιμορφωτικών προγραμμάτων να εκσυγχρονιστούν δημιουργώντας πιο αποτελεσματικές συνθήκες μάθησης. Όπως υποστηρίζουν και οι συμμετέχοντες:

E1: *Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και η ορθή αξιοποίησή τους και μπορούν να δώσουν κατευθυντήριες γραμμές για αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό έργο, να επισημανθούν τυχόν αδυναμίες των εκπαιδευτικών και να προταθούν ιδέες για την επίλυση των αδυναμιών αυτών.*

E2: *Μέσα από την αξιολόγηση μπορούν να γίνουν ευδιάκριτες κάποιες αδυναμίες των εκπαιδευτικών και μέσα από τη σωστή τους αντιμετώπισή τους να βελτιωθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.*

E4: Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι ευεργετική και δίνει την ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να βελτιώσει το έργο του. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί ως διαδικασία έχει αρκετά οφέλη. Επομένως, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συγκροτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την απόδοση του έργου τους και να αναζητήσουν λύσεις βελτίωσης της.

E5: Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναντίρρητα σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, καθώς μπορεί να συμβάλλει στην αυτοβελτίωση των εκπαιδευτικών και στον επαναπροσδιορισμό των διδακτικών και παιδαγωγικών τους στόχων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας, δημιουργώντας πιο ιδανικές συνθήκες μάθησης.

E7: Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται άμεσα με την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, γιατί οι εκπαιδευτικοί καλούνται να βελτιωθούν, να μάθουν πιο αποτελεσματικές μεθόδους μάθησης προσελκύοντας το μαθητικό κοινό.

E9: Θεωρώ ότι η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία η οποία μπορεί να καταστήσει τον εκπαιδευτικό πιο αποδοτικό. Δίνεται η ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να αναζητήσουν τρόπους βελτίωσης του έργου που παράγουν μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα. Η αξιολόγηση είναι ένα βασικό εργαλείο που προάγει τη μάθηση και συντελεί στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

E12: Είναι μια διαδικασία που δίνει στους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να βελτιωθούν πάνω στη δουλειά τους, να μην μένουν στάσιμοι και να εκπαιδεύονται σε θέματα σχολικής οργάνωσης.

E13: Τόσο η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών όσο και η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου είναι έννοιες που συνδέονται. Δεν γίνεται στη σημερινή εποχή οι εκπαιδευτικοί να μένουν στάσιμοι, αλλά θα πρέπει να συμβαδίσουν με την εποχή και τις ανάγκες της.

E15: Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι μια διαδικασία απαραίτητη για την ποιότητα εκπαιδευτικού έργου, γιατί πολλοί εκπαιδευτικοί δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και είναι αρκετά πίσω για την εποχή τους.

Άλλωστε, η διαδικασία της αξιολόγησης είναι πολύ σημαντική διότι οι εκπαιδευτικοί εν τέλει απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης των γονιών, καθώς αποκτούν κύρος μέσω της επιμόρφωσής τους:

E10: *Η αξιολόγηση κρίνεται αναγκαία γιατί μέσω αυτής κάθε εκπαιδευτικός αποκτά κύρος και περισσότερο εμπιστοσύνη από τη μεριά των γονέων. Οι γονείς γνωρίζοντας ότι ο εκπαιδευτικός συμμετέχει σε επιμορφωτικά προγράμματα και συνεχώς ενημερώνεται πάνω στο επάγγελμά του νιώθουν ασφάλεια και εμπιστοσύνη.*

Επίσης, επισημάνθηκε από κάποιους γονείς η ανάγκη αξιολόγησης των εκπαιδευτικών ανά τακτά χρονιά διαστήματα διότι με αυτόν τον τρόπο οι θέσεις καταλαμβάνονται από νέους και κατάλληλα εφοδιασμένους εκπαιδευτικούς με αποτέλεσμα να βελτιώνεται η ποιότητα της εκπαίδευσης:

E6: *Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως και ο Διευθυντής και ο Σχολικός Σύμβουλος κατά τη γνώμη μου. Όταν κάποιος δεν είναι κατάλληλος να διδάξει μέσα σε μια τάξη καλό θα είναι να παύει να είναι στη δημόσια εκπαίδευση ή να αλλάξει πόστο. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να δώσουν τη θέση τους σε νέους, ορεζάτους εκπαιδευτικούς με οράματα και ιδανικά που θα ασχοληθούν ποιοτικά με τα παιδιά.*

E14: *Η αξιολόγηση πιστεύω ότι είναι σημαντική διαδικασία και πρέπει να γίνεται σε τακτικά χρονικά διαστήματα γιατί σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Μέσα από τη διαδικασία αυτή οι εκπαιδευτικοί βελτιώνονται.*

Τέλος, υπήρξε και ένα γονιός που φαίνεται να απορρίπτει την αποτελεσματικότητα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών εξαιτίας της απουσίας αντικειμενικών κριτηρίων και της προσπάθειας ελέγχου των εκπαιδευτικών από τη μεριά της πολιτείας. Έτσι, ο τρόπος της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών σήμερα δεν οδηγεί στην επιθυμητή βελτίωση των εκπαιδευτικών:

E11: *Η αξιολόγηση σίγουρα έχει πρόθεση τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, όμως ο τρόπος με τον οποίο γίνεται δεν είναι ο σωστός. Θεωρώ ότι είναι άσκοπη διαδικασία που αμφισβητεί τις γνώσεις των εκπαιδευτικών και γενικά τους κόπους*

τους. Η διαδικασία αυτή γίνεται με αναξιόπιστα κριτήρια και χρησιμοποιείται ως μέσο ελέγχου από την πολιτεία, με αποτέλεσμα η απόδοση των εκπαιδευτικών να μην είναι η αναμενόμενη.

Όσον αφορά τη συμβολή των θεσμικών οργάνων στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Διευθυντής, Σχολικός Σύμβουλος, Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων) συνεισφέρει στη σωστή λειτουργία του σχολείου γενικότερα. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι είναι αναγκαία η συνεργασία όλων των θεσμικών οργάνων τόσο μεταξύ τους όσο και με τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να βελτιωθεί η εκπαιδευτική διαδικασία:

E5: *Η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων μπορεί να συντελέσει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Καίριο ρόλο για τη συμβολή αυτή παίζει η συνεργασία των θεσμικών οργάνων με τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία, δηλαδή τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.*

E9: *Συνεπώς, τα θεσμικά όργανα το καθένα από το δικό του μετερίζι ασκεί κριτική για τα κακώς κείμενα που αφορούν τη λειτουργία ενός σχολείου*

E11: *Η συμβολή και των δύο (Διευθυντή και Σχολικού Συμβούλου) είναι άκρως καθοριστική για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας και ιδιαίτερος όταν γίνεται σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς αλλά και τους γονείς.*

E14: *Η συνεργασία των θεσμικών οργάνων κρίνεται αναγκαία καθώς έτσι επιτυγχάνεται η ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού έργου. Τα θεσμικά όργανα συντελούν σε ένα υγιή εκπαιδευτικό σύστημα.*

Παράλληλα, αρκετοί γονείς κάνουν λόγο για το σημαντικό ρόλο του Διευθυντή σχετικά με το συντονισμό του εκπαιδευτικού έργου και κυρίως των εκπαιδευτικών παρέχοντάς τους σωστές οδηγίες, συμβουλές αλλά και επιπλήττοντάς τους αν κρίνεται αναγκαίο. Ο Διευθυντής οφείλει να συνεργάζεται με τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα προκειμένου να εξασφαλιστεί ισορροπία και τάξη στη σχολική μονάδα, ενώ, παράλληλα, πρέπει να είναι σε θέση να κάνει ορθή διανομή των καθηκόντων

λαμβάνοντας πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου. Χαρακτηριστικά, οι γονείς αναφέρουν:

E2: Μέσα σε μια προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου η συμβολή του Διευθυντή έχει ιδιαίτερη χρησιμότητα, καθώς στο πρόσωπό του συγκεντρώνει ένα σύνολο αρμοδιοτήτων επιφέροντας ισορροπία και τάξη στη σχολική μονάδα. Ο Διευθυντής σε συνδυασμό με τον Σχολικό Σύμβουλο κατέχουν σημαντική θέση στην ιεραρχική δομή στο σχολικό δίκτυο, μέσα από τον προγραμματισμό και την οργάνωση όλων των μελών που συντελούν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

E3: Αρχικά, ο ρόλος του Διευθυντή είναι άκρως διεκπαιρεωτικός, αγκαλιάζοντας τους εκπαιδευτικούς και κυρίως τους νέους βοηθώντας τους στο πολυποίκιλο έργο τους. Οφείλει να καταβάλλει προσπάθειες συντονισμού μέσα από την κατανομή αρμοδιοτήτων και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα.

E7: Ο Διευθυντής που είναι η κεφαλή της σχολικής μονάδας έχει τα πάντα υπό την εποπτεία του έχοντας ελεγκτικό ρόλο προς τους εκπαιδευτικούς δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου.

E9: Ο διευθυντής ο οποίος βρίσκεται στην κορυφή της σχολικής κοινότητας κατέχει πολλές αρμοδιότητες σχετικά με τη λειτουργία του σχολείου. Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς δίνοντας τους συμβουλές και οδηγίες στο δύσκολο και καθημερινό έργο τους.

E10: Ο διευθυντής συντονίζει το έργο των εκπαιδευτικών μέσα από συνεργασία, διάλογο και ενθαρρύνοντας τους. Είναι υπεύθυνος για το συντονισμό της σχολικής ζωής στο πλαίσιο που ορίζουν οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα. Είναι σε θέση να κάνει τυχόν τροποποιήσεις στο ημερήσιο πρόγραμμα όπως και να εισηγηθεί για ελλείψεις ή εκπαιδευτικά κενά.

E12: Ο διευθυντής ο οποίος είναι καθημερινά στο σχολείο κατανέμει αρμοδιότητες στους εκπαιδευτικούς με σκοπό τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

E15: *Ο Διευθυντής από τη μεριά του ως η κεφαλή του σχολείου συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας δίνοντας όταν χρειαστεί συμβουλές και λύσεις στους εκπαιδευτικούς.*

Επιπλέον, σημαντικός κρίνεται και ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου ως ρυθμιστή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ο οποίος σε συνεργασία με τον Διευθυντή συντελεί στη δημιουργία ενός οργανωμένου σχολικού περιβάλλοντος. Ενδεικτικά, γονείς επισημαίνουν:

E2: *Ο Διευθυντής σε συνδυασμό με τον Σχολικό Σύμβουλο κατέχουν σημαντική θέση στην ιεραρχική δομή στο σχολικό δίκτυο, μέσα από τον προγραμματισμό και την οργάνωση όλων των μελών που συντελούν στην εκπαιδευτική διαδικασία.*

E8: *Τόσο ο ρόλος του σχολικού συμβούλου όσο και ο ρόλος του διευθυντή μέσα στη σχολική μονάδα μπορούν να διαμορφώσουν ένα ευχάριστο και οργανωμένο σχολικό περιβάλλον.*

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι οι γονείς που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα περιγράφουν τη σημασία που έχει και η ύπαρξη Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Υποστηρίζουν ότι μέσω του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων εκφράζονται οι ανάγκες των παιδιών και ασκείται κριτική σε τυχόν αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος. Έτσι, σε συνδυασμό με τις ενέργειες των υπόλοιπων θεσμικών οργάνων, μπορούν να διευθετηθούν διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα με αποτέλεσμα να διευκολύνεται η ορθή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Παρακάτω δίνονται χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

E2: *Όμως για τη διατήρηση της ισορροπίας μέσα στη σχολική μονάδα θα πρέπει να γίνεται αισθητός και ο λόγος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων όπου σε συνδυασμό με τον Διευθυντή θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός δημιουργικού σχολικού περιβάλλοντος και κατά συνέπεια στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.*

E4: *Μπορούν σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων να λαμβάνουν υπόψην τους και τη φωνή των γονέων οι οποίοι γνωρίζουν τις ανάγκες των παιδιών τους από πρώτο χέρι.*

E9: *Ο σύλλογος γονέων μπορεί να παρεμβαίνει για σημαντικά θέματα που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα.*

Ακόμη, υπογραμμίζουν την αναγκαιότητα ύπαρξης και συνεργασίας των θεσμικών οργάνων στο πλαίσιο πάντα της υφιστάμενης νομοθεσίας προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να ασκούν πιο αποτελεσματικά το έργο τους:

E4: *Τα θεσμικά όργανα είναι αρμόδια για τη σωστή λειτουργία του σχολείου. Είναι σε θέση να ακούνε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί και να τα επιλύουν σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.*

E5: *Πρέπει ο λόγος των εκπαιδευτικών να ακούγεται στους ανώτερους ιεραρχικά, ώστε να βελτιώνονται και να επιτελούν σωστά το έργο τους.*

E7: *Τα θεσμικά όργανα σίγουρα συμβάλλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, δίνοντας λύσεις σε προβλήματα που προκύπτουν και ασκώντας καθοδηγητικό ρόλο για τους εκπαιδευτικούς επιτελώντας πιο αποτελεσματικά το έργο τους.*

Αντίθετα, γονείς που εργάζονται κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες, περιγράφουν το ρόλο των θεσμικών οργάνων ως προς την αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου συσχετίζοντάς τον με καινοτόμες δράσεις και νέες παιδαγωγικές προτάσεις που τονώνουν την αυτοεκτίμηση μαθητών και εκπαιδευτικών και διευκολύνουν την εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος:

E1: *Τα θεσμικά όργανα παίζουν καθοριστικό ρόλο στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης καθώς προωθούν καινοτόμες δράσεις, ενισχύουν την αυτοεκτίμηση των μαθητών και των εκπαιδευτικών, συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας μέσα από την εφαρμογή των εγκυκλίων του Υπουργείου καθώς και του Αναλυτικού Προγράμματος. Επίσης, διατυπώνουν παρεμβατικές παιδαγωγικές προτάσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες των σχολικών μονάδων.*

E13: *Τα θεσμικά όργανα μπορούν να φανούν ιδιαίτέρως ευεργετικά. Μπορούν για παράδειγμα μέσα από καινοτόμες δράσεις να συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.*

Τέλος, ένας μόνο ερωτώμενος δείχνει να μην αποδέχεται το σημαντικό ρόλο των θεσμικών οργάνων, καθώς υποστηρίζει ότι μόνο το κράτος μέσω της διάθεσης των απαραίτητων οικονομικών πόρων μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου:

E6: *Δεν πιστεύω ότι ο Σύμβουλος, ο Διευθυντής ή ο Σύλλογος Γονέων μπορούν να κάνουν ουσιαστικές παρεμβάσεις. Μόνο το κράτος μπορεί να συντελέσει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί χωρίς τη χρηματική ενίσχυση του κράτους δεν μπορεί να υλοποιηθεί τίποτα.*

Σχετικά με τη συμβολή των ίδιων των γονιών στην αξιολόγηση και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, οι απόψεις των συμμετεχόντων εκτός από κοινά σημεία παρουσιάζουν και ορισμένες διαφοροποιήσεις. Ας σημειωθεί, όμως, ότι όλοι οι ερωτώμενοι χαρακτηρίζουν τη συμβολή των γονιών πολύ σημαντική. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει σύγκλιση απόψεων μεταξύ όλων των γονιών όσον αφορά τη συμβολή των γονιών μέσω του ελέγχου και της επίβλεψης των εργασιών του παιδιού στο σπίτι. Η παρακολούθηση του παιδιού στο διάβασμά του βελτιώνει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, καθώς οι γονείς γνωρίζουν τις δυνατότητες αλλά και τις αδυναμίες των παιδιών τους και μπορούν να τα βοηθήσουν στη σημεία που χρειάζεται. Ενδεικτικά, αναφέρουμε:

E1: *Οι γονείς με τον καθημερινό έλεγχο των εργασιών του παιδιού...*

E7: *Οι γονείς μπορούν να συμβάλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βοηθώντας τα παιδιά τους, μέσα από τη συνεχή επίβλεψη τους. Οι γονείς γνωρίζουν καλύτερα από τον καθένα τις δυνατότητες των παιδιών τους και μπορούν να διακρίνουν τυχόν ελλείψεις.*

E9: *Σίγουρα ένας τρόπος είναι ο έλεγχος των εργασιών των παιδιών όταν γυρνάνε στο σπίτι και βοηθώντας τα όπου χρειάζεται.*

E11: Σε αυτό το σημείο βασικός είναι και ο ρόλος του γονιού καθώς πρέπει να παρακολουθεί το παιδί όταν διαβάζει σπίτι για να πηγαίνει διαβασμένο την επόμενη μέρα στο σχολείο.

Επιπρόσθετα, σχεδόν όλοι οι ερωτώμενοι συμφωνούν ότι οι γονείς συμβάλλουν στην αξιολόγηση ή/και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μέσω της συνεργασίας τους με το σχολείο και κυρίως με τους εκπαιδευτικούς. Η επικοινωνία των γονιών με τους εκπαιδευτικούς αποσκοπεί στη βελτίωση της απόδοσης των παιδιών μέσω της ανταλλαγής απόψεων και προτάσεων μέσα σε ένα κλίμα αλληλοκατανόησης και αλληλοσεβασμού. Η διαρκής ενημέρωση των γονιών από τους εκπαιδευτικούς αποτελεί κατευθυντήριο οδηγό για τον τρόπο διαβάσματος των παιδιών στο σπίτι και τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους. Χαρακτηριστικά, οι γονείς αναφέρουν:

E1: [...] με το διάλογο με το παιδί τους, καθώς και με τον εκπαιδευτικό για την ύπαρξη τυχόν προβλημάτων που εμφανίζονται μπορούν να έχουν πιο ενεργό ρόλο στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

E4: Η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας, αρκεί βέβαια αυτό να γίνεται σε πνεύμα αλληλοκατανόησης και σεβασμού και από τις δύο πλευρές.

E5: Βασική παράμετρος είναι η συνεργασία μεταξύ φορέων της σχολικής κοινότητας όπως οι εκπαιδευτικοί, ο διευθυντής με τους γονείς, έχοντας ως κοινό στόχο την αύξηση των δυνατοτήτων των μαθητών και τη μείωση των ελλείψεων και των δυσπροσάρμοστων συμπεριφορών.

E7: Σημαντικό επίσης είναι να μιλούν με τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι θα τους ενημερώνουν και θα τους καθοδηγούν.

E8: Όλοι οι γονείς άλλοι λιγότερο και άλλοι περισσότερο μέσα από την επικοινωνία τους με τον εκπαιδευτικό εκφράζουν τις απόψεις τους για την εκπαιδευτική διαδικασία, για το εάν γίνεται όπως πρέπει και ενδεχομένως προτείνοντας και κάποιες αλλαγές που θα συμβάλλουν στη βελτίωσή της.

E9: Καλό επίσης είναι να υπάρχει διαρκή ενημέρωση από τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι πρέπει να καθοδηγούν τα παιδιά παροτρύνοντάς τα να διαβάζουν εξωσχολικά βιβλία για να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους.

E11: Ο εκπαιδευτικός τις ώρες που είναι διαθέσιμος για ενημέρωση μπορεί να δώσει στο γονιό κατευθυντήριες γραμμές για το πώς να βοηθήσει το παιδί και που να εστιάσει περισσότερο.

E12: Είναι σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς με σκοπό τη λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος.

E13: Κύριο μέλημά μου ως γονιός είναι να συζητώ τακτικά με τους καθηγητές και όχι μόνο όταν παραδίδονται οι βαθμοί στο τέλος του τετραμήνου. Μέσα από την επικοινωνία μου αυτή μπορώ να καταλάβω τυχόν αδυναμίες του παιδιού μου ή να διαπιστώσω κάποιες ελλείψεις που μπορεί να υπάρχουν σε βιβλία, εκπαιδευτικό προσωπικό ή οτιδήποτε άλλο...

Ακόμη, ορισμένοι γονείς κρίνουν απαραίτητη την επικοινωνία των ίδιων με το παιδί προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Οι γονείς μέσω του διαλόγου έχουν τη δυνατότητα να αντιλαμβάνονται τυχόν προβληματικές καταστάσεις και να προσπαθούν να τις λύσουν, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην λειτουργικότητα του εκπαιδευτικής διαδικασίας. Όπως οι ίδιοι επισημαίνουν:

E1: Οι γονείς [...] με το διάλογο με το παιδί τους, [...] για την ύπαρξη τυχόν προβλημάτων που εμφανίζονται μπορούν να έχουν πιο ενεργό ρόλο στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

E4: Οι γονείς έχοντας καθημερινή επαφή με το παιδί τους, αφουγκράζονται τους προβληματισμούς τους μπορούν να συμβάλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Παράλληλα, κάποιοι από τους συμμετέχοντες υπογραμμίζουν τη σημασία που έχει η συμμετοχή των ίδιων στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Θεωρούν ότι η ενεργός συμμετοχή τους στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων οδηγεί στον εντοπισμό αλλά και τη διόρθωση τυχόν αδυναμιών της εκπαιδευτικής διαδικασίας με σκοπό την αναβάθμισή της. Μέσα από

τη συμμετοχή τους αυτή, οι γονείς εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και λαμβάνουν από κοινού αποφάσεις για τον τρόπο δράσης τους προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Ειδικότερα, αναφέρουν:

E1: Επίσης, ένα καίριο ζήτημα που χρήζει επισήμανσης είναι ότι όλοι οι γονείς πρέπει να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία καθιστώντας το εκπαιδευτικό έργο αποτελεσματικό.

E2: Οι γονείς συμβάλλουν ήδη στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μέσα από τη συμμετοχή τους στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, ο οποίος πιστεύω να υπάρχει σε κάθε εκπαιδευτικό κέντρο. Μέσα από αυτή τη δράση οι γονείς μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις, να εκφέρουν ελεύθερα την άποψη τους για ελλείψεις και αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες με στόχο την ποιοτική αναβάθμισή του.

E4: Η ενεργή συμμετοχή των γονέων γίνεται αισθητή και μέσα από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, όπου μπορούν να εντοπίσουν αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος υλοποιώντας καινοτόμες δράσεις για τη βελτίωσή του.

E8: Η συνεργασία σχολείου και γονέων είναι ουσιαστική μέσα από τη συμμετοχή των γονέων με το Σύλλογο Γονέων, ώστε να ακούγεται και η φωνή των γονέων.

E10: Σε σχέση με παλιότερα χρόνια, οι γονείς κατέχουν ενεργό ρόλο στα εκπαιδευτικά δρώμενα μέσα από τη δράση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Ο Σύλλογος γονέων συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου. Κάθε γονιός πρέπει να παίρνει μέρος σε συμβούλια, επιτροπές, να φροντίζει να ενημερώνεται για εκπαιδευτικά ζητήματα και είναι κοντά στα παιδιά.

E12: Οι γονείς μέσα από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων συμμετέχουν ενεργά στα εκπαιδευτικά δρώμενα. Μέσα από το Σύλλογο αυτό οι γονείς στοχεύουν στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης εκφράζοντας τις απόψεις τους.

E13: Μέσα από την επικοινωνία μου αυτή [με τον εκπαιδευτικό] μπορώ να καταλάβω τυχόν αδυναμίες του παιδιού μου ή να διαπιστώσω κάποιες ελλείψεις που μπορεί να υπάρχουν σε βιβλία, εκπαιδευτικό προσωπικό ή οτιδήποτε άλλο και

να το αναφέρω στη συγκέντρωση του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων ώστε να βρεθεί μια λύση.

E14: Σε κάθε σχολική μονάδα πρέπει να υπάρχει και να ακούγεται η φωνή των γονέων. Αυτό γίνεται εφικτό μέσα από τη δράση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων που πρέπει πάντα να είναι άγρυπνος φρουρός στα προβλήματα που προκύπτουν.

Ωστόσο, γονείς που εργάζονται κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες τονίζουν την ανάγκη εξέλιξης των ίδιων σχετικά με τις νέες μορφές διδασκαλίας που ενδέχεται να είναι και πιο αποτελεσματικές:

E6: Οι γονείς θα πρέπει να είναι «ανοιχτοί» σε καινούριες διδασκαλίες, θεωρίες και έρευνες. Να ενδιαφέρονται και να πληροφορούνται γι αυτές και να μην απορρίπτουν εξ αρχής καθετί καινούριο. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούν να εφαρμόζουν νέες παιδαγωγικές μεθόδους στα παιδιά και πιο αποτελεσματικές.

Επίσης, ένας άλλος ερωτώμενος περιγράφει ιδιαίτερα τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς πρέπει να παρεμβαίνουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Χαρακτηριστικά αναφέρει ότι επειδή πολλές φορές οι γονείς επικρίνουν τους εκπαιδευτικούς για το έργο τους με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος, η παρέμβαση των γονιών πρέπει να γίνεται καλοπροαίρετα και εποικοδομητικά:

E3: [...] κάποιοι γονείς υπερβαίνουν τα εσκαμμένα ρίχνοντας ευθύνες στους εκπαιδευτικούς, επικρίνοντάς τους για το έργο που παράγουν. Ο ρόλος των γονιών οφείλει να είναι ιδιαίτερα παρεμβατικός όταν και όπου πρέπει αρκεί η παρέμβαση αυτή να είναι καλοπροαίρετη και εποικοδομητική.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες γονείς δήλωσαν ότι συμμετέχουν ενεργά σε συμβούλια και συναντήσεις του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων προκειμένου οι ίδιοι ως γονείς να συμβάλουν στην αξιολόγηση ή και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, μέσω της συμμετοχής τους αυτής προσπαθούν να εντοπίσουν τυχόν προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος και να προτείνουν λύσεις για επικείμενες αλλαγές. Ακόμη, στις συναντήσεις των γονέων,

τους δίνεται η δυνατότητα να μοιραστούν τους προβληματισμούς τους για την πρόοδο και τις επιδόσεις των παιδιών τους. Οι γονείς, λοιπόν, αναφέρουν:

E1: Ως γονιός, ο ρόλος μου είναι ιδιαίτερα ενεργός γιατί προσπαθώ να συμμετέχω στα συμβούλια μεταξύ γονέων, σε διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια και ημερίδες που πραγματοποιούνται κατά καιρούς για να μπορώ να διακρίνω αδυναμίες και ελλείψεις στο εκπαιδευτικό έργο.

E3: Τον τελευταίο καιρό μάλιστα συμμετέχω σε όλα τα συμβούλια γονέων ανελλιπώς για να είμαι ενήμερη αλλά και να προτείνω με τη σειρά μου κάποιες αλλαγές με στόχο την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

E6: Ταυτόχρονα, δεν χάνω ευκαιρία να παίρνω μέρος σε συναντήσεις του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων γιατί εκεί μπορώ να μοιραστώ με άλλους γονείς τους προβληματισμούς μου αλλά και να ακούσω τους δικούς τους.

E15: [...] όταν αυτό καθίσταται δυνατό πηγαίνω στις συγκεντρώσεις του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων όπου εκεί θα βρω και άλλους γονείς και θα συζητήσουμε τους προβληματισμούς μας.

Ωστόσο, γονείς που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα και δεν έχουν ευέλικτο ωράριο, αισθάνονται απογοήτευση, καθώς αδυνατούν να συμμετέχουν στις συναντήσεις των γονέων λόγω πολλών υποχρεώσεων κυρίως στην εργασία τους:

E2: Οι εργασιακές μου συνθήκες, δεν μου επιτρέπουν την ενεργή συμμετοχή μου σε συμβούλια γονέων ή διάφορων ενημερωτικών συναντήσεων.

E7: Είμαι από τους γονείς που δεν πηγαίνω στο σχολείο παρά μόνο όταν χρειαστεί ανάγκη. Αυτό δεν το κάνω σκόπιμα, απλώς οι υποχρεώσεις είναι αρκετές και έτσι δεν μου δίνεται αυτή η δυνατότητα. Όταν γίνονται συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς ή με το Σύλλογο Γονέων δεν καταφέρνω να παρίσταμαι και αυτό με στεναχωρεί γιατί δεν πληροφορούμαι για κάποια θέματα.

E10: Όταν το παιδί μου πήγαινε Δημοτικό είχα περισσότερο χρόνο να ασχοληθώ πιο ενεργά σε συναντήσεις του Συλλόγου Γονέων. Όμως ανεβαίνοντας βαθμίδα και πηγαίνοντας στο Γυμνάσιο οι δραστηριότητες του παιδιού αυξήθηκαν με αποτέλεσμα να μην υπάρχει χρόνος για τέτοιες συναντήσεις.

E14: *Λόγω έλλειψης χρόνου δεν μπορώ να συμμετέχω ενεργά στο Σύλλογο. Γνωρίζω όμως ότι τα μέλη που το απαρτίζουν είναι δραστήρια.*

E15: *Επειδή οι συνθήκες διαβίωσής μας έχουν αλλάξει και έχουμε γίνει «ρομποτάκια» στην προσπάθεια μας να τα προλάβουμε όλα δεν υπάρχει χρόνος για κάποια πράγματα. Επειδή λοιπόν δεν υπάρχει χρόνος προσπαθώ...*

Επίσης, σχεδόν όλοι οι γονείς δηλώνουν ότι επικοινωνούν με τους εκπαιδευτικούς των παιδιών τους «τακτικά» έως και «εβδομαδιαία», προκειμένου να ενημερώνονται για τις αδυναμίες των παιδιών τους αλλά και τις ανάγκες τους, και στη συνέχεια, να προσπαθούν να τα βοηθήσουν με το διάβασμα ή με τις εργασίες στο σπίτι ώστε να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους και να σημειώσουν σταδιακά πρόοδο. Χαρακτηριστικά, υποστηρίζουν:

E1: *Έτσι, μέσα από την εβδομαδιαία επικοινωνία μου με τον εκπαιδευτικό αλλά και την καθημερινή με το παιδί μου μπορώ να επισημάνω τυχόν προβλήματα, αλλά και να προτείνω λύσεις. Άλλωστε ο κάθε γονιός ως «άριστος» γνώστης των αναγκών του παιδιού του είναι σε θέση να έχει άποψη, ώστε να γίνει πιο αποτελεσματικό το εκπαιδευτικό έργο.*

E2: *Ωστόσο, προσπαθώ να επιδιώξω συχνή επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς δίνοντας μου πληροφορίες για την εξέλιξη του παιδιού. Μέσα από αυτή την επικοινωνία αυτή γίνεται επισημάνση από τη μεριά του εκπαιδευτικού αν το παιδί είναι διαβασμένο, αν πρέπει να προσπαθήσει και άλλο και πως επιδρά με τα άλλα παιδιά.*

E3: *Η παρουσία μου ως γονιός στο σχολείο κρίνεται αναγκαία ώστε να μπορώ να ενημερωθώ για την πρόοδο του παιδιού μου και ενδεχομένως για κάποιες αδυναμίες του. Φροντίζω η επικοινωνία μου με τους εκπαιδευτικούς να είναι τακτική και όχι μόνο όταν έχει προγραμματιστεί. Με αυτόν τον τρόπο μπορώ να επισημάνω στο παιδί μου πως μπορεί να εργαστεί στο σπίτι με μεθοδικό τρόπο.*

E4: *Η συνεχής και διαρκή ενημέρωση των γονέων από τους εκπαιδευτικούς μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου. Τακτικά πηγαίνω στο σχολείο, ενημερώνομαι από κάθε εκπαιδευτικό ξεχωριστά για την πρόοδο του παιδιού μου και όταν τελειώνει το σχολείο συζητάω μαζί του, γιατί*

πιστεύω ότι μόνο έτσι μπορώ να βοηθήσω το παιδί μου. Πολλοί γονείς αγχώνονται για το μέλλον των παιδιών τους και αναρωτιούνται πώς και οι ίδιοι μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά στο διάβασμα. Οι γονείς πρέπει να στηρίζουν τα παιδιά τους και μέσα από επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς να μπορέσουν να καλύψουν τις αδυναμίες τους.

E6: Η συνεργασία σχολείου και γονέων, θεωρώ ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Αυτό λοιπόν φροντίζω να κάνω και εγώ σε εβδομαδιαία βάση, αρχικά μαθαίνοντας για την πρόοδο του παιδιού μου και αν έχει την απαραίτητη συμμετοχή κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

E8: Η ενεργή παρουσία των γονιών στο σχολείο μπορεί να συμβάλλει στην πρόοδο του παιδιού. Αυτό φροντίζω λοιπόν να κάνω και εγώ έχοντας τακτική επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι με ενημερώνουν για το αν υπάρχει εξέλιξη ή στασιμότητα στο παιδί μου και πως μπορώ εγώ από τη δική μου μεριά να το βοηθήσω.

E9: Από τα πρώτα βήματα του παιδιού μου στο σχολείο φρόντιζα να είμαι ενήμερη για την πρόοδο του αλλά και τη συμπεριφορά του. Αυτό γινόταν πάντα μέσα από την συχνή επικοινωνία μου με τον εκπαιδευτικό χωρίς να παρεμβαίνω στο έργο του.

E14: Ωστόσο τις ώρες που το παιδί διαβάζει στο σπίτι φροντίζω να το βοηθάω και να βλέπω την πρόοδο του.

E15: [...] προσπαθώ να κρατάω επαφή με τον εκπαιδευτικό και τον Διευθυντή και μετά το τέλος της σχολικής ημέρας να το βοηθάω στη μελέτη.

Μάλιστα, ένας γονιός τονίζει την προσπάθειά του να ενημερώνεται από τους εκπαιδευτικούς όχι μόνο για την επίδοση του παιδιού του στα μαθήματα, αλλά και για τη συμπεριφορά του προς τους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές του:

E10: Ενημερώνομαι για την επίδοση του παιδιού, αν δηλαδή συμμετέχει ενεργά κατά την ώρα του μαθήματος, αν ξέρει να απαντήσει όταν ο εκπαιδευτικός του απευθύνει το λόγο. Εκτός από την επίδοση όμως θεωρώ σημαντικό να ενημερωθώ και για τη συμπεριφορά του παιδιού στο σχολείο. Πώς συμπεριφέρεται κατά την

ώρα του μαθήματος, στα διαλείμματα, πώς είναι οι σχέσεις του με τους συμμαθητές του.

Επιπρόσθετα, ορισμένοι γονείς φροντίζουν να επικοινωνούν με το παιδί ή τα παιδιά τους συζητώντας μαζί τους για τη συμμετοχή τους στο μάθημα και ελέγχοντας τα τετράδιά τους. Μάλιστα, μέσω της άμεσης επικοινωνίας μαζί τους, οι γονείς αισθάνονται ότι βρίσκονται κοντά στις ανάγκες των παιδιών τους και προσπαθούν να τα βοηθήσουν με αποτέλεσμα να βελτιώνεται και το εκπαιδευτικό έργο. Ενδεικτικά, αναφέρουν:

E1: *Έτσι, μέσα από [...] την καθημερινή με το παιδί μου μπορώ να επισημάνω τυχόν προβλήματα, αλλά και να προτείνω λύσεις. Άλλωστε ο κάθε γονιός ως «άριστος» γνώστης των αναγκών του παιδιού του είναι σε θέση να έχει άποψη, ώστε να γίνει πιο αποτελεσματικό το εκπαιδευτικό έργο.*

E11: *Φροντίζω να συζητώ με το παιδί μου την καθημερινότητα του στο σχολείο και να δω πως του φέρεται ο εκπαιδευτικός, αν το σηκώνει στον πίνακα και γενικά αν μπορεί να ανταποκριθεί στις σχολικές απαιτήσεις.*

E13: *Πάντα πίστευα ότι μέσα από το διάλογο λύνονται όλα τα προβλήματα. Αρχικά, συζητώ με τους εκπαιδευτικούς αλλά και με το ίδιο το παιδί.*

Σε αυτό το σημείο ας επισημάνουμε ότι ένας γονιός κάνει λόγο για τη συμμετοχή του σε ενημερωτικά προγράμματα ψυχολόγων με σκοπό την αυτοβελτίωσή του:

E5: *Πολλές φορές μάλιστα παίρνω μέρος και διάφορα ενημερωτικά προγράμματα που διοργανώνουν εξειδικευμένοι επιστήμονες όπως ψυχολόγοι. Αυτό το συστήνω σε όλους τους γονείς γιατί έτσι τους δίνεται η δυνατότητα για γόνιμο προβληματισμό και βελτίωση στον σύνθετο ρόλο που έχουν αναλάβει.*

Σχετικά με το αν το σύγχρονο σχολείο εκπληρώνει το ρόλο του παρέχοντας στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει απέναντί τους, σχεδόν όλοι οι γονείς απαντούν αρνητικά. Μάλιστα οι περισσότεροι χαρακτηρίζουν το σημερινό σχολείο αναποτελεσματικό. Αρκετοί γονείς θεωρούν ότι οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν απαρχαιωμένες αντιλήψεις στον τρόπο διδασκαλίας τους με αποτέλεσμα οι μαθητές να παθητικοποιούνται και να απωθούνται από το μάθημα και το διάβασμα, καθώς η

μάθηση είναι πλέον μηχανιστική. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με τους γονείς, δε διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις για να δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για μάθηση, ενώ, εξαιτίας των κενών θέσεων ορισμένοι εκπαιδευτικοί αναγκάζονται να αλλάζουν γνωστικό αντικείμενο με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση ρόλων. Ενδεικτικά, αναφέρουμε:

E1: *Οι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται να καλλιεργήσουν αξίες στους μαθητές, ούτε να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν δεξιότητες. Μάλιστα, παρατηρείται σε μεγάλο βαθμό ότι δεν τους παρέχουν την κατάλληλη καθοδήγηση, αλλά αντίθετα υιοθετείται μια αυστηρή και απαρχαιωμένη φιλοσοφία. Οι μαθητές αντιμετωπίζονται ως καλοκουρδισμένες μηχανές που πρέπει να διαβάζουν και μόνο.*

Καταρχάς, οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν όλες εκείνες τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόσουν με αποδοτικό τρόπο όσα προστάζει το υπουργείο παιδείας.

E2: *Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν ως μέλημά τους να ενθαρρύνουν τους μαθητές να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους, με αποτέλεσμα να καθίστανται άβουλα όντα.*

Παρόλα αυτά πολλές φορές το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο του και σε αυτό ευθύνονται οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις να το κάνουν:

E3: *Οι εκπαιδευτικοί από τη μεριά τους δεν είναι κοντά στους μαθητές έχοντας συμβουλευτικό και καθοδηγητικό ρόλο αλλά επιδίδονται σε έναν ανιαρό τρόπο διδασκαλίας με τους μαθητές να απομνημονεύουν τις γνώσεις.*

Δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό εφόσον οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντα τους.

E4: *Το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει, διότι περιστοιχίζεται από μη καταρτισμένους εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν απαρχαιωμένες αντιλήψεις για τη μάθηση. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί δεν δίνουν ώθηση στα παιδιά να αναπτύξουν δεξιότητες που ενδεχομένως να μην ξέρουν ότι έχουν. Επίσης,*

περιορίζουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους, βάζοντας τους σε καλούπια και νόρμες.

E10: *Έχει τύχει πριν ένα χρόνο στο σχολείο μας η εκπαιδευτικός ξένων γλωσσών να διδάσκει ιστορία και τα παιδιά να μην γνωρίζουν στοιχειώδη πράγματα. Υπάρχουν παιδιά που δεν ξέρουν τι γιορτάζουμε την 25 η Μαρτίου, 28η Οκτωβρίου και άλλες σημαντικές ημερομηνίες για την ιστορία του τόπου μας. Πιστεύω δηλαδή ότι εκτός από κάποιες ελλείψεις παρατηρείται έντονα σύγχυση ρόλων που μόνο επιθυμητά αποτελέσματα δεν έχει.*

E11: *Το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο του πλήρως και σε αυτό μεγάλο μερίδιο ευθύνης έχουν οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι ακολουθούν έναν ανιαρό τρόπο μάθησης και δεν προσελκύουν τα παιδιά. Δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εποχής. Για παράδειγμα δεν μπορεί στο μάθημα της Ιστορίας να βάζουν τα παιδιά να μαθαίνουν απ έξω ιστορικά γεγονότα που μετά από λίγη ώρα θα έχουν ξεχάσει.*

E13: *[...] το ήδη υπάρχον εκπαιδευτικό προσωπικό είναι ανειδίκευτο. Όλα αυτά προκαλούν σύγχυση και σίγουρα δεν μας οδηγούν σε ένα υγιή εκπαιδευτικό σύστημα.*

Ακόμη, ορισμένοι γονείς θεωρούν υπεύθυνο το κράτος για τις συχνές αλλαγές του συστήματος, των Διευθυντών αλλά και των νόμων που αφορούν τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι αλλαγές αυτές σε συνδυασμό με τις συνθήκες που επιβάλλει το ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα έχουν ως αποτέλεσμα την έλλειψη αποδοτικότητας του σχολείου. Επίσης, το κράτος εξαιτίας της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών δε διαθέτει τα απαραίτητα κεφάλαια για τη βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται το εκπαιδευτικό έργο, ιδιαίτερα για τους μαθητές με μαθησιακές ή και άλλες δυσκολίες. Όπως και οι ίδιοι επισημαίνουν:

E1: *Ο ρόλος του σημερινού σχολείου κατά κύριο λόγο επικεντρώνεται στην υλοποίηση του αναλυτικού προγράμματος, δηλαδή στο να «βγει» η ύλη που προστάζει το υπουργείο.*

Τα περισσότερα σχολεία και ενόψει της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας εμφανίζουν σημαντικές ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου καθώς και η ποιοτική αναβάθμιση του.

E3: Με τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στη χώρα μας έως και σήμερα θεωρώ ότι το σχολείο είναι δύσκολο να εκπληρώσει στο ακέραιο τον παιδαγωγικό του ρόλο. Αυτό συμβαίνει γιατί η ομαδική και συλλογική εργασία έχουν παραχωρήσει τη θέση τους στον ατομισμό και τη βαθμοθηρία, σε συνδυασμό με το άγχος των εξετάσεων. Πολλές φορές μάλιστα οι μαθητές δεν γνωρίζουν με ποιο σύστημα εξετάσεων θα γίνει η εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, το κράτος δεν παρέχει τα απαιτούμενα χρήματα για τη συντήρηση των κτιρίων, για την αγορά Η/Υ και γενικά για όλα όσα χρειάζεται μια σχολική τάξη.

E4: Το σχολείο δεν θα έλεγα ότι είναι άκρως αποτελεσματικό γιατί δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες του κάθε παιδιού. Δεν μαθαίνουν όλα τα παιδιά με τον ίδιο τρόπο και ρυθμό. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την απουσία οπτικοακουστικών μέσων και κατάλληλων εφοδίων δυσχεραίνει ακόμη πιο πολύ το ρόλο του.

E7: Οι στόχοι του σχολείου δεν υλοποιούνται και οι εκπαιδευτικοί συναντούν κάθε τόσο αλλαγές από τις εκάστοτε κυβερνήσεις που δεν ευνοούν την ορθή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι αλλαγές αυτές αφορούν την ψήφιση κάποιων νόμων, την αλλαγή του Διευθυντή, των εκπαιδευτικών και γενικά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Το σχολείο δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των μαθητών καθώς υπάρχουν και μαθητές με αναπηρίες οι οποίοι μπαίνουν στο περιθώριο. Βέβαια σε αυτό ευθύνεται και η πολιτεία που δεν τοποθετεί ράμπες στα σχολεία ή και ειδικούς παιδαγωγούς που θα τους παρέχουν την κατάλληλη στήριξη.

E9: Στη σημερινή εποχή ο ρόλος του σχολείου έχει κλονιστεί και δεν είναι αποτελεσματικό. Αυτό γίνεται από τις ισχύουσες κυβερνήσεις οι οποίες επιφέρουν αρκετές μεταβολές σε νόμους, αλλά και στους εκπαιδευτικούς που δεν είναι σε θέση να τους εφαρμόσουν.

E10: *Η οικονομική και ηθική κρίση που παρατηρείται στις μέρες μας έχει επηρεάσει σημαντικά το ρόλο του σχολείου, γιατί υπάρχουν ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή...*

E15: *[...] υπάρχουν πολλά κενά σε εκπαιδευτικό προσωπικό και αυτό σε συνδυασμό με τον ελλιπή εξοπλισμό δυσχεραίνουν το εκπαιδευτικό έργο.*

Επιπλέον, αρκετοί γονείς χαρακτηρίζουν το σχολείο αναποτελεσματικό διότι δεν παρέχει ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές:

E6: *Δεν μπορώ να πω ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό. Τα παιδιά τα οποία έχουν καλές μαθησιακές επιδόσεις και ικανότητες μπορούν να έχουν μια θεμιτή πορεία στο σχολείο. Τα παιδιά όμως με δυσκολίες δεν βρίσκουν ανταπόκριση, καθώς αφήνονται λίγο στο περιθώριο και δεν βοηθούνται όπως θα έπρεπε.*

E7: *Το σχολείο δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των μαθητών καθώς υπάρχουν και μαθητές με αναπηρίες οι οποίοι μπαίνουν στο περιθώριο.*

E9: *Δεν δίνεται έμφαση στις κλίσεις κάθε μαθητή. Μπορεί ένας μαθητής να μην έχει κλίση στα γράμματα, αλλά σε κάτι άλλο. Δυστυχώς το σχολείο δεν δίνει αυτή τη δυνατότητα στα παιδιά και έτσι αυτά δείχνουν μια αποστροφή για το χώρο του σχολείου.*

Ακόμη, το σχολείο, όπως το περιγράφουν ορισμένοι γονείς, αρκείται μόνο στη μετάδοση γνώσεων παραγκωνίζοντας την καλλιέργεια ηθικών αξιών, με αποτέλεσμα τα παιδιά να μην είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής.:

E9: *Δεν ξέρω κατά πόσο το σχολείο μπορεί να ξεφύγει από αυτό το μονοδιάστατο χαρακτήρα που έχει. Οι εκπαιδευτικοί αρκούνται μόνο στο να μεταδίδουν γνώσεις βλέποντας τους μαθητές ως «σφουγγάρια».*

E11: *Το σχολείο αρκείται στη μετάδοση γνώσεων και δεν ενδιαφέρεται να καλλιεργήσει αξίες στα παιδιά όπως η ομαδικότητα, η πειθαρχία και η ευγένεια. Σε αντίθεση, τα παιδιά ζουν μέσα σε ένα άγχος για το αν θα πάρουν υψηλό βαθμό στις*

εξετάσεις., ανταγωνίζονται το ένα το άλλο και πολλές φορές δεν συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς γιατί δεν τους συμπαθούν.

E14: *[...] το μόνο πράγμα που κάνει το σχολείο σήμερα είναι να μεταδίδει στα παιδιά ανούσιες γνώσεις, χωρίς να καταλαβαίνουν τι διαβάζουν και γιατί.*

Αξίζει να αναφερθεί ότι κάποιοι από τους γονείς που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα τονίζουν ότι το σχολείο δεν καλλιεργεί στα παιδιά την κριτική σκέψη ώστε να είναι σε θέση να διαχειρίζονται τη μεγάλη ποσότητα πληροφοριών που δέχονται καθημερινά. Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον πολυδιάστατο ρόλο του σχολείου που έχει σκοπό να διαμορφώνει ολοκληρωμένες προσωπικότητες και μελλοντικούς πολίτες με γνώσεις και αξίες. Ειδικότερα, παραθέτουμε:

E8: *Δεν επιδιώκει να βγάλει στην κοινωνία μορφωμένους ανθρώπους με κριτική σκέψη. Το σημερινό σχολείο δεν λαμβάνει υπόψη του την ψυχολογία των παιδιών τα οποία δέχονται ερεθίσματα από παντού μη μπορώντας να τα διαχειριστούν.*

E12: *Πολλά παιδιά δείχνουν άρνηση προς το σχολείο, γιατί βομβαρδίζονται από πλήθος πληροφοριών τις οποίες δεν μπορούν να επεξεργαστούν.*

Ο ρόλος του σχολείου δεν είναι μόνο να παρέχει γνώσεις στα παιδιά, αλλά να ανταπεξέρχεται στις απαιτήσεις της εποχής και να τα προετοιμάζει να μπορούν να σταθούν στην κοινωνία. Να ενθαρρύνει τους νέους να ασχοληθούν με τις τέχνες και να σέβονται ο ένας τον άλλον. Το παιδί πρέπει μέσα από το σχολείο να μάθει να συνυπάρχει με άλλους και να μην ενδιαφέρεται για το «εγώ».

Επιπρόσθετα, αρκετοί γονείς κάνουν λόγο για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και τους τρόπους διδασκαλίας. Σύμφωνα με αυτούς, το σχολείο προσφέρει πολλές και μη ουσιαστικές γνώσεις χωρίς να καλλιεργεί επιπλέον δεξιότητες, ζητώντας από τα παιδιά να τις αποστηθίσουν και να προβούν σε μια στείρα αναπαραγωγή τους κατά την εξέταση προκειμένου να κατακτήσουν έναν υψηλό βαθμό. Αυτή η διαδικασία δημιουργεί άγχος και απέχθεια προς το σχολείο, ενώ, παράλληλα, τα σχολικά βιβλία περιέχουν δυσνόητες πληροφορίες, με αποτέλεσμα να απομακρύνονται οι μαθητές ακόμη περισσότερο από τη μάθηση. Χαρακτηριστικά, παραθέτουμε:

E2: *(Το σχολείο) Δεν παρέχει στα παιδιά ουσιαστικές γνώσεις, αλλά αόριστες και αναφομοιώτες.*

E3: *Με τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στη χώρα μας έως και σήμερα θεωρώ ότι το σχολείο είναι δύσκολο να εκπληρώσει στο ακέραιο τον παιδαγωγικό του ρόλο. Αυτό συμβαίνει γιατί η ομαδική και συλλογική εργασία έχουν παραχωρήσει τη θέση τους στον ατομισμό και τη βαθμοθηρία, σε συνδυασμό με το άγχος των εξετάσεων.*

E8: *Το σχολείο ανταποκρίνεται ελάχιστα στο ρόλο που έχει αναλάβει, γιατί όπως φαίνεται δεν εξασφαλίζει στα παιδιά τα εχέγγυα που πρέπει. Το μόνο που κάνει είναι να μεταδίδει έναν όγκο γνώσεων χωρίς ουσιαστική σημασία οδηγώντας τα παιδιά στην παπαγαλία. Παπαγαλίζουν χωρίς να ξέρουν τι.*

E10: *Οι εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία ζητούν από τα παιδιά να αποστηθίζουν γνώσεις και στη συνέχεια να τις αποτυπώσουν σε μια λευκή κόλλα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά να απεχθάνονται το σχολείο και να το θεωρούν χάσιμο χρόνου.*

E12: *Το σχολείο φορτώνει τα παιδιά με ανούσιες πληροφορίες και πολλές φορές με εργασίες και δεν ενδιαφέρεται να αναπτύξει περαιτέρω δεξιότητες τους. Τα παιδιά δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και δεν βοηθούν καθόλου και τα βιβλία τα οποία είναι απρόσιτα και καθόλου επεξηγηματικά.*

Γονείς που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα υπογραμμίζουν, ακόμη, και το πρόβλημα της υλικοτεχνικής υποδομής και της έλλειψης εκπαιδευτικών ως παράγοντα που εμποδίζει το σχολείο να εκπληρώσει τους παιδαγωγικούς του στόχους:

E2: *Δυστυχώς, σε πολλά σχολεία δεν υπάρχουν οι κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις και νέες μορφές τεχνολογίας με αποτέλεσμα το σχολείο να μην κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών.*

E10: *Το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει, γιατί υπάρχουν πολλά κενά τόσο στο εκπαιδευτικό προσωπικό όσο και στη κτιριακή υποδομή.*

E15: [...] υπάρχουν πολλά κενά σε εκπαιδευτικό προσωπικό και αυτό σε συνδυασμό με τον ελλιπή εξοπλισμό δυσχεραίνουν το εκπαιδευτικό έργο.

Υπάρχουν σχολεία που δεν πληρούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, πολλά σχολεία δεν είναι συντηρημένα σωστά και δεν τηρούν τους κανόνες σωστής υγιεινής.

Ωστόσο, σύμφωνα με ένα γονιό, το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει παρέχοντας στους μαθητές τις εγγυήσεις που πρέπει. Βέβαια, υπογραμμίζει πως πρόκειται για μια υποκειμενική άποψη που εξαρτάται άμεσα από τους εκπαιδευτικούς του κάθε σχολείου:

E5: Το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει. Αυτή, όμως, είναι μια γενική και υποκειμενική μπορώ να πω εντύπωση. Εξαρτάται από το εκπαιδευτικό δυναμικό που έχει συναντήσει κάθε μαθητής στη διάρκεια φοίτησής του στο σχολείο καθώς δεν έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί τις ίδιες ικανότητες, δεξιότητες και τον ίδιο ζήλο για μεταφορά, παραγωγή της γνώσης και καλλιέργεια των μαθητών.

Εξαιτίας των παραπάνω προβλημάτων που καθιστούν το εκπαιδευτικό έργο αναποτελεσματικό, οι περισσότεροι γονείς προσδοκούν την πραγματοποίηση ουσιαστικών αλλαγών στο χώρο της εκπαίδευσης που θα αφορούν το διοικητικό και το παιδαγωγικό επίπεδο αλλά και την υλικοτεχνική υποδομή με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας αλλά και της αποδοτικότητας της εκπαίδευσης. Οι αλλαγές αυτές πρέπει να στοχεύουν στη βελτίωση του έργου τόσο των εκπαιδευτικών μέσω της διαδικασίας της αξιολόγησης όσο και των μαθητών μέσω της καλλιέργειας της αγάπης για τη μάθηση. Πιο συγκεκριμένα, οι γονείς υποστηρίζουν:

E1: Ο σκοπός αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές τόσο σε διοικητικό, παιδαγωγικό πλαίσιο όσο και σε υλικοτεχνική υποδομή. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί και η πέπουσα σημασία στην αξιολόγηση καθώς αποτελεί το εργαλείο εκείνο που θα συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην αλλαγή του σχολείου ώστε να γίνει αποτελεσματικό και παραγωγικό.

E2: Για να γίνει αυτό όμως θα πρέπει να υλοποιηθούν ουσιαστικές παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς και μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης η οποία θα συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

E7: Πρέπει να γίνει μια σειρά αλλαγών για να βελτιωθεί το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα τόσο σε διοικητικό όσο και παιδαγωγικό πλαίσιο.

E8: Για να αλλάξει αυτή η αντίληψη βασικό ρόλο παίζει το κράτος και οι εκπαιδευτικοί όπου μέσα από τις απαραίτητες αλλαγές θα συντελέσουν στην ποιοτική αναβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

E9: Πρέπει το σχολείο να αλλάξει χαρακτήρα και αυτό θα γίνει μόνο μέσα από ένα σύνολο αλλαγών. Όταν λέω αλλαγές εννοώ σε διοικητικό και εκπαιδευτικό επίπεδο που θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στο πολυποίκιλο έργο τους αλλά και τους μαθητές να αγαπήσουν περισσότερο το σχολείο.

E14: Θα ήθελα το σχολείο να γίνει πιο λειτουργικό και ο ρόλος του να μην περιορίζεται μόνο στο πως θα βγει η ύλη. Δεν είναι αυτό το ζητούμενο.

E15: Αυτό πάντως που εγώ περιμένω από το σχολείο είναι να γίνει πιο δημιουργικό και ελκυστικό για τους μαθητές.

Ειδικότερα, γονείς που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα φαίνεται να αναμένουν εκείνες τις αλλαγές στο χώρο της εκπαίδευσης, μέσω των οποίων οι εκπαιδευτικοί θα μπορέσουν να προσεγγίσουν τους μαθητές αληθινά μέσω της επιβράβευσης ή της επίπληξης τους παρέχοντας παράλληλα κίνητρα και αξίες προκειμένου να διαμορφώσουν ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Για παράδειγμα, αναφέρουμε:

E4: Ο σκοπός αυτός όμως για να επιτευχθεί απαιτεί μια σειρά ουσιαστικών αλλαγών οι οποίες θα βελτιώσουν το εκπαιδευτικό έργο. Οι αλλαγές αυτές κρίνονται αναγκαίες, ώστε οι εκπαιδευτικοί μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα να μπορούν να διδάξουν στους μαθητές αξίες, ιδανικά, να τους επιβραβεύουν όταν χρειάζεται και να τους επιπλήττουν σε αντίθετη περίπτωση.

E10: Το σχολείο έχει χάσει το σκοπό του, και δεν παρέχει στα παιδιά ολοκληρωμένες γνώσεις. Θ ήθελα οι εκπαιδευτικοί και γενικά το σχολείο να είναι πιο κοντά στους μαθητές δίνοντάς τους τα εχέγγυα να προχωρήσουν.

E12: Για να γίνει το σχολείο πιο δημιουργικό και προσιτό στους γονείς πρέπει να γίνουν αλλαγές. Η παροχή κινήτρων από τη μεριά των εκπαιδευτικών και μια ευχάριστη ατμόσφαιρα μπορούν να αλλάξουν το σχολείο και να γίνει πιο

παραγωγικό. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενισχύουν λεκτικά τα παιδιά ενθαρρύνοντάς τα και να τα βοηθήσει στην κοινωνικοποίησή τους.

Επιπλέον, αρκετοί γονείς τονίζουν την επιθυμία τους το σχολείο να διαμορφώνει πολίτες με κριτική σκέψη, υπευθυνότητα και αξίες ώστε να αποτελούν υγιή μέλη της κοινωνίας:

E1: *Το σημερινό σχολείο θα πρέπει να υλοποιεί το σκοπό για τον οποίο έχει δημιουργηθεί, ο οποίος είναι να παρέχει όλα εκείνα τα απαραίτητα εχέγγυα στους μαθητές ώστε να καταστούν συνειδητοποιημένοι και σκεπτόμενοι πολίτες.*

E2: *Αυτό που προσδοκώ από το σχολείο είναι να μεταδώσει στο παιδί μου όλες εκείνες τις αξίες και τα ιδανικά ώστε να τον βοηθήσουν να σταθεί αξιοπρεπώς στην κοινωνία.*

E3: *Αυτό που προσδοκώ από το ελληνικό σχολείο είναι να βγάζει άξιους και κριτικά σκεπτόμενους πολίτες στην κοινωνία.*

E4: *Έχοντας την ιδιότητα του γονέα μπορώ να τονίσω ότι το σχολείο πρέπει να παρέχει στα παιδιά όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να μπορέσουν να σταθούν στην κοινωνία ως υπεύθυνοι πολίτες.*

E6: *Αυτό που προσδοκώ από το σχολείο είναι να παρέχει στα παιδιά ολοκληρωμένες γνώσεις και όχι στείρες. Να πλάθει υγιείς προσωπικότητες που να διακατέχονται από αξίες και ιδανικά.*

E11: *Θα ήθελα στο μέλλον το σχολείο να αλλάξει χαρακτήρα και να βγάζει στην κοινωνία επιστημονικά καταρτισμένους ανθρώπους και συνειδητοποιημένους.*

Ορισμένοι, μάλιστα, επιζητούν από το σχολείο να καλλιεργεί όλες τις δεξιότητες των παιδιών στο πλαίσιο ειδικά διαμορφωμένων προγραμμάτων προκειμένου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε αντιξοότητα στο μέλλον ως πολίτες πολύμορφων και συνεχώς εξελισσόμενων κοινωνιών:

E3: *Εξίσου σημαντικό είναι η εκπαιδευτική κοινότητα να συμβάλλει στη διαμόρφωση της αυθύπαρκτης προσωπικότητας των μαθητών μέσα από το σωστό*

και οργανωμένο διάβασμα, ενισχύοντας τις δεξιότητές τους μέσα από ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

E5: Το ελληνικό σχολείο σίγουρα διατρέχεται από πολλές δυνατότητες εξέλιξης. Θα ήθελα ένα σχολείο που θα είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε πρόκληση της εποχής. Να δίνει στο μαθητή την ευκαιρία εμπλοκής στην εκπαιδευτική διαδικασία, να φέρνει στο προσκήνιο τις δεξιότητές τους και να καλλιεργεί τις κλίσεις τους γιατί ενδεχομένως κάποιοι μαθητές να είναι καλύτεροι στη μουσική, τη ζωγραφική, στις ξένες γλώσσες και όχι τόσο στην ιστορία και τα μαθηματικά.

E7: Το κράτος δεν πρέπει να αρκείται μόνο στα βασικά μαθήματα αλλά να εντάξει στο πρόγραμμά του μαθήματα περιβαλλοντικής αγωγής, υγείας και διατροφής, ζωγραφικής, μουσικής τα οποία είναι εξίσου σημαντικά.

E13: Αυτό που θα ήθελα από το σχολείο είναι να προάγει περισσότερο τον αθλητισμό, τη μουσική, τη ζωγραφική δίνοντας την ευκαιρία στο κάθε παιδί να δείξει το ταλέντο του και να φέρει στην επιφάνεια κλίσεις που μπορεί να μην ήξερε ότι έχει.

Τέλος, ένας γονιός φανερώνει την προσδοκία του το σχολείο να λειτουργεί σε συνθήκες ισότητας και δικαιοσύνης χωρίς να τοποθετούνται «ετικέτες» στα παιδιά:

E11: Αρκετά παιδιά δεν έχουν όρεξη να πηγαίνουν στο σχολείο γιατί δεν έχουν φίλους ή δέχονται επίθεση από τους συμμαθητές τους για το χρώμα τους, την εθνικότητά τους, την επίδοσή τους στα μαθήματα καθώς κάποιοι ακόμα και αν είναι άριστοι μαθητές χαρακτηρίζονται ως «φυτουκλάκια». Τέτοιες αντιλήψεις καλό θα ήταν να ξεπεραστούν και τότε θα σχηματιστεί ένα ιδανικό σχολείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα έρευνα επιχείρησε να διερευνήσει τις απόψεις γονέων που τα παιδιά τους φοιτούν στο Γυμνάσιο, σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου που παρέχεται στο Γυμνάσιο και παράλληλα να προσδιορίσει τα κυριότερα ποιοτικά στοιχεία ή σημεία, αλλά και να εντοπίσει τυχόν διαφοροποιήσεις που προκύπτουν ανάλογα με το κοινωνικό status στο οποίο ανήκει κάθε γονιός. Ακόμη, έγινε προσπάθεια να μελετηθεί η στάση κάθε γονιού απέναντι στη διαδικασία της αξιολόγησης αλλά και κατά πόσο αυτή επηρεάζεται από την επαγγελματική απασχόληση του καθενός, καθώς οι προσδοκίες των γονιών για τα παιδιά τους αλλά και οι αντιλήψεις τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα του σχολείου αλληλεπιδρούν με τις υποχρεώσεις και τη φύση της εκάστοτε συνήθως επαγγελματικής δραστηριότητας. Το γεγονός αυτό δικαιολογείται και από την ευρύτερη επίδραση που τόσο η οργάνωση της κοινωνίας όσο και οι προσωπικοί τους στόχοι ανάλογα με την κοινωνική τους θέση ασκούν στις απόψεις των ατόμων σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. (Beeby, 1966)

Ως προς τον ορισμό της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου παρατηρήθηκε ταύτιση απόψεων μεταξύ όλων των γονέων ανεξαρτήτως της ηλικίας, του φύλου και της επαγγελματικής τους απασχόλησης, καθώς οι περισσότεροι ταυτίζουν την έννοια της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου με την αποτελεσματικότητα και την επίτευξη σχεδιασμένων στόχων. Άλλωστε, όπως προαναφέρθηκε και στη βιβλιογραφική ανασκόπηση, η ποιότητα της εκπαίδευσης σχετίζεται με την έννοια της απόδοσης και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας (Βαβουράκη κ. συν., 2008). Η οπτική των συμμετεχόντων στην έρευνα γονιών σχετικά με την προσέγγιση του όρου «ποιότητα» της εκπαίδευσης φάνηκε να βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τα χαρακτηριστικά της λειτουργικότητας, της μέγιστης αποδοτικότητας και του εξατομικευτικού χαρακτήρα της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου (Unicef, 2000).

Επιπλέον, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες, ανεξαρτήτως της επαγγελματικής τους απασχόλησης, συνέδεσαν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου με την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού, ο οποίος καλείται να εκτελεί σωστά τη δουλειά του αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες που θα τον βοηθήσουν να υλοποιήσει τους διδακτικούς του στόχους. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι το θετικό και ευχάριστο κλίμα που επικρατεί στην τάξη αλλά και η παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης από τους εκπαιδευτικούς προς τους μαθητές

αποτελούν βασικούς παράγοντες ύπαρξης ποιότητας στο εκπαιδευτικό έργο. Σύμφωνα, άλλωστε, και με την βιβλιογραφικές αναφορές, η ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει διαδικασίες, μέσω των οποίων οι δάσκαλοι χρησιμοποιούν παιδοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις σε καλά διαχειριζόμενες τάξεις και σχολεία και επιδέξιες αξιολογήσεις για τη διευκόλυνση της εκμάθησης και τη μείωση των ανισοτήτων. Τα σχολεία οφείλουν να παρέχουν ασφαλές και φιλικό περιβάλλον αλλά και ισότητα στην εκπαίδευση προκειμένου να αντιμετωπίζουν τις συνολικές ανάγκες του παιδιού ως μαθητή (Unicef, 2000).

Ακόμη, σύμφωνα με το PISA, η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σχετίζεται με την προώθηση της ένταξης του μαθητή οποιασδήποτε κοινωνικό-οικονομικής ομάδας αλλά και κατάστασης και της επιτυχίας του στο σχολείο μέσω της παροχής ειδικά κατασκευασμένων προσεγγίσεων διδασκαλίας (OECD, 2009). Πράγματι, όπως φάνηκε από τα αποτελέσματα της έρευνας, πολλοί από τους γονείς θεωρούν ότι το περιεχόμενο της διδακτέας ύλης συνδέεται με την ύπαρξη ποιότητας στο εκπαιδευτικό έργο. Ειδικότερα, ο βιωματικός τρόπος μάθησης αλλά και η προσαρμογή της μαθησιακής διαδικασίας σε πιο ευέλικτες μορφές ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους των εκπαιδευτικών. Γι' αυτό το λόγο, θεωρούν ότι οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να βοηθήσουν τους μαθητές να εμπεδώσουν την διδακτέα ύλη, διδάσκοντας με κατανόηση και σαφήνεια και εστιάζοντας στο σωστό τρόπο διδασκαλίας και μάθησης.

Εξάλλου, η ποιότητα των δασκάλων, όπως διαμορφώνεται από την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και την επιμόρφωση κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους, επηρεάζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης (OECD, 1991). Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από τις απόψεις των γονιών οι οποίοι υποστηρίζουν ότι οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να παρέχουν κίνητρα στους μαθητές αξιοποιώντας τα κατάλληλα τεχνολογικά μέσα και προσελκύοντας το ενδιαφέρον τους με σκοπό την αποτελεσματικότερη μάθηση και συνεπώς και την επίτευξη ποιότητας εκπαιδευτικού έργου. Παράλληλα, κρίνεται αναγκαίος ο μεθοδικός σχεδιασμός και οργάνωση της διδακτέας πράξης προκειμένου η μετάδοση της γνώσης να γίνεται στοχευμένα αλλά και συντονισμένα. Βέβαια, για την επίτευξη αυτών, οι γονείς θεωρούν απαραίτητη τόσο τη σωστή κατάρτιση και τη διαρκή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, όσο και την αναδιάρθρωση των σχολικών εγχειριδίων δίνοντας έμφαση στο ηθικοπλαστικό περιεχόμενό τους.

Ως προς τις παραμέτρους της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, οι περισσότεροι γονείς ανέφεραν ως βασική παράμετρο την ύπαρξη και τη βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής, προκειμένου να καλλιεργείται θετική ψυχική διάθεση στους μαθητές και η εξοικείωση με την τεχνολογία αλλά και να διευκολύνεται ο τρόπος ανεύρεσης ποικίλων πληροφοριών. Πράγματι, όπως περιγράφηκε και κατά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου επιτυγχάνεται ακόμα και μέσα από τις εσωτερικές λειτουργίες που τελούνται στην εκάστοτε σχολική μονάδα, μέσω δηλαδή, της οργάνωσης του σχολείου και της αξιοποίησης όλων των μέσων τόσο σε επίπεδο διοίκησης όσο και σε θέματα του προσωπικού, της υποδομής και των μαθησιακών διαδικασιών (Dean, 1995). Άλλωστε, και ο ΟΟΣΑ έχει επισημάνει την αναγκαιότητα για εκμετάλλευση του χρόνου μάθησης και διδασκαλίας, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης (OECD, 1991).

Σύμφωνα με τις απόψεις των γονέων, το κράτος αποτελεί σημαντική παράμετρο της ποιότητας στην εκπαίδευση αλλά και εξίσου σημαντικό παράγοντα για τη βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου μέσω της παροχής των απαιτούμενων οικονομικών πόρων, της ορθής οργάνωσης του εκπαιδευτικού συστήματος και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Η οικονομική ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της λειτουργίας της σχολικής κοινότητας μέσω της ανάπτυξης της υποδομής, της αξιοποίησης των τεχνολογικών μέσων και του κατάλληλου εξοπλισμού. Με αυτόν τον τρόπο, ο τρόπος διδασκαλίας δύναται να εκσυγχρονιστεί και το ενδιαφέρον των παιδιών να τονωθεί.

Ειδικότερα, για τους γονείς που εργάζονται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, το κράτος είναι το πλέον αρμόδιο για την παροχή των απαραίτητων οικονομικών πόρων τον σχεδιασμό των εκπαιδευτικών στόχων και τη φροντίδα των συνθηκών λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων. Από την άλλη πλευρά, για τους γονείς που εργάζονται κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες φάνηκε ότι η διαδικασία της αξιολόγησης τόσο των μαθητών όσο και του ίδιου του εκπαιδευτικού έργου συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Ακόμη, θεώρησαν εξίσου σημαντικούς παράγοντες τη διεξαγωγή εκπαιδευτικής έρευνας, το περιεχόμενο των σπουδών, την ύπαρξη ασφάλειας εντός του σχολικού χώρου και την τήρηση κανόνων υγιεινής.

Ως προς τη συμβολή του κράτους στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, υπήρξαν πιο έντονες διαφοροποιήσεις στις απόψεις των συμμετεχόντων. Από τη μια πλευρά, συμφωνούν σχετικά με την παροχή

περισσότερων οικονομικών πόρων εκ μέρους του κράτους προς το θεσμό της εκπαίδευσης. Από την άλλη, όμως, οι γονείς που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα φάνηκε να συσχετίζουν τις δράσεις του κράτους για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος με το διορισμό καταρτισμένων αλλά και επιμορφωμένων εκπαιδευτικών που θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις νέες εξελίξεις, καθώς και με τον εκσυγχρονισμό των σχολικών βιβλίων ώστε να προσελκύουν το ενδιαφέρον των μαθητών. Αντίθετα, οι γονείς που εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες, φάνηκε να θεωρούν σημαντικό το ρόλο του κράτους ως προς τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου μέσω της ψήφισης σταθερών και ουσιαστικών νόμων στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από την βιβλιογραφική ανασκόπηση. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου θεωρείται σημαντική η υιοθέτηση στρατηγικών επιμόρφωσης του προσωπικού σχετικά με τις νέες παιδαγωγικές και οργανωτικές ανάγκες του σχολείου, σχεδιασμένου και συντονισμένου αναλυτικού προγράμματος που εξασφαλίζει σε κάθε μαθητή ελεύθερο χώρο για να αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες, αλλά και πολιτικής που δίνει προτεραιότητα σε γενικούς σκοπούς του σχολείου πέρα από τους ατομικούς (OECD, 1991).

Ακόμη, από την ανάλυση των απόψεων των συμμετεχόντων προέκυψε η άμεση σύνδεση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών με τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, με σκοπό τον αναπροσδιορισμό των στόχων και των μεθόδων των εκπαιδευτικών και συνεπώς τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα, στην Ελλάδα, το θέμα της απολογισμικότητας των σχολικών μονάδων συνδέεται άμεσα με το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του έργου τους (Ματσαγγούρας & Βέρδης, 2003).

Ως προς τη συμβολή των θεσμικών οργάνων στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Διευθυντής, Σχολικός Σύμβουλος, Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων) συνεισφέρει στη σωστή λειτουργία του σχολείου γενικότερα. Ιδιαίτερα ο Διευθυντής διαδραματίζει σημαντικό ρόλο καθώς είναι υπεύθυνος για το συντονισμό του εκπαιδευτικού έργου και κυρίως των εκπαιδευτικών. Αλλά και ο Σχολικός Σύμβουλος έχει εξίσου σημαντικό ρόλο, καθώς σε συνεργασία με τον Διευθυντή συντελεί στη δημιουργία ενός οργανωμένου σχολικού περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, γονείς που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα υπογράμμισαν τη

σημασία που έχει και η ύπαρξη Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, ενώ γονείς που εργάζονται κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες επεσήμαναν την ανάγκη καινοτόμων δράσεων των θεσμικών οργάνων προκειμένου να αναβαθμιστεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Πράγματι, από τη σκοπιά του σχολείου, η σύνταξη ενός ετήσιου προγραμματισμού συναντήσεων και ενημέρωσης, σε συνεργασία του Συλλόγου Διδασκόντων με το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων και η παραδοχή ότι η «εκπαίδευση γονέων» αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού έργου αποτελούν ορισμένες προτάσεις που επισημάνθηκαν και στη βιβλιογραφική ανασκόπηση (Λιοντάκη, 1999· Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2005). Στα περισσότερα κράτη σήμερα κυριαρχεί το μοντέλο απολογισμικότητας, όπου ειδικά στελέχη της εκπαίδευσης, επιθεωρητές, σχολικοί σύμβουλοι, προϊστάμενοι και διευθυντές συντάσσουν αξιολογικές εκθέσεις για γνωστοποιήσουν την λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος αποβλέποντας και στη βελτίωση του (Ματσαγγούρας & Βέρδης, 2003).

Ως προς τη συμβολή των γονιών στην αξιολόγηση και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, η ανάλυση των απόψεων των γονέων έδειξε ότι όλοι οι συμμετέχοντες θεωρούν πολύ σημαντικό τον έλεγχο και την επίβλεψη των εργασιών των παιδιών τους στο σπίτι. Επιπλέον, σχεδόν οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι είναι ιδιαίτερα ευεργετική η συνεργασία τους με το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς τόσο για την ενημέρωσή τους όσο και για τη βελτίωση της απόδοσης των μαθητών.

Άλλωστε, σύμφωνα και με την τυπολογία της Epstein (1992), η ανάπτυξη ενός συστήματος αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονιών επιδιώκει αφενός την ενημέρωση της οικογένειας σχετικά με τα σχολικά προγράμματα και την ακαδημαϊκή επίδοση του παιδιού και, αφετέρου, την πληροφόρηση του σχολείου για τις οικογενειακές συνθήκες και το οικογενειακό περιβάλλον που σχετίζονται με τη φοίτηση του παιδιού στο σχολείο. Παράλληλα, η βοήθεια που μπορεί να προσφέρει η οικογένεια στην κατ' οίκον εργασία του παιδιού διευκολύνει τη σχολική φοίτηση του παιδιού. Η συστηματική ενημέρωση των γονέων σχετικά με τον τρόπο που μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους στο σπίτι, τον τρόπο που εργάζονται στο σχολείο, με ποιο τρόπο θα αξιοποιούν τα σχολικά εγχειρίδια, για την πρόοδο των μαθητών, για τη συμπεριφορά τους στο σχολείο οδηγεί και στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου (Δεμίρογλου & Πασχαλίδης, 2014).

Αξίζει να επισημανθεί ότι ορισμένοι γονείς θεωρούν ιδιαίτερα σημαντική τη δική τους συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Ειδικότερα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των απαντήσεών τους, πιστεύουν ότι η ενεργός συμμετοχή τους στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων οδηγεί στον εντοπισμό αλλά και τη διόρθωση τυχόν αδυναμιών της εκπαιδευτικής διαδικασίας με σκοπό την αναβάθμισή της και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Παράλληλα, γονείς που εργάζονται κυρίως ως ελεύθεροι επαγγελματίες τόνισαν την ανάγκη αφενός της εξέλιξης των ίδιων σχετικά με τις νέες μορφές διδασκαλίας που ενδέχεται να είναι και πιο αποτελεσματικές, και αφετέρου της καλοπροαίρετης και εποικοδομητικής παρέμβασής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς πολλές φορές οι γονείς επικρίνουν τους εκπαιδευτικούς για το έργο τους με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος.

Επιπλέον, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες φάνηκε ότι συμμετέχουν ενεργά σε συμβούλια και συναντήσεις του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων προκειμένου να συμβάλλουν στην αξιολόγηση ή και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Μάλιστα, αρκετοί ήταν οι γονείς που δήλωσαν ότι η συχνή επικοινωνία τους με τους εκπαιδευτικούς συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών. Παράλληλα, και η επικοινωνία τους με το παιδί ή τα παιδιά τους φάνηκε να αποτελεί ευνοϊκό παράγοντα για την βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Ωστόσο, ορισμένοι γονείς που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα αδυνατούν να συμμετέχουν στις συναντήσεις των γονέων λόγω πολλών υποχρεώσεων κυρίως στην εργασία τους και μη ευέλικτου ωραρίου, γεγονός που τους προκαλεί απογοήτευση.

Η παραπάνω διαφοροποίηση οφείλεται στο διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των γονιών που φαίνεται να επηρεάζει όχι μόνο τις επιδόσεις των παιδιών τους, αλλά και τη σχέση τους με τον εκπαιδευτικό. Ορισμένοι γονείς ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση είναι πιθανό να μην μπορούν λόγω της εργασίας που ασκούν να παίρνουν άδεια με ευχέρεια για να επισκεφτούν το σχολείο ή να συμμετέχουν σε δραστηριότητες. Επίσης, μπορεί να μην αισθάνονται άνετα, απέναντι στον ανώτερο μορφωτικά δάσκαλο, ή ακόμα να μην δίνουν τη δέουσα σημασία στη σχολική διαδικασία (Μπακάλμπαση, 2011). Από την άλλη μεριά, οι γονείς που έχουν υψηλό κοινωνικοοικονομικό status μπορούν συνήθως να διαθέσουν πιο εύκολα χρόνο από την εργασία για να συμμετέχουν σε σχολικές δραστηριότητες,

αλλά, εντούτοις, ενδέχεται να υποτιμούν τους εκπαιδευτικούς όχι μόνο επειδή είναι πιο εύποροι και χαίρουν υψηλότερης κοινωνικής εκτίμησης, αλλά και επειδή διαθέτουν υψηλότερα ακαδημαϊκά προσόντα από τους εκπαιδευτικούς (Γεωργίου, 2000).

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες ανεξαρτήτως της επαγγελματικής τους απασχόλησης χαρακτήρισαν το σύγχρονο σχολείο αναποτελεσματικό εντοπίζοντας προβλήματα, όπως τις απαρχαιωμένες μεθόδους διδασκαλίας, την ελλιπή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τις συχνές αλλαγές του εκπαιδευτικού συστήματος, την έλλειψη κεφαλαίων για τη βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών, τη μη παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης αλλά και το γνωσιοκεντρικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα, γονείς που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα φάνηκε να καταλογίζουν στο σύγχρονο σχολείο την αδυναμία καλλιέργειας κριτικής σκέψης, τη στείρα αποστήθιση, τα ακατάλληλα σχολικά εγχειρίδια, την έλλειψη εκπαιδευτικών, καθώς και την αδιαφορία για την καλλιέργεια επιπλέον δεξιοτήτων.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, οι περισσότεροι γονείς έδειξαν τις προσδοκίες τους για την πραγματοποίηση ουσιαστικών αλλαγών στο χώρο της εκπαίδευσης που θα αφορούν το διοικητικό και το παιδαγωγικό επίπεδο αλλά και την υλικοτεχνική υποδομή με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας αλλά και της αποδοτικότητας της εκπαίδευσης. Ειδικότερα, γονείς που απασχολούνται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα φάνηκε να αναμένουν περισσότερο την επιβράβευση ή την επίπληξη των μαθητών εκ μέρους των εκπαιδευτικών ως κινήτρου για τη βελτίωση της επίδοσής τους. Με αυτόν τον τρόπο θα διαμορφωθούν υγιείς πολίτες με κριτική σκέψη, υπευθυνότητα και αξίες, ολοκληρωμένες προσωπικότητες που θα μπορούν να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε αντιξοότητα στο μέλλον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρούσα έρευνα επιχείρησε να διερευνήσει τις απόψεις γονέων, που τα παιδιά τους φοιτούν στο Γυμνάσιο, σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν τη σύνδεση της ποιότητας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών, των σχολικών εγχειριδίων αλλά και του εκπαιδευτικού συστήματος ευρύτερα. Ακόμη, αναδεικνύουν την αναγκαιότητα συμβολής του κράτους αλλά και των θεσμικών οργάνων της εκπαίδευσης για τη βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Σε μια εποχή όπου η εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν και ισότιμα σε όλους, ίσως φαίνονται οξύμωρα τα τόσα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο οι μαθητές όσο και οι γονείς τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Παρόλο που έχει πλέον θεσμοθετηθεί η επικοινωνία σχολείου και οικογένειας και η αξιολόγηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι γονείς εξακολουθούν να αναγνωρίζουν και να παραδέχονται τις χαμηλές επιδόσεις των παιδιών τους.

Η ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης των οικονομικών πόρων, των μεθόδων διδασκαλίας, των εκπαιδευτικών μέσων και των επιθυμητών αποτελεσμάτων με γνώμονα πάντοτε την υψηλή απόδοση του μαθητή. Κάτω από αυτό το πρίσμα και η παρούσα εργασία προσπάθησε να αναδείξει την αποτελεσματικότητα του σύγχρονου σχολείου. Τα αποτελέσματα της έρευνας πιστοποιούν ότι είναι επιτακτική ανάγκη το σχολείο να προσαρμοστεί στις νέες εξελίξεις και να συμπεριλάβει τις ανάγκες και τις δεξιότητες όλων των μαθητών στα πλαίσια της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η παρούσα έρευνα ανέδειξε το χαμηλής ποιότητας εκπαιδευτικό έργο που παρέχεται σήμερα στους νέους αναλογικά με τις απαιτήσεις της σύγχρονης πολυπολιτισμικής και καπιταλιστικής κοινωνίας, το οποίο σχετίζεται άμεσα με την υποεκπαίδευση τόσο των μαθητών όσο και των καθηγητών αλλά και με τη δυσλειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Η κρίση του σύγχρονου σχολείου αντικατοπτρίζει χρόνιες ελλείψεις, προκαταλήψεις και στερεότυπα, οικονομική δυσπραγία αλλά και αδυναμία υιοθέτησης ρηξικέλευθων μέτρων.

Ευελπιστούμε ότι η παρούσα έρευνα θα αποτελέσει έναυσμα για το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή ευρύτερων ερευνών σχετικά με τις αντιλήψεις των γονέων για την

αποτίμηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο Γυμνάσιο, μια εκπαιδευτική βαθμίδα ανάμεσα στη Δημοτική εκπαίδευση αλλά και το Λύκειο. Ακόμη, θα ήταν σημαντικό τα αποτελέσματα ποιοτικών ερευνών όπως η παρούσα να συσχετιστούν με αυτά αντίστοιχων ποσοτικών ερευνών, προκειμένου να διαφωτιστεί η έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση χωρίς την υποκειμενικότητα της ποιοτικής προσέγγισης. Τέλος, θα ήταν ενδιαφέρουσα η διεξαγωγή συγκριτικής μελέτης των απόψεων των γονέων και των εκπαιδευτικών σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και τους τρόπους βελτίωσής του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική:

- Αθανασιάδου, Χ. (2002). *Νέες γυναίκες με Πανεπιστημιακή μόρφωση και η συμφιλίωση της ιδιωτικής και της δημόσιας σφαίρας στο σχεδιασμό της ενήλικης ζωής* (Διδακτορική Διατριβή). Τμήμα Ψυχολογίας. Α.Π.Θ.
- Αθανασίου, Λ. (2007). *Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής, ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις*. Ιωάννινα: Εφύρα.
- Βαβουλίδου, Μ. (2013). *Η εσωτερική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του έργου τους. Απόψεις και στάσεις διευθυντών, εκπαιδευτικών και γονέων στα δημοτικά σχολεία του Ν. Κιλκίς* (Μεταπτυχιακή Εργασία). Επιστήμες της Αγωγής. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Βαβουράκη, Α., Ζουγανέλη, Α., Σοφού, Ε., Κούτρα, Χ., (2007). Ευρωπαϊκές θέσεις για την ποιότητα στην εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 13, 33-42.
- Βαβουράκη, Α. Ζουγανέλη, Α. Σοφού, Ε. & Κούτρα, Χ. (2008). Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση. Στο Δ. Βλάχος, Ι. Δαγκλής, Α. Ζουγανέλη (Επιμ.), *Η ποιότητα στην εκπαίδευση: έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης* (σελ. 27-61). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Βιτσιλάκη - Σορωνιάτη, Χ. (1997). Ο ρόλος του φύλου στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών και επαγγελματικών φιλοδοξιών. Στο Β. Δεληγιάννη & Σ. Ζιώγου (Επιμ.), *Φύλο & σχολική πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Βρετάκου, Β. (1990). *Ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός στην Ελλάδα*. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.
- Γεωργίου, Σ. (1993). Ο ρόλος της οικογένειας στη σχολική επίδοση. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 19, 347-368.
- Γεωργίου, Σ. (2000). *Σχέση Σχολείου- Οικογένειας και Ανάπτυξη του Παιδιού*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Γιαγκουνίδης, Π. (1997). Το σχολείο και ο ρόλος του στην αγορά εργασίας. Στο Β. Δεληγιάννη & Σ. Ζιώγου (Επιμ.), *Φύλο & σχολική πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Γιοβαζολιάς, Θ. (2011). Συνεργασία Εκπαιδευτικών - Οικογένειας. Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ, Γ. Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης, ΙΔΕΚΕ. Διαθέσιμο στο: <http://docplayer.gr/4353886-Synergasia-ekpaideytikon-oikogeneias.html>
- Γκαρή, Α. (1996). Η εκπαίδευση ως σύστημα: συστημική προσέγγιση, *Νέα Παιδεία*, 78, 26-32.
- Γκικόπουλος, Π. (1989). Γονέων σύλλογοι. *Παιδαγωγική και Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια*, 2. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Γκλιάου-Χριστοδούλου, Ν. (2005). Η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στην κατεύθυνση ανάπτυξης αποτελεσματικής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 10, 74-83.
- Γκότοβος, Θ. (1984). *Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Γρόλλιος, Γ. (1999). *Ιδεολογία, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πολιτική*. Αθήνα: Gutenberg.
- Δαλακούρα, Κ. (2015). Ιστορία της εκπαίδευσης και φύλο στη σύγχρονη ελληνική ιστοριογραφία. *Το φύλο στην ιστορία: αποτιμήσεις και παραδείγματα* (σελ. 53-77). Αθήνα: Ασίνη.
- Δαγκλής, Ι. (2008). Έρευνα για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο: *Εκπαίδευση και Ποιότητα στο Ελληνικό Σχολείο. Εισηγήσεις Δημερίδων*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Ποιότητας της Εκπαίδευσης. Ανακτήθηκε από <http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/91>
- Δεμίρογλου Π. (2005). *Η λειτουργία του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου στη χώρα μας*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Αφοί Κυριακίδη.
- Δεμίρογλου, Π. & Πασχαλίδης, Ν. (2014). Το ερωτηματολόγιο ως μεθοδολογικό εργαλείο για τη διερεύνηση του δείκτη: «Σχέσεις μεταξύ Σχολείου- Γονέων». Στο *πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος»*, 2(2), 149-163.

- Δημητρόπουλος, Ε., Θεοδοσίου, Δ., Παπαδημητρίου, Π., & Παπαθανασίου, Π. (1985). *Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις των μαθητών της Γ' Λυκείου: υπόθεση κοινωνικής τάξης*. Θεσσαλονίκη: χ.έ.
- Δήμου, Γ. (1998). *Απόκλιση Στιγματισμός: Αφομοιωτική Θεωρητική Προσέγγιση των Αποκλίσεων στο Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Δοδοντσάκης, Γ. (2001). *Κοινή Πορεία στην εκπαίδευση. Μια άλλη στρατηγική: Συνεργασία Γονέων και Εκπαιδευτικών. Θεωρητική ανάλυση και Εμπειρική Διερεύνηση*. Αθήνα: Χρήστος Ε. Δαρδανός.
- ΕΛΟΤ EN ISO 8402 (1996). *Διαχείριση της Ποιότητας και Διασφάλιση της Ποιότητας – Λεξιλόγιο*. Αθήνα: Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης ΑΕ.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Ευρυδίκη (2015). *Η Διασφάλιση της Ποιότητας στην Εκπαίδευση: Πολιτικές και Προσεγγίσεις για την Αξιολόγηση των Σχολείων στην Ευρώπη*. Έκθεση Δικτύου Ευρυδίκη. Λουξεμβούργο: Γραφείο Δημοσιεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ζουγανέλη, Α., Καφετζόπουλος, Κ., Σοφού, Ε. & Τσάφος, Β. (2008). Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και των Εκπαιδευτικών. Στο Δ. Βλάχος, Ι. Δαγκλής, Α. Ζουγανέλη (Επιμ.), *Η ποιότητα στην εκπαίδευση: έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης* (σελ. 391-436). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ζουγανέλη, Κ., Καφετζόπουλος, Κ., Σοφού, Ε. & Τσάφος, Β. (2007). Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 13, 135- 151.
- Ζωγόπουλος, Ε. (2010). Δείκτες Ποιότητας Εκπαίδευσης, μια ορθολογική προσέγγιση. *Τα Εκπαιδευτικά*, 95-96, 50.
- Θωίδης, Ι. (2004). Ολοήμερο: ένα σχολείο “ανοιχτό” προς τα μέσα και προς τα έξω. *Μακεδόν*, 12, 35-43.
- Ιορδανίδου, Θ. (2018). *Εφαρμογή και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου στη διαδικασία των προμηθειών στην Επιτροπή Ερευνών του ΑΠΘ: εμπειρική και θεωρητική προσέγγιση* (Μεταπτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική

- Κάντας, Α. & Χαντζή, Α. (1991). *Ψυχολογία της εργασίας. Θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης. Στοιχεία Συμβουλευτικής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καρατζιά – Σταυλιώτη Ε. & Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). *Αξιολόγηση, Αποτελεσματικότητα και Ποιότητα στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κασσωτάκης, Μ. (1992). Το αίτημα της αντικειμενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και τα προβλήματά του. Στο *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου- βασική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων-Καθηγητών, 46-70.
- Κατσίλλης, Ι., & Λώλου, Χ. (1999). Επίδραση σημαντικών άλλων και εκπαιδευτικές φιλοδοξίες. *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*, 511-517. Αθήνα: Ατραπός.
- Κελπανίδης, Μ. (2002). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κοντογιάννης, Χ. (1981). Σχέση ανάμεσα στο επάγγελμα του πατέρα και τη σχολική επίδοση των μαθητών. *Σχολείο και Ζωή*, 29, 17-27.
- Κουτάντος, Δ. (2006). ΚΔΑΥ: Εκπαιδευτική αξιολόγηση και προτάσεις για ένα μαθητή με αυτισμό. Αναρτημένο στο: <http://www.eduportal.gr/modules.php?name=News&file=print&sid=126>
- Κουτόβα, Χ. (2014). *Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και η ηγετική επάρκεια του διευθυντή σχολείου* (Μεταπτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής.
- Κριεμάδης Θ. & Θωμοπούλου Ι., (2012). *Διοίκηση Σχολικών Μονάδων με έμφαση στην ποιότητα*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Κυριαζή, Ν. (2005). *Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λιοντάκης, Α. (1999). *Σχέσεις σχολείου-οικογένειας: Σχολείο και οικογένεια – Δύο συμβατοί χώροι* (Μεταπτυχιακή Εργασία). Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης – Σχολή Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ρέθυμνο.

- Μαντάς, Π., Ταβουλάρη, Ζ., Δαλαβίκας, Θ. (2009). Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. *Επιθεώρηση εκπαιδευτικών θεμάτων*, 15, 195-209.
- Ματθαίου, Δ. (2000). *Οδηγός Αξιολόγησης*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ματσαγγούρας, Η. & Βέρδης, Α. (2003). Γονείς: Εταίροι στην Εκπαίδευση. Απόψεις Ελλήνων γονέων υπό τη σύγχρονη προβληματική. *Επιστημονικό Βήμα Δασκάλου*, 2, 5-23.
- Μπακάλμπαση, Ε. (2011). Γονείς και σχολική πραγματικότητα. Εμπόδια στην μειωμένη γονεϊκή συμμετοχή. Αναρτημένο στο <http://www.24grammata.com/?p=12846>
- Μπαλάσκας, Κ. (1992). Το Εκπαιδευτικό Έργο: από τον προβληματισμό στον προσδιορισμό και τον σχεδιασμό του. Στο ΟΛΜΕ, *Εκπαιδευτικό Έργο: Προβληματισμός, Σχεδιασμός, Υλοποίηση, Αξιολόγηση* (σελ. 24-35). Αθήνα.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2008). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας: Με σχόλια για τη σωστή χρήση των λέξεων: Ερμηνευτικό, ετυμολογικό, ορθογραφικό, συνωνύμων-αντιθέτων, κύριων ονομάτων, επιστημονικών όρων, ακρωνυμίων* (3η έκδ.). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2012). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας* (4^η έκδ.). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Μπασλής, Ι. (1983). Κοινωνική διαφοροποίηση των μαθητών και των γονέων τους στην επιλογή του λυκείου. *Απόψεις*, 1, 65-72.
- Μπίκος, Κ. (2004). *Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπίμπου-Νάκου, Ι. (2003). Ο ρόλος της οικογένειας στο λόγο των εκπαιδευτικών για τη « δύσκολη συμπεριφορά» των παιδιών στο σχολείο. Στο Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. Στογιαννίδου και Ε. Αυδή (επιμ.) *Επιστημονική Επετηρίδα*, Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ. τόμος Ε στη μνήμη της καθηγήτριας Μαρίας Μάνιου-Βακάλη. Θεσσαλονίκη, σσ. 439-466.
- Μπουρνούδη, Ε. & Ψάλτη, Α. (1997). Επαγγελματικές επιλογές και προσδοκίες των νέων και της οικογένειας τους. Η επίδραση του φύλου. Στο Β. Δεληγιάννη & Σ. Ζιώγου (Επιμ.), *Φύλο & σχολική πράξη*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

- Μπρίνια, Β. (2008). *Μάνατζμεντ Εκπαιδευτικών Μονάδων και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη.
- Μυλωνάς, Θ. Ν. (1983). Μερικοί από τους παράγοντες που καθορίζουν την πορεία του μαθητή στο σχολείο. *Νέα Παιδεία*, 26, 71-85.
- Ξυθάλη, Β. & Σαλτερής, Ν. (2011). Η Μετάβαση στο Γυμνάσιο: Διερευνώντας Απόψεις της Εκπαιδευτικής Κοινότητας και Πρακτικές Στήριξης της Μετάβασης σε Δημοτικά Σχολεία του Πειραιά. Συλλογικός Τόμος Πρακτικών Συνεδρίου «Μετάβαση και Συνέχεια στην Εκπαίδευση - Αναζητώντας το πλαίσιο για τη συνεργασία Παιδιών, νέων, οικογένειας, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και κοινωνικών υπηρεσιών». Στο http://www.nsalteris.gr/periexomenamenou/bibliarthragiaekpedeusi/at_hrografia/metsvasi_%20publication_b.doc
- Πάντα, Δ. (1988). *Οι επαγγελματικές επιλογές των νέων. Κοινωνιολογική προσέγγιση στην επίδραση της οικογένειας και της ομάδας των ομηλίκων στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις των νέων*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Παπαγεωργίου Γ. (1998). *Μέθοδοι στην Κοινωνιολογική Έρευνα*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Παπαγιαννίδου, Χ. (2000). Σχέσεις γονέων και δασκάλων στην προσχολική εκπαίδευση. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 110, 75-83.
- Παπαδημητρακόπουλος, Β. (2006). Για μια εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. *Επιστημονικό βήμα του δασκάλου*, 6, 43-59.
- Παπακωνσταντίνου, Π. (1993). *Εκπαιδευτικό έργο και αξιολόγηση στο σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Πετρίδου, Ε. (2005). Ο προγραμματισμός της δράσης της εκπαιδευτικής μονάδας ως βασικό στοιχείο της Διοίκησης της Ποιότητας στην εκπαίδευση. Στο Α. Καψάλης (Επιμ.), *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων* (183-194). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Πετρογιάννης, Κ. (2008). Οι δυο μεθοδολογικές παραδόσεις: ποιοτική και ποσοτική παρατήρηση. Στο: *Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη. Η Παρατήρηση στην Εκπαιδευτική Έρευνα* (σελ. 57-78). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

- Πολυχρονοπούλου, Σ. (2004). Από τη ζωή του σχολείου στην παραγωγική διαδικασία και στην αυτόνομη διαβίωση: Κριτήρια ομαλής μετάβασης. *Επιστήμη και Παιδαγωγία*, 4, 1-12.
- Ρουσσάκης, Γ. & Πασιάς, Γ. (2006). Αξιολόγηση Ποιότητας στην Εκπαίδευση. Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, 7, 155-168.
- Σιδηροπούλου, Δ. (1991). Η στάση των γονέων απέναντι στη δευτεροβάθμια τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, 18- 19, 67-80.
- Σταμέλος, Γ. & Μπαρτζάκη, Μ. (2005). Διερευνώντας τη σχέση εκπαιδευτικού – γονέων για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Διοίκηση Α/Βαθμιας και Β/βαθμιας Εκπαίδευσης*. Αρτα.
- Στογιαννίδου, Α., Κιοσέογλου, Γ. & Χατζηδημητριάδου, Ε. (1999). Σχέσεις μεταξύ «ορθολογικότητας», αυτοεκτίμησης και σχολικής επίδοσης σε μαθητές/τριες ελληνικών γυμνασίων. *Ψυχολογία*, 6(1), 72-87.
- Συμεού, Α. (2002). Εμπλοκή των γονιών στο σχολείο: Η προοπτική των διευθυντών δημοτικής. *Πρακτικά VII Παγκύπριου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου*, 1, 263-273.
- Συμεού, Α. (2003). Σχέσεις σχολείου- οικογένειας: έννοιες, μορφές και εκπαιδευτικές συνεπαγωγές, *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 36, 101-113.
- Τεγόπουλος - Φυτράκης, (2007). Μείζον ελληνικό λεξικό: Ορθογραφικό, ερμηνευτικό, ετυμολογικό, συνώνυμων, αντιθέτων, αρκτικόλεξων, κύριων ονομάτων (6η έκδ). Αθήνα: Τεγόπουλος – Φυτράκης.
- Τζάνη, Μ. (1983). *Σχολική επιτυχία: ζήτημα ταξικής προέλευσης και κουλτούρας*. Αθήνα: χ.έ.
- Τριανταφυλλίδη, Μ. (2002). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- Τσέτσος, Σ. (2015). Σχέσεις σχολείου και γονέων: συνεργασία και σύγκρουση. *Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος»*, 3(2), 167-178.

Φλουρής, Γ. (1983). *Αυτοσυναίσθημα, επίδοση και επαγγελματικές φιλοδοξίες*.
Ηράκλειο: χ.έ.

Ξένη:

Attanucci, J. S. (2004). Questioning honor: a parent–teacher conflict over excellence and diversity in a USA urban high school. *Journal of Moral Education*, 33(1), 57-69.

Beeby, C. E. (1966). *The quality of education in developing countries*. Cambridge: Harvard University Press.

Berger, E. (1995). *Parents as Partners in Education: Families and schools working together*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

Bryman, A. (2004) *Social Research Methods* (2nd edition). Oxford: Oxford University Press.

Casanova, U. (1996). Parent Involvement: A Call for Prudence. *Educational Researcher*, 25(8), 30-32.

Catsambis, S. (2001). Expanding knowledge of parental involvement in children's secondary education: *Connections with high school seniors' academic success*. *Social Psychology of Education*, 5, 149-177.

CEDEFOP, (1998). Indicators in perspective. *The use of quality indicators in vocational education and training*, Document.

Chisholm, L. (1994). Κορίτσια εφηβικής ηλικίας και σχολείο: φύλο, νεότητα και διαδικασίες μετάβασης. Στο Β. Δεληγιάννη & Σ. Ζιώγου (Επιμ.), *Εκπαίδευση & φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Clark, R. (1993). Homework-focused parenting practices that positively affect student achievement. In N. Chavkin (ed.), *Families and schools in a pluralistic society* (85-105). Albany, NY: State University of New York Press.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Connors, L..J. & Epstein, J.. L. (1995). Parent and school partnerships. Στο M. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting: Vol. 4 Applied and practical parenting* (σ. 437-458). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Conzalez-DeHass, A. R. & Willems, P. P. (2003). Examining the Underutilization of Parent Involvement in the Schools. *The School Community Journal*, 13(1), 85-100.
- Creswell, J. (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. Αθήνα: Ίων/Ελλην.
- Crozier, G. (1999). Parental involvement: Who wants it? *International Studies in Sociology of Education* 9(3), 219-238.
- Dean, J. (1995). *Managing the primary Schools*. London: Routledge.
- Deem, R. (1984). *Co-education reconsidered*. U. K: Open University Press.
- Desimone, L. (2001). Linking parent involvement with student achievement: Do race and income matter? *Journal of Educational Research*, 93, 11–30.
- Dowling, E. & Osborne, E. (2001). *Η οικογένεια και το σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Düring B.S. (2006). De heilige huisjes van Çatalhöyük. *Tijdschrift voor Mediterane Archeologie* 36, 9-13.
- Epstein, J. (1992). School and Family Partnerships. In Alkin, M. (Ed). *Encyclopaedia of Educational Research*, 1139-1151, 6th edition, New York: Mac- Millan
- Epstein, J. (1995). School- family –community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76, 701-712.
- Epstein, J. L. & Sanders, M. G. (2002). Family, School and Community Partnerships. In M.H. Bornstein (Ed), *Handbook of Parenting: Vol. 5. Practical Issues in Parenting*, (p.407-437). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Farmer, H. S. (1997a). Theoretical overview: The longitudinal study. In H. S. Farmer and Associates (Eds.), *Diversity & women's career development. From adolescence to adulthood*. London: Sage Publications.
- Farmer, H. S. (1997b). Women who persisted in their high school aspirations for careers in science or technology. In H. S. Farmer and Associates (Eds.),

- Diversity & Women's career development. From adolescence to adulthood.* London: Sage Publications.
- Gaskell, J. (1994). *Gender matters from school to work.* Philadelphia: Open University Press.
- Georgiou, S. N. (1996). Parental involvement in Cyprus. *International Journal of Educational Research*, 25(1), 33-43.
- Grolnick, W.S. & Slowiaczek, M.L. (1994). Parents' Involvement in Children's' Schooling: A Multidimensional Conceptualization and Motivation Model. *Child Development*, 65, 237-252.
- Grotevant, H. D. (1978). Sibling constellations and sex typing of interests in adolescence. *Child Development*, 49, 540-542.
- Harvey, L. & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18, 9-34.
- Henderson, A. (1987). *The Evidence Continues to Grow: Parents Involvement Improves Schools Achievement.* Columbia MD: National Committee for Citizens in Education.
- Henderson, A. (1988). Parents are a school's best friends. *Phi Delta Kappan*, 70(2), 148-153.
- Henderson A. & Berla N. (επιμ.) (1994). *A new generation of evidence: The family is critical to student achievement.* Washington, D.C.: Center for Law and Education.
- Hicks, C. (2010). *Parental Involvement: A Self-Evaluation Tool for New Jersey Schools.* The New Jersey State Parent Information & Resource Center. New Jersey: Prevent Child Abuse, in www.preventchildabusenj.org.
- Hill, L. E. (2004). Evaluating the theory of Executive dysfunction in Autism. *Developmental Review*, 24(2), 189-233.
- Hill, N. E. & Taylor, L. C. (2004). Parental School Involvement and Children's Academic Achievement. *Current Directions in Psychological Science*, 13(4), 161-164.

- Hill, N.E. & Craft, S.A. (2003). Parent- School Involvement and School Performance: Mediated Pathways Among Socioeconomically Comparable African- American and Euro –American Families. *Journal of Educational Psychology*, 95, 74-83.
- Hill, N.E. (2001). Parenting and Academic Socialization as They Relate to School Readiness: The Role of Ethnicity and Family Income. *Journal of Educational Psychology*, 93, 686-697.
- Holland, J. (1983). *Work and women. A review of explanations for the maintenance and reproduction of sexual divisions*. London: University of London Institute of Education.
- Jeynes, W. (2005). A meta-analysis of the relation of parental involvement to urban elementary school student academic achievement. *Urban Education*, 40(3), 237-269.
- Jeynes, W. (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement: A meta-analysis. *Urban Education*, 42, 82-110.
- Kvale, S. (1996). *Interview Views: An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Ladd, H. & Walsh, P. W. (2002). Implementing value-added measures of school effectiveness: Getting the incentives right. *Economics of Education Review* 21(1), 1-17.
- Lasser, C. (1987). *Educating men and women together*. Urbana & Chicago: University of Illinois Press & Oberlin College.
- Leonard, M. (1999). Gender and the transition from school to work in Belfast. *Women's Studies International Forum*, 22(6), 619-630.
- Liebert, R. M., Wicks-Nelson, R. & Kail, R. V. (1986). *Developmental Psychology*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- McNeal, R. (1999). Parental involvement as social capital: Differential effectiveness on science achievement, truancy and dropping out. *Social Forces*, 78(1), 117-144.

- Marjoribanks, K. (1979). *Families and their Learning Environment: An empirical analysis*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Marjoribanks, K. (1997). Social status attainment of “common man” young adults: Kahl’s study extended. *The Journal of Genetic Psychology*, 158, 59-66.
- Marjoribanks, K. (1998a). Environmental and individual influences on Australian students’ likelihood of attending University. *The Journal of Genetic Psychology*, 159(3), 261-272.
- Marjoribanks, K. (1998b). Family capital, children’s individual attributes, and adolescents’ aspirations: A follow-up analysis. *The Journal of Psychology*, 132(3), 328-336.
- Miedel, R.B. & Reynolds, A.J. (1999). Parent Involvement in Early Intervention for Disadvantaged Children: Does it Matter? *Journal of School Psychology*, 37, 370-402.
- OECD (1991). Environmental indicators: a preliminary set. Paris, France.
- OECD (1994). Quality in Teaching. Paris: OECD – Centre for Educational Research and Innovation.
- OECD (2000). Knowledge Management in the Learning Society. Paris: OECD.
- OECD (2009). PISA 2009 Assessment Framework – Key Competencies in Reading, Mathematics and Science. Paris: OECD.
- OECD (2010). PISA 2009 Results: Executive Summary .OECD, Education at a Glance 2009 – Survey.
- Otterbourg, S. (1998). *Using Technology to strengthen Employee and Family Involvement in Education*. (Research Report) USA: US Department of Education. The Conference Board.
- Palmer, S. & Cochran, L. (1988). Parents as agents of career development. *Journal of Counseling Psychology*, 35, 71-76.
- Paulson, S. E. (1994). Relations of parenting style with ninth-grade students’ achievement. *Journal of Early Adolescence*, 14, 250-267.
- Penick, N. I. & Jepsen, D. A. (1992). Family functioning and adolescent career development. *The Career Development Quarterly*, 40, 208-222.

- Phtiaka, H. (1996). Each to his own? Home-school relations in Cyprus. *Forum of Education*, 51(1), 47-59.
- Reddin, J. (1997). High-achieving women. Career development patterns. In H. S. Farmer and Associates (Eds.), *Diversity & Women's career development. From adolescence to adulthood*. London: Sage Publications.
- Reynolds, B. P. (1995). Availability and Use of Paraprofessionals. In C. Anderson (ed.), *International Encyclopaedia of Teaching and Teacher Education*, 363-369. Oxford: Pergamon Press.
- Roberts, E. (1995). *Women and families*. Oxford U. K.: Blackwell.
- Robson, C. (1993). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Robson, C. (2010). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου: ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές* (Β Έκδοση). Αθήνα: Gutenberg.
- Sandberg, D. E., Ehrhardt, A. A., Mellins, C. A., Ince, S. E. & Meyer-Bahlburg, H. F. L. (1987). The influence of individual and family characteristics upon career aspirations of girls during childhood and adolescence. *Sex Roles*, 16, 649-668.
- Schleicher, A. (2009). Securing quality and equity in education: Lessons from PISA. *Prospects* 39(3), 251-263.
- Stake, R.E. (2000). Case studies. In N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (Eds.), *Evaluation as a democratic process: Promoting inclusion, dialogue, and deliberation. New Directions for Evaluation* No. 85 (pp. 97-106). San Francisco: Jossey-Bass.
- Stamelos, G., & Vassilopoulos, A. (2014). Les compétences comme notion normative: vers la construction du nouvel individu en UE et le rôle de l'université. *Penser l'éducation*. 35 (avril 2014).
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Dornbusch, S. M. & Darling, N. (1992). Impact of parenting practices on adolescent achievement: Authoritative parenting, school involvement, and encouragement to succeed. *Child Development*, 63, 1266-1281.
- Stoneman, Z., Brody, G. H. & Mackinnon, C. E. (1986). Same-sex and cross-sex siblings: Activity choices, roles, behavior, and gender stereotypes. *Sex Roles*, 15, 495-511.

- Symeou, L. (2001). Family-school liaisons in Cyprus: An investigation of families' perspectives and needs. In F. Sit, K. van der Wolf, & P. Sleegers (Eds.), *A Bridge to the future. Collaboration between parents, schools and communities* (pp. 33-43). Netherlands: Institute for Applied Social Sciences, University Nijmegen.
- Topping, K. (1986). *Parents as Educators*. London: Groom Helm.
- Trusty, J. (1998). Family influences on educational expectations of late adolescents. *The Journal of Educational Research*, 91(5), 260-270.
- Unicef (2000). *Defining Quality in Education*. The International Working Group on Education, Florence, Italy in: Working Paper Series, New York: Unicef.
- Vincent, C. (1996). *Parents and Teachers: Power and Participation*. London: Falmer Press.
- Wilson, P. M. & Wilson, J. R. (1992). Environmental influences on adolescent educational aspirations. *Youth & Society*, 24, 52-70.

Υπουργικές Αποφάσεις

- Υπουργική Απόφαση Δ2/1938/27/2/1998, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών.
- Υπουργική Απόφαση Γ1/37100/31-03-2010, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών.
- Υπουργική Απόφαση 15/03/2013, Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης.
- Υπουργική Απόφαση 30972/Γ1/05.03.2013 για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης.

Νομοθεσία –Υ.Α.-Διατάγματα-ΦΕΚ

- Νόμος 2043/1992, Εποπτεία και διοίκηση της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.

Νόμος 2986/2002, Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις.

Νόμος 3848/2010, Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις.

Νόμος 1566/1985. Δομή και Λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 167, τ. Α' / 30.9.1985).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Φ.Ε.Κ. 736Β'/85, Φ.Ε.Κ. 65Β'/87 και Φ.Ε.Κ.77Β'/99

Προεδρικό Διάταγμα 320/1993, Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Προεδρικό Διάταγμα 409/1994, Αξιολόγηση των μαθητών Γυμνασίου

Προεδρικό Διάταγμα 140/1998, Όροι και διαδικασία της μονιμοποίησης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υπηρεσιακής εξέλιξης αυτών, παρεχόμενες εγγυήσεις στους αξιολογούμενους και διαδικασία οριστικοποίησης των εκθέσεων αξιολόγησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Με τον όρο ποιότητα εκπαιδευτικού έργου εννοείται κατά πόσο αποτελεσματικό και επιτυχημένο είναι το εκπαιδευτικό έργο. Κατά πόσο δηλαδή το εκπαιδευτικό έργο πληροί τις προϋποθέσεις για τις οποίες έχει σχεδιαστεί.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με την υλικοτεχνική υποδομή όπως οι κτιριακές εγκαταστάσεις, το εποπτικό υλικό, το παιδαγωγικό πλαίσιο που περιλαμβάνει το περιεχόμενο σπουδών και τις μεθόδους αξιολόγησης των μαθητών με μηχανισμούς υποστήριξης και ανατροφοδότησης έχοντας κύριους άξονες την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και τη διεξαγωγή της εκπαιδευτικής έρευνας.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Ο ρόλος των γονέων στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός. Οι γονείς με τον καθημερινό έλεγχο των εργασιών του παιδιού, με το διάλογο με το παιδί τους, καθώς και με τον εκπαιδευτικό για την ύπαρξη τυχόν προβλημάτων που εμφανίζονται μπορούν να έχουν πιο ενεργό ρόλο στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Προσωπικά, κύριο μέλημά μου είναι να συμμετέχω σε συμβούλια και επιτροπές του σχολείου, ώστε να μπορώ να προτείνω ουσιαστικές αλλαγές οι οποίες θα βελτιώσουν το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο. Επίσης, ένα καίριο ζήτημα που χρήζει επισήμανσης είναι ότι όλοι οι γονείς πρέπει να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία καθιστώντας το εκπαιδευτικό έργο αποτελεσματικό.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα παίζουν καθοριστικό ρόλο στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης καθώς προωθούν καινοτόμες δράσεις, ενισχύουν την αυτοεκτίμηση των μαθητών και των εκπαιδευτικών, συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας μέσα από την εφαρμογή των εγκυκλίων του Υπουργείου καθώς και του Αναλυτικού Προγράμματος. Επίσης, διατυπώνουν παρεμβατικές παιδαγωγικές προτάσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες των σχολικών μονάδων.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Οι σχέσεις κράτους και εκπαίδευσης θεωρούνται άρρηκτα συνδεδεμένες. Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει βελτίωση σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα αν δεν έχει ενεργό ρόλο το ίδιο το κράτος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την παροχή περισσότερων οικονομικών πόρων προς την εκπαίδευση και την αναθεώρηση του συντάγματος στα σημεία που αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα. Παράλληλα, με τη χάραξη

εκπαιδευτικής πολιτικής, την υλοποίηση ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων και με την τοποθέτηση ικανών και χαρισματικών ατόμων σε καίριες θέσεις πιστεύω ότι το κράτος θα συντελέσει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Ως γονιός, ο ρόλος μου είναι ιδιαίτερα ενεργός γιατί προσπαθώ να συμμετέχω στα συμβούλια μεταξύ γονέων, σε διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια και ημερίδες που πραγματοποιούνται κατά καιρούς για να μπορώ να διακρίνω αδυναμίες και ελλείψεις στο εκπαιδευτικό έργο. Έτσι, μέσα από την εβδομαδιαία επικοινωνία μου με τον εκπαιδευτικό αλλά και την καθημερινή με το παιδί μου μπορώ να επισημάνω τυχόν προβλήματα, αλλά και να προτείνω λύσεις. Άλλωστε ο κάθε γονιός ως «άριστος» γνώστης των αναγκών του παιδιού του είναι σε θέση να έχει άποψη, ώστε να γίνει πιο αποτελεσματικό το εκπαιδευτικό έργο.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, καθώς η αξιολόγηση νοείται ως η διαδικασία αποτίμησης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και η ορθή αξιοποίησή τους και μπορούν να δώσουν κατευθυντήριες γραμμές για αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό έργο, να επισημανθούν τυχόν αδυναμίες των εκπαιδευτικών και να προταθούν ιδέες για την επίλυση των αδυναμιών αυτών.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Ο ρόλος του σημερινού σχολείου κατά κύριο λόγο επικεντρώνεται στην υλοποίηση του αναλυτικού προγράμματος, δηλαδή στο να «βγει» η ύλη που προστάζει το υπουργείο. Οι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται να καλλιεργήσουν αξίες στους μαθητές, ούτε να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν δεξιότητες. Μάλιστα, παρατηρείται σε μεγάλο βαθμό ότι δεν τους παρέχουν την κατάλληλη καθοδήγηση, αλλά αντίθετα υιοθετείται μια αυστηρή και απαρχαιωμένη φιλοσοφία. Οι μαθητές αντιμετωπίζονται ως καλοκουρδισμένες μηχανές που πρέπει να διαβάσουν και μόνο

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Στη σημερινή εποχή το σχολείο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποτελεσματικό. Καταρχάς, οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν όλες εκείνες τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόσουν με αποδοτικό τρόπο όσα προστάζει το υπουργείο παιδείας. Οι σχολικοί σύμβουλοι έχουν το ρόλο του «κακού αστυνόμου» θα έλεγα που θα επιπλήξουν τους εκπαιδευτικούς και θα κρίνουν το έργο τους. Τα περισσότερα σχολεία και ενόψει της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας εμφανίζουν σημαντικές

ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου καθώς και η ποιοτική αναβάθμιση του.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Το σημερινό σχολείο θα πρέπει να υλοποιεί το σκοπό για τον οποίο έχει δημιουργηθεί, ο οποίος είναι να παρέχει όλα εκείνα τα απαραίτητα εχέγγυα στους μαθητές ώστε να καταστούν συνειδητοποιημένοι και σκεπτόμενοι πολίτες. Ο σκοπός αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές τόσο σε διοικητικό, παιδαγωγικό πλαίσιο όσο και σε υλικοτεχνική υποδομή. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί και η πρέπουσα σημασία στην αξιολόγηση καθώς αποτελεί το εργαλείο εκείνο που θα συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην αλλαγή του σχολείου ώστε να γίνει αποτελεσματικό και παραγωγικό.

2^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α.Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η έννοια της ποιότητας, γενικά, έχει θετικό πρόσημο και χαρακτηρίζει την αξία που έχει το καθετί. Το ίδιο πιστεύω ισχύει και για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, όπου με τον όρο αυτόν εννοείται κατά πόσο το εκπαιδευτικό σύστημα είναι λειτουργικό και μπορεί να παρέχει στους μαθητές εκτός από γνώσεις, αξίες και ιδανικά.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με αρκετούς παράγοντες μπορώ να πω. Ένας από αυτούς και ο πιο σημαντικός είναι οι εκπαιδευτικοί που περιστοιχίζουν το εκπαιδευτικό σύστημα. Σίγουρα υπάρχουν άξιοι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι όμως δεν είναι σωστά καταρτισμένοι ώστε να συντελέσουν στην αναβάθμιση του ποιοτικού έργου. Επίσης, υπάρχουν και εκπαιδευτικοί οι οποίοι διατρέχονται από την παλιά νοοτροπία και δεν είναι τόσο κοντά στο μαθητή και αυτό που του ενδιαφέρει είναι να βγάλουν εις πέρας το Αναλυτικό πρόγραμμα.

Ένας άλλος παράγοντας συνδέεται με τη δόμηση του σχολείου, η οποία δεν εξυπηρετεί ούτε τους εκπαιδευτικούς, ούτε τους μαθητές. Η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί δημιουργεί πιο ευνοϊκές συνθήκες μάθησης.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Οι γονείς συμβάλλουν ήδη στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μέσα από τη συμμετοχή τους στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, ο οποίος πιστεύω να υπάρχει σε κάθε εκπαιδευτικό κέντρο. Μέσα από αυτή τη δράση οι γονείς μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις, να εκφέρουν ελεύθερα την άποψη τους για ελλείψεις και αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες με στόχο την ποιοτική αναβάθμισή του.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα καλό είναι να συμμετέχουν ενεργά σε οτιδήποτε αφορά την εκπαιδευτική διαδικασία και ειδικότερα τους εκπαιδευτικούς και τη μαθητική κοινότητα. Μέσα σε μια προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου η συμβολή του Διευθυντή έχει ιδιαίτερη χρησιμότητα, καθώς στο πρόσωπό του συγκεντρώνει ένα σύνολο αρμοδιοτήτων επιφέροντας ισορροπία και τάξη στη σχολική μονάδα. Ο Διευθυντής σε συνδυασμό με τον Σχολικό Σύμβουλο κατέχουν σημαντική θέση στην ιεραρχική δομή στο σχολικό δίκτυο, μέσα από τον προγραμματισμό και την οργάνωση όλων των μελών που συντελούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Όμως για τη διατήρηση της ισορροπίας μέσα στη σχολική μονάδα θα πρέπει να γίνεται αισθητός και ο λόγος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων όπου σε συνδυασμό με τον Διευθυντή θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση

ενός δημιουργικού σχολικού περιβάλλοντος και κατά συνέπεια στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

4. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Το κράτος υποτίθεται ότι απαρτίζεται από όλους εμάς τους απλούς πολίτες, αλλά δυστυχώς άλλοι καλούνται να πάρουν τις αποφάσεις. Το κράτος θα μπορούσε να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βελτιώνοντας τα σχολικά εγχειρίδια, τα οποία δεν ελκύουν τους μαθητές και είναι πολύπλοκα. Σε πολλά βιβλία, κυρίως ιστορικά διαστρεβλώνεται η ιστορία μας και δεν μεταφέρεται στα παιδιά η πραγματικότητα. Εξίσου σημαντικό είναι να διορίζει στις σχολικές αίθουσες καθηγητές με όλες εκείνες τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να είναι καινοτόμοι, προσελκύοντας τη μαθητική κοινότητα.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Οι εργασιακές μου συνθήκες, δεν μου επιτρέπουν την ενεργή συμμετοχή μου σε συμβούλια γονέων ή διάφορων ενημερωτικών συναντήσεων. Ωστόσο, προσπαθώ να επιδιώξω συχνή επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς δίνοντας μου πληροφορίες για την εξέλιξη του παιδιού. Μέσα από αυτή την επικοινωνία αυτή γίνεται επισήμανση από τη μεριά του εκπαιδευτικού αν το παιδί είναι διαβασμένο, αν πρέπει να προσπαθήσει και άλλο και πως επιδρά με τα άλλα παιδιά.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Θα μπορούσα να χαρακτηρίσω τη διαδικασία της αξιολόγησης ιδιαίτερα αγχωτική, όμως κάθε εκπαιδευτικός που αποτελεί μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας οφείλει να είναι ανοιχτός σε κάθε τύπου αξιολογήσεις. Μέσα από την αξιολόγηση μπορούν να γίνουν ευδιάκριτες κάποιες αδυναμίες των εκπαιδευτικών και μέσα από τη σωστή τους αντιμετώπισή τους να βελτιωθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Θεωρώ ότι το ελληνικό σχολείο δεν εκπληρώνει 100% το ρόλο για τον οποίο έχει δημιουργηθεί. Δεν παρέχει στα παιδιά ουσιαστικές γνώσεις, αλλά αόριστες και αναφομοιώτες. Δυστυχώς, σε πολλά σχολεία δεν υπάρχουν οι κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις και νέες μορφές τεχνολογίας με αποτέλεσμα το σχολείο να μην κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν ως μέλημά τους να ενθαρρύνουν τους μαθητές να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους, με αποτέλεσμα να καθίστανται άβουλα όντα.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Το σχολείο είναι αποτελεσματικό ως ένα βαθμό, γιατί βοηθάει στην εξέλιξη της ζωής ενός μαθητή. Συντελεί δηλαδή στην ομαλή κοινωνικοποίησή του στην κοινωνία και μαθαίνει να συνυπάρχει με άλλα άτομα. Παρόλα αυτά πολλές φορές δεν εκπληρώνει το ρόλο του και σε αυτό ευθύνονται οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις να το κάνουν.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθ/μια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Αυτό που προσδοκώ από το σχολείο είναι να μεταδώσει στο παιδί μου όλες εκείνες τις αξίες και τα ιδανικά ώστε να τον βοηθήσουν να σταθεί αξιοπρεπώς στην κοινωνία. Για να γίνει αυτό όμως θα πρέπει να υλοποιηθούν ουσιαστικές παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς και μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης η οποία θα συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

3^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α.Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η σχολική κοινότητα και κυρίως οι εκπαιδευτικοί που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καλό θα είναι να διατηρούν υψηλούς στόχους, για να εξασφαλίσουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Όταν ο εκπαιδευτικός περιορίζεται στην απλή άσκηση των καθηκόντων του το εκπαιδευτικό έργο μόνο ποιοτικό και αποτελεσματικό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί. Έτσι, στην περίπτωση αυτή δεν μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα εκπαιδευτικού έργου. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου επιτυγχάνεται με τη δημιουργία θετικού κλίματος, προκειμένου το σχολείο να αποτελέσει χώρο μάθησης και παροχής ίσων ευκαιριών προς όλους τους μαθητές. Το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί δεν θα πρέπει να αρέσκονται στη στεία μετάδοση γνώσεων, αλλά να έχουν ως βασικό στόχο την κατάκτηση της γνώσης και την προσωπική συμμετοχή όλων των μαθητών. Αυτό σημαίνει ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Για να υφίσταται ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βασικός παράγοντας είναι η υλικοτεχνική υποδομή, όπως διαδραστικοί πίνακες, βιβλιοθήκες, γυμναστήρια, αίθουσες Η/Υ μέσω των οποίων θα τονωθεί η ψυχοσύνθεση των μαθητών. Επίσης, δεν νοείται ύπαρξη σχολικής μονάδας στην οποία η ασφάλεια δεν είναι η προβλεπόμενη τόσο για το εκπαιδευτικό προσωπικό όσο και για τους μαθητές και δεν υπάρχουν κανόνες υγιεινής. Ένας άλλος παράγοντας που συνδέεται με την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου είναι το άρτια καταρτισμένο εκπαιδευτικό προσωπικό το οποίο θα μπορεί να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε δύσκολη κατάσταση.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Μέσα σε ένα πλαίσιο διαρκών εξελίξεων στο χώρο της εκπαίδευσης, οι γονείς παίζουν πρωταρχικό ρόλο καθώς αγωνιούν για το μέλλον των παιδιών τους και αυτό το εκφράζουν έντονα. Κάθε γονιός επιθυμεί για το παιδί του άριστες συνθήκες φοίτησης στο σχολείο που να μπορούν να εγγυηθούν την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Από την άλλη πλευρά, κάποιοι γονείς υπερβαίνουν τα εσκαμμένα ρίχνοντας ευθύνες στους εκπαιδευτικούς, επικρίνοντάς τους για το έργο που παράγουν. Ο ρόλος των γονιών οφείλει να είναι ιδιαίτερα παρεμβατικός όταν και όπου πρέπει αρκεί η παρέμβαση αυτή να είναι καλοπροαίρετη και εποικοδομητική.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Μεγάλο μερίδιο ευθύνης, αλλά και βασικό ρόλο στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου αποτελούν τα θεσμικά όργανα. Αρχικά, ο ρόλος του Διευθυντή είναι άκρως διεκπαιρειατικός, αγκαλιάζοντας τους εκπαιδευτικούς και κυρίως τους νέους βοηθώντας τους στο πολυποίκιλο έργο τους. Οφείλει να καταβάλλει προσπάθειες συντονισμού μέσα από την κατανομή αρμοδιοτήτων και να αναλαμβάνει

πρωτοβουλίες εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα. Τόσο ο Διευθυντής όσο και ο Σχολικός Σύμβουλος καλούνται να ρυθμίζουν την ομαλή εκπαιδευτική διαδικασία, πάντα με την διακριτική ματιά του Συλλόγου Γονέων.

4. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Ένα σύννηθες φαινόμενο στη χώρα μας είναι ότι μετά από κάθε αλλαγή κυβέρνησης γίνονται συνεχείς μεταρρυθμίσεις και μεταβολές στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα. Φαίνεται όμως ότι αυτές οι μεταβολές επιφέρουν αρνητικά αποτελέσματα στο εκπαιδευτικό έργο, αφήνοντας μετέωρους τους μαθητές, τους γονείς τους και τους εκπαιδευτικούς. Επομένως, για το πρώτο πράγμα που θα έπρεπε να μεριμνήσει το κράτος είναι η θέσπιση νόμων οι οποίοι να μην μεταβάλλονται συνεχώς από τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Οι νόμοι αυτοί θα πρέπει να συντελούν στην ομαλή λειτουργία και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Η παρουσία μου ως γονιός στο σχολείο κρίνεται αναγκαία ώστε να μπορώ να ενημερωθώ για την πρόοδο του παιδιού μου και ενδεχομένως για κάποιες αδυναμίες του. Φροντίζω η επικοινωνία μου με τους εκπαιδευτικούς να είναι τακτική και όχι μόνο όταν έχει προγραμματιστεί. Με αυτόν τον τρόπο μπορώ να επισημάνω στο παιδί μου πως μπορεί να εργαστεί στο σπίτι με μεθοδικό τρόπο. Τον τελευταίο καιρό μάλιστα συμμετέχω σε όλα τα συμβούλια γονέων ανελλιπώς για να είμαι ενήμερη αλλά και να προτείνω με τη σειρά μου κάποιες αλλαγές με στόχο την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί προϋπόθεση βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου, γιατί έτσι γίνεται μια διαδικασία αποτίμησης των προκαθορισμένων στόχων της εκπαίδευσης. Με τη διαδικασία της αξιολόγησης μπορεί να ενισχυθεί ο ρόλος των εκπαιδευτικών μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Με τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στη χώρα μας έως και σήμερα θεωρώ ότι το σχολείο είναι δύσκολο να εκπληρώσει στο ακέραιο τον παιδαγωγικό του ρόλο. Αυτό συμβαίνει γιατί η ομαδική και συλλογική εργασία έχουν παραχωρήσει τη θέση τους στον ατομισμό και τη βαθμοθηρία, σε συνδυασμό με το άγχος των εξετάσεων. Πολλές φορές μάλιστα οι μαθητές δεν γνωρίζουν με ποιο σύστημα εξετάσεων θα γίνει η εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί από τη μεριά τους δεν είναι κοντά στους μαθητές έχοντας συμβουλευτικό και καθοδηγητικό ρόλο

αλλά επιδίδονται σε έναν ανιαρό τρόπο διδασκαλίας με τους μαθητές να απομνημονεύουν τις γνώσεις.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Το σχολείο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικό, γιατί διακρίνεται από χρόνιες παθογένειες που συντελούν στην απαξίωσή του. Δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό εφόσον οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντά τους. Επίσης, το κράτος δεν παρέχει τα απαιτούμενα χρήματα για τη συντήρηση των κτιρίων, για την αγορά Η/Υ και γενικά για όλα όσα χρειάζεται μια σχολική τάξη.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθ/μια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Αυτό που προσδοκώ από το ελληνικό σχολείο είναι να βγάξει άξιους και κριτικά σκεπτόμενους πολίτες στην κοινωνία. Μέσα από το σχολείο μεταφέρεται από γενιά σε γενιά όλη η ιστορία του τόπου μας και η εθνική μας ταυτότητα. Εξίσου σημαντικό είναι η εκπαιδευτική κοινότητα να συμβάλλει στη διαμόρφωση της αυθύπαρκτης προσωπικότητας των μαθητών μέσα από το σωστό και οργανωμένο διάβασμα, ενισχύοντας τις δεξιότητές τους μέσα από ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

4^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α.Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η οργάνωση και ο συντονισμός της σχολικής ζωής πρέπει να είναι αποτέλεσμα της άρτιας συνεργασίας των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Σε αυτό βασικό ρόλο παίζουν οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι μέσα από υγιείς δράσεις και πρωτοβουλίες θα συντελέσουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να δούμε αν το εκπαιδευτικό έργο είναι αποτελεσματικό και επιτυγχάνει όλους τους στόχους για τους οποίους έχει υλοποιηθεί. Κάποιες φορές όμως οι εκπαιδευτικοί γίνονται πομποί μετάδοσης γνώσεων και στόχος τους είναι να καλύψουν απλώς την ύλη χωρίς να τους νοιάζει εάν θα υπάρξει αποτέλεσμα.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με την παροχή σχολικών βιβλίων κατάλληλα προσαρμοσμένων στην ηλικία και το γνωστικό επίπεδο των μαθητών, δίνοντας έμφαση στη διδασκαλία της ιστορίας με σεβασμό και υπευθυνότητα. Σε όλες τις σχολικές μονάδες πρέπει δίνεται έμφαση στην αποστροφή ρατσιστικών συμπεριφορών, στην καλλιέργεια αγάπης, σεβασμού και συνεργασίας όλων των μελών που την περικλείουν.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας, αρκεί βέβαια αυτό να γίνεται σε πνεύμα αλληλοκατανόησης και σεβασμού και από τις δύο πλευρές. Οι γονείς έχοντας καθημερινή επαφή με το παιδί τους, αφουγκράζονται τους προβληματισμούς τους μπορούν να συμβάλλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Η ενεργή συμμετοχή των γονέων γίνεται αισθητή και μέσα από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, όπου μπορούν να εντοπίσουν αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος υλοποιώντας καινοτόμες δράσεις για τη βελτίωσή του.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα είναι αρμόδια για τη σωστή λειτουργία του σχολείου. Είναι σε θέση να ακούνε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί και να τα επιλύουν σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Μπορούν σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων να λαμβάνουν υπόψη τους και τη φωνή των γονέων οι οποίοι γνωρίζουν τις ανάγκες των παιδιών τους από πρώτο χέρι.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Οι σχέσεις Κράτους και Εκπαίδευσης είναι αλληλένδετες , γιατί το κράτος παίζει ρυθμιστικό ρόλο στα εκπαιδευτικά θέματα. Συγκεκριμένα, το κράτος οφείλει να διορίζει τους εκπαιδευτικούς έγκαιρα, καλύπτοντας τα ήδη υπάρχοντα κενά για να

εξασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του σχολείου. Καλό, επίσης, θα ήταν ο εκάστοτε Υπουργός Παιδείας να συζητά με τους εκπαιδευτικούς ορίζοντας κάποιον ως εκπρόσωπο ακούγοντας τα προβλήματα και τις ανησυχίες τους. Όλα τα παραπάνω θα συντελέσουν στο να προχωρά απρόσκοπτα το εκπαιδευτικό έργο.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Η συνεχής και διαρκή ενημέρωση των γονέων από τους εκπαιδευτικούς μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου. Τακτικά πηγαίνω στο σχολείο, ενημερώνομαι από κάθε εκπαιδευτικό ξεχωριστά για την πρόοδο του παιδιού μου και όταν τελειώνει το σχολείο συζητάω μαζί του, γιατί πιστεύω ότι μόνο έτσι μπορώ να βοηθήσω το παιδί μου. Πολλοί γονείς αγχώνονται για το μέλλον των παιδιών τους και αναρωτιούνται πώς και οι ίδιοι μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά στο διάβασμα. Οι γονείς πρέπει να στηρίζουν τα παιδιά τους και μέσα από επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς να μπορέσουν να καλύψουν τις αδυναμίες τους.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι ευεργετική και δίνει την ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να βελτιώσει το έργο του. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί ως διαδικασία έχει αρκετά οφέλη. Επομένως, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συγκροτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την απόδοση του έργου τους και να αναζητήσουν λύσεις βελτίωσης της.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει, διότι περιορίζεται από μη καταρτισμένους εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν απαρχαιωμένες αντιλήψεις για τη μάθηση. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί δεν δίνουν ώθηση στα παιδιά να αναπτύξουν δεξιότητες που ενδεχομένως να μην ξέρουν ότι έχουν. Επίσης, περιορίζουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους, βάζοντας τους σε καλούπια και νόρμες.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Το σχολείο δεν θα έλεγα ότι είναι άκρως αποτελεσματικό γιατί δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες του κάθε παιδιού. Δεν μαθαίνουν όλα τα παιδιά με τον ίδιο τρόπο και ρυθμό. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την απουσία οπτικοακουστικών μέσων και κατάλληλων εφοδίων δυσχεραίνει ακόμη πιο πολύ το ρόλο του.

9. Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση, ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Έχοντας την ιδιότητα του γονέα μπορώ να τονίσω ότι το σχολείο πρέπει να παρέχει στα παιδιά όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να μπορέσουν να σταθούν στην κοινωνία ως υπεύθυνοι πολίτες. Ο σκοπός αυτός όμως για να επιτευχθεί απαιτεί μια σειρά ουσιαστικών αλλαγών οι οποίες θα βελτιώσουν το εκπαιδευτικό έργο. Οι αλλαγές αυτές κρίνονται αναγκαίες, ώστε οι εκπαιδευτικοί μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα να μπορούν να διδάξουν στους μαθητές αξίες, ιδανικά, να τους επιβραβεύουν όταν χρειάζεται και να τους επιπλήττουν σε αντίθετη περίπτωση.

5^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α.Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Οντως στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Ποιότητα του τρόπου ζωής, ποιότητα χαρακτήρα, ποιότητα ανθρώπου κ.α. Ακούγοντας τον όρο ποιότητα σίγουρα με παραπέμπει σε κάτι θεμιτό. Η έννοια ποιότητα εκπαιδευτικού έργου αναφέρεται στην καλά οργανωμένη διδακτική πράξη.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Ως βασικοί παράμετροι της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μπορούν να θεωρηθούν οι γνώσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή αλλιώς θα έλεγα τα χαρίσματα των εκπαιδευτικών. Η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου είναι εξίσου σημαντική, γιατί δίνει άλλη ώθηση στους μαθητές όπως και τα διδακτικά μέσα και η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού της τάξης. Δηλαδή τι ιδιαιτερότητες έχει ο κάθε μαθητής, γιατί υπάρχουν και παιδιά με δυσλεξία ή προβλήματα ακοής που αν δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα δυσκολεύονται αρκετά.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Η συμβολή των γονέων είναι ουσιαστικής σημασίας για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Βασική παράμετρος είναι η συνεργασία μεταξύ φορέων της σχολικής κοινότητας όπως οι εκπαιδευτικοί, ο διευθυντής με τους γονείς, έχοντας ως κοινό στόχο την αύξηση των δυνατοτήτων των μαθητών και τη μείωση των ελλείψεων και των δυσπροσάρμοστων συμπεριφορών.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων μπορεί να συντελέσει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Καίριο ρόλο για τη συμβολή αυτή παίζει η συνεργασία των θεσμικών οργάνων με τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία, δηλαδή τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς. Πρέπει ο λόγος των εκπαιδευτικών να ακούγεται στους ανώτερους ιεραρχικά, ώστε να βελτιώνονται και να επιτελούν σωστά το έργο τους.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου μέσα από πολλές δράσεις. Αρχικά, μέσα από τη συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ειδικά σε τέτοιες εποχές που όλα συνεχώς μεταβάλλονται. Ένα άλλο μέλημα του κράτους πρέπει να είναι ο εκσυγχρονισμός των σχολικών βιβλίων τα οποία πρέπει να συνδέονται με την πραγματικότητα δημιουργώντας στο μαθητή την ανάγκη για διαρκή μάθηση.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Φροντίζω να πηγαίνω αρκετά συχνά στο σχολείο και να ενημερώνομαι για την εξέλιξη του παιδιού μου εάν βέβαια αυτή υπάρχει. Πολλές φορές μάλιστα παίρνω μέρος και διάφορα ενημερωτικά προγράμματα που διοργανώνουν εξειδικευμένοι επιστήμονες όπως ψυχολόγοι. Αυτό το συστήνω σε όλους τους γονείς γιατί έτσι τους δίνεται η δυνατότητα για γόνιμο προβληματισμό και βελτίωση στον σύνθετο ρόλο που έχουν αναλάβει.

6.Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναντίρρητα σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, καθώς μπορεί να συμβάλλει στην αυτοβελτίωση των εκπαιδευτικών και στον επαναπροσδιορισμό των διδακτικών και παιδαγωγικών τους στόχων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας, δημιουργώντας πιο ιδανικές συνθήκες μάθησης.

7.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει. Αυτή, όμως, είναι μια γενική και υποκειμενική μπορώ να πω εντύπωση. Εξαρτάται από το εκπαιδευτικό δυναμικό που έχει συναντήσει κάθε μαθητής στη διάρκεια φοίτησής του στο σχολείο καθώς δεν έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί τις ίδιες ικανότητες, δεξιότητες και τον ίδιο ζήλο για μεταφορά, παραγωγή της γνώσης και καλλιέργεια των μαθητών.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Πιστεύω ότι το σχολείο είναι αρκετά αποτελεσματικό και η νέα γενιά των εκπαιδευτικών περισσότερο έτοιμη για να ετοιμάσει τους μαθητές για τις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας. Ιδιαίτερη επίδραση στον αποτελεσματικό ρόλο του σχολείου παίζει η επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού προσωπικού αλλά και ένα ευχάριστο σχολικό κλίμα που θα εγγυάται τη μαθησιακή πρόοδο.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Το ελληνικό σχολείο σίγουρα διατρέχεται από πολλές δυνατότητες εξέλιξης . Θα ήθελα ένα σχολείο που θα είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε πρόκληση της εποχής. Να δίνει στο μαθητή την ευκαιρία εμπλοκής στην εκπαιδευτική διαδικασία, να φέρνει στο προσκήνιο τις δεξιότητές τους και να καλλιεργεί τις κλίσεις τους γιατί ενδεχομένως κάποιοι μαθητές να είναι καλύτεροι στη μουσική, τη ζωγραφική, στις ξένες γλώσσες και όχι τόσο στην ιστορία και τα μαθηματικά.

6Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α.Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Ποιότητα εκπαιδευτικού έργου υπάρχει όταν τα παιδιά μαθαίνουν στο σχολείο, όχι μόνο από τη θεωρία αλλά και στην πράξη, πράγματα που είναι χρήσιμα για τη ζωή τους. Επίσης υπάρχει όταν δίνεται στα παιδιά ο κατάλληλος χρόνος να εμπεδώσουν τα διδαχθέντα για να γνωρίζουν πέρα από την εξέταση του δασκάλου και όχι μόνο εκείνη τη στιγμή.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα συνδέεται άμεσα με το σχολικό κτίριο και γενικώς με τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν όπως γυμναστήρια, αίθουσες για επιμέρους εργαστήρια όπως Φυσικής ή Χημείας για να μπορούν να πραγματοποιούν διάφορα πειράματα. Εξίσου σημαντική παράμετρος είναι εάν οι αίθουσες κλιματίζονται, εάν έχουν θερμοαντικά σώματα και κατά πόσο τηρούνται οι κανόνες υγιεινής.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Οι γονείς θα πρέπει να είναι «ανοιχτοί» σε καινούριες διδασκαλίες, θεωρίες και έρευνες. Να ενδιαφέρονται και να πληροφορούνται γι αυτές και να μην απορρίπτουν εξ αρχής καθετί καινούριο. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούν να εφαρμόζουν νέες παιδαγωγικές μεθόδους στα παιδιά και πιο αποτελεσματικές.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Δεν πιστεύω ότι ο Σύμβουλος, ο Διευθυντής ή ο Σύλλογος Γονέων μπορούν να κάνουν ουσιαστικές παρεμβάσεις. Μόνο το κράτος μπορεί να συντελέσει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί χωρίς τη χρηματική ενίσχυση του κράτους δεν μπορεί να υλοποιηθεί τίποτα.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Μέσα από τη συμβολή του το κράτος πρέπει να διαθέτει τα οικονομικά μέσα για να μπορούν τα σχολεία να εξοπλιστούν με τα κατάλληλα εφόδια, δηλαδή έπιπλα, όργανα γυμναστικής, διαδραστικοί πίνακες, να φρεσκάρουν τους τοίχους με μπογιά. Όλα τα παραπάνω θα συμβάλλουν στην καλή ψυχολογία των παιδιών, τα οποία βαριούνται εύκολα. Παράλληλα, θα μπορούσε να προσφέρει τη δυνατότητα για εξωσχολικές δραστηριότητες σε απογευματινά τμήματα χωρίς οικονομική επιβάρυνση, όπου εκεί τα παιδιά θα μαθαίνουν ζωγραφική, ξένες γλώσσες, φωτογραφία, μαγειρική καλλιεργώντας έτσι ή φέρνοντας στην επιφάνεια κάποιες δεξιότητες τις οποίες μπορεί και να μην ήξεραν ότι διαθέτουν.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Η συνεργασία σχολείου και γονέων, θεωρώ ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Αυτό λοιπόν φροντίζω να κάνω και εγώ σε εβδομαδιαία βάση, αρχικά μαθαίνοντας για την πρόοδο του παιδιού μου και αν έχει την απαραίτητη συμμετοχή κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Ταυτόχρονα, δεν χάνω ευκαιρία να παίρνω μέρος σε συναντήσεις του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων γιατί εκεί μπορώ να μοιραστώ με άλλους γονείς τους προβληματισμούς μου αλλά και να ακούσω τους δικούς τους.

6.Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Ναι το πιστεύω . Μόνο μέσα από την αξιολόγηση οι εκπαιδευτικοί θα δώσουν το 100% του εαυτού τους, θα ενδιαφερθούν για τον τρόπο και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας τους. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως και ο Διευθυντής και ο Σχολικός Σύμβουλος κατά τη γνώμη μου. Όταν κάποιος δεν είναι κατάλληλος να διδάξει μέσα σε μια τάξη καλό θα είναι να παύει να είναι στη δημόσια εκπαίδευση ή να αλλάζει πόστο. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να δώσουν τη θέση τους σε νέους, ορεξάτους εκπαιδευτικούς με οράματα και ιδανικά που θα ασχοληθούν ποιοτικά με τα παιδιά.

7.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Μάλλον δεν τον εκπληρώνει. Δυστυχώς τα παιδιά δεν θέλουν να πάνε σχολείο, δεν συμπαθούν τις περισσότερες φορές τους εκπαιδευτικούς τους, δεν παραδέχονται την αυθεντία και τις γνώσεις. Αυτό παρατηρείται ιδιαίτερα έντονα σε αντίθεση με την ιδιωτική εκπαίδευση. Πάντως μια γενική παραδοχή είναι ότι τα παιδιά δεν θέλουν να πάνε σχολείο ή τις περισσότερες φορές το βλέπουν σαν αγγαρεία.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Δεν μπορώ να πω ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό. Τα παιδιά τα οποία έχουν καλές μαθησιακές επιδόσεις και ικανότητες μπορούν να έχουν μια θεμιτή πορεία στο σχολείο. Τα παιδιά όμως με δυσκολίες δεν βρίσκουν ανταπόκριση, καθώς αφήνονται λίγο στο περιθώριο και δεν βοηθούνται όπως θα έπρεπε.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Το σχολείο σήμερα έχει χάσει την ταυτότητά του και δεν παρέχει στα παιδιά τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αυτό που προσδοκώ από το σχολείο είναι να παρέχει στα παιδιά ολοκληρωμένες γνώσεις και όχι στείρες. Να πλάθει υγιείς προσωπικότητες που να διακατέχονται από αξίες και ιδανικά.

7^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α.Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Ως ποιότητα εκπαιδευτικού έργου εννοείται κατά πόσο ο εκπαιδευτικός κάνει καλά τη δουλειά του, εάν γίνεται κατανοητός σε αυτά που λέει και αν μέσα από τις παιδαγωγικές μεθόδους που χρησιμοποιεί δίνει κίνητρο στα παιδιά για μάθηση. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι σημαντικός για την αναβάθμιση του ποιοτικού έργου και μέσα από τα κατάλληλα τεχνολογικά μέσα συντελεί ακόμη περισσότερο σε αυτό.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με το κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν κάθε δυσκολία που μπορεί να συναντήσουν. Βέβαια αυτό έχει να κάνει με την εμπειρία τους και τη συμμετοχή τους σε επιμορφωτικά προγράμματα, μέσω των οποίων βελτιώνεται το έργο τους.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου βοηθώντας τα παιδιά τους, μέσα από τη συνεχή επίβλεψη τους. Οι γονείς γνωρίζουν καλύτερα από τον καθένα τις δυνατότητες των παιδιών τους και μπορούν να διακρίνουν τυχόν ελλείψεις. Σημαντικό επίσης είναι να μιλούν με τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι θα τους ενημερώνουν και θα τους καθοδηγούν.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα σίγουρα συμβάλλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, δίνοντας λύσεις σε προβλήματα που προκύπτουν και ασκώντας καθοδηγητικό ρόλο για τους εκπαιδευτικούς επιτελώντας πιο αποτελεσματικά το έργο τους. Ο Διευθυντής που είναι η κεφαλή της σχολικής μονάδας έχει τα πάντα υπό την εποπτεία του έχοντας ελεγκτικό ρόλο προς τους εκπαιδευτικούς δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Η σχέση κράτους και εκπαίδευσης είναι άμεσα συνδεδεμένες, γιατί χωρίς τη συμβολή του κράτους δεν γίνεται να πραγματοποιηθούν κάποιες δράσεις. Το κράτος διορίζοντας καταρτισμένους εκπαιδευτικούς μπορεί να καλύψει τα εκπαιδευτικά κενά, μειώνοντας έτσι και την ανεργία. Μπορεί επίσης να παρέχει στα παιδιά τα κατάλληλα εφόδια όπως βιβλία, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, θέρμανση κ.α. Με όλα αυτά μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Είμαι από τους γονείς που δεν πηγαίνω στο σχολείο παρά μόνο όταν χρειαστεί ανάγκη. Αυτό δεν το κάνω σκόπιμα, απλώς οι υποχρεώσεις είναι αρκετές και έτσι δεν μου δίνεται αυτή η δυνατότητα. Όταν γίνονται συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς ή με το Σύλλογο Γονέων δεν καταφέρνω να παρίσταμαι και αυτό με στεναχωρεί γιατί δεν πληροφορούμαι για κάποια θέματα.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Ένας εκπαιδευτικός πρέπει συνεχώς να ενημερώνεται και να εξελίσσεται. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται άμεσα με την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, γιατί οι εκπαιδευτικοί καλούνται να βελτιωθούν, να μάθουν πιο αποτελεσματικές μεθόδους μάθησης προσελκύοντας το μαθητικό κοινό.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Δεν είναι σαφές ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου. Υπάρχει μια σύγχυση γύρω από αυτό. Οι στόχοι του σχολείου δεν υλοποιούνται και οι εκπαιδευτικοί συναντούν κάθε τόσο αλλαγές από τις εκάστοτε κυβερνήσεις που δεν ευνοούν την ορθή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι αλλαγές αυτές αφορούν την ψήφιση κάποιων νόμων, την αλλαγή του Διευθυντή, των εκπαιδευτικών και γενικά την εκπαιδευτική διαδικασία.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Το σχολείο δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των μαθητών καθώς υπάρχουν και μαθητές με αναπηρίες οι οποίοι μπαίνουν στο περιθώριο. Βέβαια σε αυτό ευθύνεται και η πολιτεία που δεν τοποθετεί ράμπες στα σχολεία ή και ειδικούς παιδαγωγούς που θα τους παρέχουν την κατάλληλη στήριξη. Υπάρχουν απλά βασικά πράγματα που όμως για κάποιους φαίνονται ασήμαντα. Τότε πώς να μιλήσουμε για αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος;

9. Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση, ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Πρέπει να γίνει μια σειρά αλλαγών για να βελτιωθεί το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα τόσο σε διοικητικό όσο και παιδαγωγικό πλαίσιο. Το κράτος δεν πρέπει να αρκείται μόνο στα βασικά μαθήματα αλλά να εντάξει στο πρόγραμμά του μαθήματα περιβαλλοντικής αγωγής, υγείας και διατροφής, ζωγραφικής, μουσικής τα οποία είναι εξίσου σημαντικά.

8^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Στο χώρο του σχολείου η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου έχει άμεση σχέση με τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από τη σωστή μετάδοση των γνώσεων. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σχετίζεται με την ποιότητα της διδασκαλίας, κατά πόσο δηλαδή δίνεται έμφαση στη διδασκαλία και στη μάθηση.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με την Πολιτεία γιατί χωρίς αυτήν δεν μπορούν να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι εκπαιδευτικοί στόχοι και δεν θα υπάρχει και η απαιτούμενη οικονομική ενίσχυση. Σημαντική είναι και η εκπαιδευτική αρτιότητα των εκπαιδευτικών οι οποίοι εκτός από τις γνώσεις που μπορούν να παρέχουν στους μαθητές, μπορούν να καλλιεργήσουν τις δεξιότητές τους, τις κλίσεις τους, τα ταλέντα τους. Οι εκπαιδευτικοί μέσα από την ύπαρξη των τεχνολογικών και εποπτικών μέσων μπορούν να φέρουν τους μαθητές πιο κοντά με την τεχνολογία αλλά και την πρόσβαση στη γνώση.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Οι γονείς είναι σε θέση να συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, ως άμεσα εμπλεκόμενοι. Η συνεργασία σχολείου και γονέων είναι ουσιαστική μέσα από τη συμμετοχή των γονέων με το Σύλλογο Γονέων, ώστε να ακούγεται και η φωνή των γονέων. Όλοι οι γονείς άλλοι λιγότερο και άλλοι περισσότερο μέσα από την επικοινωνία τους με τον εκπαιδευτικό εκφράζουν τις απόψεις τους για την εκπαιδευτική διαδικασία, για το εάν γίνεται όπως πρέπει και ενδεχομένως προτείνοντας και κάποιες αλλαγές που θα συμβάλλουν στη βελτίωσή της.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Βασική προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία του σχολείου σε ο, τι αφορά τα θεσμικά όργανα είναι η επιλογή τους να γίνεται με καθαρά εκπαιδευτικά κριτήρια. Το κριτήριο της γνώσης του αντικειμένου θα έλεγα ότι είναι βασικό, όμως απαιτείται και η ικανότητα κάθε θεσμικού οργάνου να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την ποιοτική αναβάθμιση του σχολείου. Τόσο ο ρόλος του σχολικού συμβούλου όσο και ο ρόλος του διευθυντή μέσα στη σχολική μονάδα μπορούν να διαμορφώσουν ένα ευχάριστο και οργανωμένο σχολικό περιβάλλον.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Το κράτος είναι αυτό που καθορίζει τους εκπαιδευτικούς στόχους, την ύλη που θα πρέπει να μεταδώσει ο εκπαιδευτικός και γενικώς το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Το κράτος μέσα από την επιλογή του εκπαιδευτικού προσωπικού και τοποθετώντας στα

σχολεία ανθρώπους που έχουν όλα τα κριτήρια να διδάξουν μπορεί να συντελέσει στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μια άλλη βασική προϋπόθεση είναι να παρέχει χρήματα για την αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων, για τη δημιουργία εργαστηρίων Φυσικής ή Χημείας, για βιβλιοθήκες, γυμναστήρια.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Η ενεργή παρουσία των γονιών στο σχολείο μπορεί να συμβάλλει στην πρόοδο του παιδιού . Αυτό φροντίζω λοιπόν να κάνω και εγώ έχοντας τακτική επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι με ενημερώνουν για το αν υπάρχει εξέλιξη ή στασιμότητα στο παιδί μου και πως μπορώ εγώ από τη δική μου μεριά να το βοηθήσω. Βέβαια, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος από εμάς τους γονείς είναι δύσκολη υπόθεση γιατί δεν μπορεί να γίνει με αντικειμενικά κριτήρια.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σφαιρίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση κάθε εργαζόμενου είναι απαραίτητη σε όλους τους εργασιακούς χώρους και πολύ περισσότερο στον κλάδο της εκπαίδευσης όπου έχουμε να κάνουμε με παιδιά. Όμως, βασική προϋπόθεση για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι η εξασφάλιση αντικειμενικών συνθηκών και κριτηρίων. Μέσα από την αξιολόγηση οι εκπαιδευτικοί μπορούν να γίνουν καλύτεροι πάνω στο αντικείμενό τους και πιο αποτελεσματικοί.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Το σχολείο ανταποκρίνεται ελάχιστα στο ρόλο που έχει αναλάβει, γιατί όπως φαίνεται δεν εξασφαλίζει στα παιδιά τα εχέγγυα που πρέπει. Το μόνο που κάνει είναι να μεταδίδει έναν όγκο γνώσεων χωρίς ουσιαστική σημασία οδηγώντας τα παιδιά στην παπαγαλία. Παπαγαλίζουν χωρίς να ξέρουν τι. Δυστυχώς το σχολείο δεν επικεντρώνεται στο μαθητή εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους. Δεν επιδιώκει να βγάλει στην κοινωνία μορφωμένους ανθρώπους με κριτική σκέψη. Το σημερινό σχολείο δεν λαμβάνει υπόψη του την ψυχολογία των παιδιών τα οποία δέχονται ερεθίσματα από παντού μη μπορώντας να τα διαχειριστούν.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Δυστυχώς το σχολείο δεν μπορώ να πω ότι είναι αποτελεσματικό. Δεν επιτελεί το ρόλο του σωστά γεγονός που με στεναχωρεί ιδιαίτερα. Πρέπει να γίνουν καίριες αλλαγές ώστε το σημερινό σχολείο να βγάλει στην κοινωνία καθαρά σκεπτόμενους πολίτες και επιστημονικά καταρτισμένους.

9. Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Η πτώση του πολιτισμικού και ηθικού επιπέδου της κοινωνίας δεν μπορεί να μην έχει αντίκτυπο και στο σχολείο. Άλλωστε το σχολείο είναι μια μικρογραφία της κοινωνίας. Η έλλειψη ενός καλά σχεδιασμένου προγραμματισμού για το ρόλο του

σχολείου στην κοινωνία δεν αφήνει ελπίδες για κάτι ουσιαστικό στο μέλλον και αυτό γιατί η εκπαίδευση αντιμετωπίστηκε ως ένα θέμα πειραματισμού από τους υπεύθυνους για τη λειτουργία του. Για να αλλάξει αυτή η αντίληψη βασικό ρόλο παίζει το κράτος και οι εκπαιδευτικοί όπου μέσα από τις απαραίτητες αλλαγές θα συντελέσουν στην ποιοτική αναβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

9^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου αφορά τους εκπαιδευτικούς και κατά αν αυτοί κάνουν καλά τη δουλειά τους. Δεν μπορεί ένας εκπαιδευτικός να σκέφτεται μόνο πως θα τελειώσει την ύλη, τηρώντας κατά γράμμα το Αναλυτικό πρόγραμμα χωρίς όμως να υπάρχει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Δυστυχώς πολλοί εκπαιδευτικοί στις μέρες μας έχουν αυτή τη νοοτροπία, η οποία δεν βελτιώνει το εκπαιδευτικό έργο.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Για να μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα εκπαιδευτικού έργου βασική προϋπόθεση είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι πρέπει συνεχώς να ενημερώνονται και να είναι σε θέση να εφαρμόσουν νέες παιδαγωγικές μεθόδους. Αυτό βέβαια σχετίζεται άμεσα με την υποδομή του σχολείου όπως οι αίθουσες αν είναι μεγάλες ή μικρές, αν υπάρχει χώρος αναζήτησης των πληροφοριών όπως βιβλιοθήκες ή χώροι αναψυχής όπως γυμναστήρια. Αυτά όμως δεν υπάρχουν σε όλα τα σχολεία ή και αν υπάρχουν δεν γίνεται σωστή συντήρηση με αποτέλεσμα να μην είναι λειτουργικά.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Είναι στην κρίση του κάθε γονιού πιστεύω με ποιον τρόπο θα παρέμβει στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Σίγουρα ένας τρόπος είναι ο έλεγχος των εργασιών των παιδιών όταν γυρνάνε στο σπίτι και βοηθώντας τα όπου χρειάζεται. Καλό επίσης είναι να υπάρχει διαρκή ενημέρωση από τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι πρέπει να καθοδηγούν τα παιδιά παροτρύνοντάς τα να διαβάζουν εξωσχολικά βιβλία για να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Ο ρόλος των θεσμικών οργάνων σε ένα σχολείο μπορεί να λειτουργήσει ευεργετικά. Ο διευθυντής ο οποίος βρίσκεται στην κορυφή της σχολικής κοινότητας κατέχει πολλές αρμοδιότητες σχετικά με τη λειτουργία του σχολείου. Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς δίνοντας τους συμβουλές και οδηγίες στο δύσκολο και καθημερινό έργο τους. Εκτός από το διευθυντή υπάρχουν οι σχολικοί σύμβουλοι και ο σύλλογος γονέων. Ο σύλλογος γονέων μπορεί να παρεμβαίνει για σημαντικά θέματα που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα. Συνεπώς, τα θεσμικά όργανα το καθένα από το δικό του μετερίζι ασκεί κριτική για τα κακώς κείμενα που αφορούν τη λειτουργία ενός σχολείου . Μπορούν να διαμαρτυρηθούν για τη μη έγκυρη κάλυψη εκπαιδευτικών κενών, να εισηγηθούν για τη διαμόρφωση του σχολικού χώρου.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Κάποιες φορές το κράτος είναι ανύπαρκτο σχετικά με εκπαιδευτικά ζητήματα. Δεν παρέχει τα κονδύλια που πρέπει και γενικώς αδιαφορεί. Απαιτείται άμεση οικονομική

ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος, διαφορετικά δεν θα μπορούν να υλοποιηθούν κάποιες δράσεις. Το κράτος έχει πολλά «όπλα» βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος και ένα από αυτά είναι ο μηχανισμός της αξιολόγησης μέσω της οποίας οι εκπαιδευτικοί θα γίνουν καλύτεροι.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Από τα πρώτα βήματα του παιδιού μου στο σχολείο φρόντιζα να είμαι ενήμερη για την πρόοδο του αλλά και τη συμπεριφορά του. Αυτό γινόταν πάντα μέσα από την συχνή επικοινωνία μου με τον εκπαιδευτικό χωρίς να παρεμβαίνω στο έργο του. Βασική μου επιδίωξη είναι να είμαι όσο πιο κοντά στο παιδί μου παρέχοντας του τη δυνατότητα να εκπληρώσει τα όνειρά του και να επιλέξει μια επιτυχή επαγγελματική πορεία. Αν και θεωρώ ότι κανένα παιδί δεν έχει κατασταλάξει από τόσο νωρίς για το επάγγελμα που θα ακολουθήσει στο μέλλον,

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Θεωρώ ότι η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία η οποία μπορεί να καταστήσει τον εκπαιδευτικό πιο αποδοτικό. Δίνεται η ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να αναζητήσουν τρόπους βελτίωσης του έργου που παράγουν μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα. Η αξιολόγηση είναι ένα βασικό εργαλείο που προάγει τη μάθηση και συντελεί στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Στη σημερινή εποχή ο ρόλος του σχολείου έχει κλονιστεί και δεν είναι αποτελεσματικό. Αυτό γίνεται από τις ισχύουσες κυβερνήσεις οι οποίες επιφέρουν αρκετές μεταβολές σε νόμους, αλλά και στους εκπαιδευτικούς που δεν είναι σε θέση να τους εφαρμόσουν. Η συνεργασία των θεσμικών φορέων με την πολιτεία θα βοηθήσει στην αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου. Τα θεσμικά όργανα εκφράζοντας κάποια αιτήματα των εμπλεκομένων της εκπαιδευτικής κοινότητας μπορούν να πραγματοποιήσουν αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Δεν ξέρω κατά πόσο το σχολείο μπορεί να ξεφύγει από αυτό το μονοδιάστατο χαρακτήρα που έχει. Οι εκπαιδευτικοί αρκούνται μόνο στο να μεταδίδουν γνώσεις βλέποντας τους μαθητές ως «σφουγγάρια». Δεν δίνεται έμφαση στις κλίσεις κάθε μαθητή. Μπορεί ένας μαθητής να μην έχει κλίση στα γράμματα, αλλά σε κάτι άλλο. Δυστυχώς το σχολείο δεν δίνει αυτή τη δυνατότητα στα παιδιά και έτσι αυτά δείχνουν μια αποστροφή για το χώρο του σχολείου. Έτσι, πιστεύω ότι χάνει κάθε κομμάτι αποτελεσματικότητας εφόσον δεν εκπληρώνει τους αναμενόμενους στόχους.

9. Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση, ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Σε σύγκριση με όταν πήγαινα εγώ σχολείο σίγουρα έχουν αλλάξει πολλά πράγματα. Όμως, στα πλαίσια μιας της σημερινής εποχής αντί να γίνεται όλο και καλύτερο διαπιστώνω ότι αυτό δεν συμβαίνει. Σίγουρα σε αυτό ευθύνεται η Πολιτεία η οποία δεν είναι κοντά στην εκπαιδευτική κοινότητα παρέχοντας όλα εκείνα τα μέσα που θα συντελέσουν στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Πρέπει το σχολείο να αλλάξει χαρακτήρα και αυτό θα γίνει μόνο μέσα από ένα σύνολο αλλαγών. Όταν λέω αλλαγές εννοώ σε διοικητικό και εκπαιδευτικό επίπεδο που θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στο πολυποίκιλο έργο τους αλλά και τους μαθητές να αγαπήσουν περισσότερο το σχολείο.

10^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Όταν λέμε ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου εννοούμε κατά πόσο το σχολείο είναι αποτελεσματικό και επιτυγχάνει όλους τους στόχους του. Στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σημαντικός είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού και κατά πόσο είναι σε θέση να οργανώνει το μάθημα, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε παιδί μαθαίνει με διαφορετικό τρόπο. Κάποιο παιδί μπορεί να είναι οπτικός τύπος, άλλο ακουστικό ή ένας συνδυασμός και των δύο τύπων. Ένας εκπαιδευτικός μέσα από τα κατάλληλα μέσα πρέπει να δίνει στα παιδιά κίνητρα για μάθηση.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με το Αναλυτικό Πρόγραμμα το οποίο είναι πολύ συγκεκριμένο και έτσι οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να γίνουν πιο ευέλικτοι. Και για να γίνουν πιο ευέλικτοι καλό θα είναι να υπάρχει η δυνατότητα να συμμετέχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα κατά κύριο λόγο δωρεάν γιατί ενδεχομένως κάποιος να μην έχει την οικονομική ευχέρεια. Μέσα από τα επιμορφωτικά προγράμματα συντελείται επαγγελματική πρόοδος των εκπαιδευτικών και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Σε σχέση με παλιότερα χρόνια, οι γονείς κατέχουν ενεργό ρόλο στα εκπαιδευτικά δρώμενα μέσα από τη δράση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Ο Σύλλογος γονέων συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου. Κάθε γονιός πρέπει να παίρνει μέρος σε συμβούλια, επιτροπές, να φροντίζει να ενημερώνεται για εκπαιδευτικά ζητήματα και είναι κοντά στα παιδιά.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα είναι υπεύθυνα για τη σωστή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Ο διευθυντής συντονίζει το έργο των εκπαιδευτικών μέσα από συνεργασία, διάλογο και ενθαρρύνοντας τους. Είναι υπεύθυνος για το συντονισμό της σχολικής ζωής στο πλαίσιο που ορίζουν οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα. Είναι σε θέση να κάνει τυχόν τροποποιήσεις στο ημερήσιο πρόγραμμα όπως και να εισηγηθεί για ελλείψεις ή εκπαιδευτικά κενά. Χωρίς τη συμβολή των θεσμικών οργάνων δεν μπορεί να γίνεται λόγος για ποιότητα εκπαιδευτικού έργου.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Πώς θα υπάρξει ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου αν το κράτος είναι απών και δεν είναι σε θέση να διαθέσει χρήματα για την εκπαίδευση; Οι σχέσεις κράτους και εκπαίδευσης συνδέονται απόλυτα γιατί το κράτος είναι αυτό που δημιουργεί τις

συνθήκες μάθησης αν δηλαδή τα παιδιά θα έχουν βιβλία και τότε, αν οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά καταρτισμένοι και διορισμένοι στην αρχή της σχολικής χρονιάς, αν υπάρχουν τα κατάλληλα εφόδια που θα δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες μάθησης. Πολλές φορές όταν το κράτος αδυνατεί να είναι εντάξει στις υποχρεώσεις του παρατηρούνται αρκετά προβλήματα.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Όταν το παιδί μου πήγαινε Δημοτικό είχα περισσότερο χρόνο να ασχοληθώ πιο ενεργά σε συναντήσεις του Συλλόγου Γονέων. Όμως ανεβαίνοντας βαθμίδα και πηγαίνοντας στο Γυμνάσιο οι δραστηριότητες του παιδιού αυξήθηκαν με αποτέλεσμα να μην υπάρχει χρόνος για τέτοιες συναντήσεις. Έτσι αυτό που προσπαθώ είναι να ελέγχω τα τετράδια του παιδιού και να δίνω βάση στις παρατηρήσεις του εκπαιδευτικού. Ενημερώνομαι για την επίδοση του παιδιού, αν δηλαδή συμμετέχει ενεργά κατά την ώρα του μαθήματος, αν ξέρει να απαντήσει όταν ο εκπαιδευτικός του απευθύνει το λόγο. Εκτός από την επίδοση όμως θεωρώ σημαντικό να ενημερωθώ και για τη συμπεριφορά του παιδιού στο σχολείο. Πώς συμπεριφέρεται κατά την ώρα του μαθήματος, στα διαλείμματα, πώς είναι οι σχέσεις του με τους συμμαθητές του.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Εννοείται ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης ο εκπαιδευτικός γίνεται πιο αποδοτικός και μπορεί βελτιώσει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Η αξιολόγηση κρίνεται αναγκαία γιατί μέσω αυτής κάθε εκπαιδευτικός αποκτά κύρος και περισσότερο εμπιστοσύνη από τη μεριά των γονέων. Οι γονείς γνωρίζοντας ότι ο εκπαιδευτικός συμμετέχει σε επιμορφωτικά προγράμματα και συνεχώς ενημερώνεται πάνω στο επάγγελμά του νιώθουν ασφάλεια και εμπιστοσύνη.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει, γιατί υπάρχουν πολλά κενά τόσο στο εκπαιδευτικό προσωπικό όσο και στη κτιριακή υποδομή. Οι εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία ζητούν από τα παιδιά να αποστηθίζουν γνώσεις και στη συνέχεια να τις αποτυπώσουν σε μια λευκή κόλλα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά να απεχθάνονται το σχολείο και να το θεωρούν χάσιμο χρόνου.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Η οικονομική και ηθική κρίση που παρατηρείται στις μέρες μας έχει επηρεάσει σημαντικά το ρόλο του σχολείου, γιατί υπάρχουν ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή αλλά και εκπαιδευτικών. Έχει τύχει πριν ένα χρόνο στο σχολείο μας η εκπαιδευτικός ξένων γλωσσών να διδάσκει ιστορία και τα παιδιά να μην γνωρίζουν στοιχειώδη πράγματα. Υπάρχουν παιδιά που δεν ξέρουν τι γιορτάζουμε την 25^η Μαρτίου, 28^η Οκτωβρίου και άλλες σημαντικές ημερομηνίες για την ιστορία του τόπου μας.

Πιστεύω δηλαδή ότι εκτός από κάποιες ελλείψεις παρατηρείται έντονα σύγχυση ρόλων που μόνο επιθυμητά αποτελέσματα δεν έχει.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθ/μια εκπαίδευση, ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Πιστεύω ότι το σχολείο επικεντρώνεται μόνο στη μετάδοση γνώσεων. Δεν είναι όμως αυτός ο σκοπός. Το σχολείο έχει χάσει το σκοπό του, και δεν παρέχει στα παιδιά ολοκληρωμένες γνώσεις. Θ ήθελα οι εκπαιδευτικοί και γενικά το σχολείο να είναι πιο κοντά στους μαθητές δίνοντάς τους τα εχέγγυα να προχωρήσουν. Η έλλειψη γνώσεων από τη μεριά των εκπαιδευτικών όπως και η απουσία επαγγελματικού προσανατολισμού δημιουργούν άγχος στα παιδιά και το μέλλον τους διαγράφεται αβέβαιο και σίγουρα αυτό δεν το θέλουμε.

11^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Ποιότητα εκπαιδευτικού έργου εννοείται η λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και αν αυτή επιτυγχάνεται. Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι σχεδιασμένο να εκπληρώνει κάποιους στόχους και όταν αυτοί δεν εκπληρώνονται τότε δεν υπάρχει ποιότητα εκπαιδευτικού έργου. Οι εκπαιδευτικοί συντελούν θετικά ή αρνητικά στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, γιατί κάποιιοι από αυτούς δεν θα έπρεπε να βρίσκονται στις σχολικές αίθουσες εφόσον δεν έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις να διδάξουν.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Στο σχολικό χώρο υπάρχουν αρκετές λειτουργικές ανεπάρκειες οι οποίες δεν βοηθούν στην ομαλή λειτουργία του σχολείου. Πολλά σχολεία διαθέτουν άθλιες κτιριακές εγκαταστάσεις που μπάζουν νερό ή με έναν σεισμό αγγίζουν τα όρια της κατεδάφισης. Οι συνθήκες αυτές δυσχεραίνουν το εκπαιδευτικό έργο και οι εκπαιδευτικοί δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν δύσκολες συνθήκες κατά την εργασία τους. Δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις ώστε σε μια δύσκολη κατάσταση όπως ένας σεισμός να καθησυχάσουν τα παιδιά και να βγουν με ασφάλεια από το κτίριο.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Ο καλύτερος τρόπος από τη μεριά των γονέων για να συμβάλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου είναι η ενημέρωση και ο διαρκής έλεγχος του παιδιού. Ο εκπαιδευτικός τις ώρες που είναι διαθέσιμος για ενημέρωση μπορεί να δώσει στο γονιό κατευθυντήριες γραμμές για το πώς να βοηθήσει το παιδί και που να εστιάσει περισσότερο. Σε αυτό το σημείο βασικός είναι και ο ρόλος του γονιού καθώς πρέπει να παρακολουθεί το παιδί όταν διαβάζει σπίτι για να πηγαίνει διαβασμένο την επόμενη μέρα στο σχολείο.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Σε όλες τις δουλειές υπάρχει ένα ανώτερο διοικητικό όργανο που ελέγχει και κρατά τις ισορροπίες. Στο χώρο της εκπαίδευσης το ρόλο αυτό τον έχουν αναλάβει ο Διευθυντής και ο Σχολικός σύμβουλος οι οποίοι άλλοτε είναι κοντά στους εκπαιδευτικούς συμβουλευόντάς τους και άλλοτε τους επιπλήττουν. Η συμβολή και των δύο είναι άκρως καθοριστική για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας και ιδιαίτερος όταν γίνεται σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς αλλά και τους γονείς.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Η συμβολή του κράτους στην βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου έχει σημαίνοντα ρόλο, γιατί μέσα από την ψήφιση νόμων και διαταγμάτων ορίζουν την εκπαιδευτική

διαδικασία. Το κράτος μέσα από την τήρηση των νόμων και την αξιοποίηση κονδυλίων μπορεί να ενισχύσει την εκπαιδευτική και μαθητική κοινότητα, παρέχοντας βιβλία, Η\Υ, όργανα μουσικής και γενικότερα ο, τι μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Συνήθως τέτοια θέματα τα αναλαμβάνει η σύζυγός μου, η οποία έχει περισσότερο τον έλεγχο σχετικά με θέματα που αφορούν τα παιδιά. Η ίδια επειδή έχει περισσότερο χρόνο από εμένα ασχολείται με το διάβασμα των παιδιών. Ωστόσο, όταν αυτό είναι εφικτό πηγαίνω και εγώ στο σχολείο συνήθως κατά την παράδοση του ελέγχου στο τέλος του τετραμήνου και τότε συζητάω με όλους τους εκπαιδευτικούς ξεχωριστά.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση σίγουρα έχει πρόθεση τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, όμως ο τρόπος με τον οποίο γίνεται δεν είναι ο σωστός. Θεωρώ ότι είναι άσκοπη διαδικασία που αμφισβητεί τις γνώσεις των εκπαιδευτικών και γενικά τους κόπους τους. Η διαδικασία αυτή γίνεται με αναξιόπιστα κριτήρια και χρησιμοποιείται ως μέσο ελέγχου από την πολιτεία, με αποτέλεσμα η απόδοση των εκπαιδευτικών να μην είναι η αναμενόμενη.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Το σχολείο δεν εκπληρώνει το ρόλο του πλήρως και σε αυτό μεγάλο μερίδιο ευθύνης έχουν οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι ακολουθούν έναν ανιαρό τρόπο μάθησης και δεν προσελκύουν τα παιδιά. Δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εποχής. Για παράδειγμα δεν μπορεί στο μάθημα της Ιστορίας να βάζουν τα παιδιά να μαθαίνουν απ έξω ιστορικά γεγονότα που μετά από λίγη ώρα θα έχουν ξεχάσει. Θα μπορούσαν να εξηγήσουν κάποια γεγονότα προβάλλοντας μια ταινία, ένα ντοκιμαντέρ και σίγουρα με αυτόν τον τρόπο θα διεγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Το σχολείο αρκείται στη μετάδοση γνώσεων και δεν ενδιαφέρεται να καλλιεργήσει αξίες στα παιδιά όπως η ομαδικότητα, η πειθαρχία και η ευγένεια. Σε αντίθεση, τα παιδιά ζουν μέσα σε ένα άγχος για το αν θα πάρουν υψηλό βαθμό στις εξετάσεις., ανταγωνίζονται το ένα το άλλο και πολλές φορές δεν συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς γιατί δεν τους συμπαθούν. Αυτό θα ήταν και ένα στοίχημα από τη μεριά των εκπαιδευτικών δηλαδή να κατακτήσουν το σεβασμό των μαθητών και να τα ενθαρρύνουν προς τη μάθηση.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Θα ήθελα στο μέλλον το σχολείο να αλλάξει χαρακτήρα και να βγάζει στην κοινωνία επιστημονικά καταρτισμένους ανθρώπους και συνειδητοποιημένους. Αρκετά παιδιά δεν έχουν όρεξη να πηγαίνουν στο σχολείο γιατί δεν έχουν φίλους ή δέχονται επίθεση από τους συμμαθητές τους για το χρώμα τους, την εθνικότητά τους, την επίδοσή τους στα μαθήματα καθώς κάποιοι ακόμα και αν είναι άριστοι μαθητές χαρακτηρίζονται ως «φυτουκλάκια». Τέτοιες αντιλήψεις καλό θα ήταν να ξεπεραστούν και τότε θα σχηματιστεί ένα ιδανικό σχολείο.

12^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Ο όρος ποιότητα εκπαιδευτικού έργου αναφέρεται στην οργάνωση του μαθήματος, στους εκπαιδευτικούς και στον τρόπο που διδάσκουν αν δηλαδή γίνεται οργανωμένα και μεθοδικά. Υπάρχουν πολλοί εκπαιδευτικοί οι οποίοι μπορεί να έχουν τις γνώσεις όμως δεν έχουν μεταδοτικότητα. Είναι πολύ σημαντικό ο εκπαιδευτικός να βρίσκει τρόπους να διεγείρει το ενδιαφέρον των παιδιών μέσα από ποικίλους τρόπους. Αν αυτό δεν γίνεται, τότε δεν υπάρχει και ποιότητα εκπαιδευτικού έργου.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Ένας βασικός παράγοντας βελτίωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης είναι οι συνθήκες που επικρατούν στο σχολείο. Δε νοείται στον 21^ο αιώνα τα σχολικά κτίρια να είναι εγκαταλελειμμένα και παραδομένα στο έλεος του Θεού. Η υλικοτεχνική υποδομή και γενικά ο σχολικός εξοπλισμός θα πρέπει να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη πραγματικότητα. Αυτό επηρεάζει σίγουρα την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου. Βέβαια σημαντική είναι η συμβολή του κράτους το οποίο αν δεν ενδιαφερθεί παρέχοντας τα σχολεία θα συνεχίσουν να λειτουργούν κάτω από άθλιες συνθήκες.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Οι γονείς μέσα από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων συμμετέχουν ενεργά στα εκπαιδευτικά δρώμενα. Μέσα από το Σύλλογο αυτό οι γονείς στοχεύουν στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης εκφράζοντας τις απόψεις τους. Είναι σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς με σκοπό τη λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα είναι υπεύθυνα για τη σωστή λειτουργία του εκπαιδευτικού έργου και το συντονισμό των εκπαιδευτικών. Σε μια προσπάθεια βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου τα θεσμικά όργανα λειτουργούν αποτελεσματικά στις σχέσεις των εκπαιδευτικών οι οποίοι κάποιες φορές χρειάζονται κάποιον να τους συμβουλευεί και να τους καθοδηγεί. Ο διευθυντής ο οποίος είναι καθημερινά στο σχολείο κατανέμει αρμοδιότητες στους εκπαιδευτικούς με σκοπό τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Χωρίς τη συμβολή του Κράτους δεν μπορεί να υπάρξει βελτίωση στο εκπαιδευτικό σύστημα. Το Κράτος μέσα από το διορισμό των εκπαιδευτικών και την κάλυψη των εκπαιδευτικών κενών συντελεί στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Οι εκπαιδευτικοί που διορίζονται στο εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να συμμετέχουν σε

επιμορφωτικά προγράμματα για να είναι συνεχώς ενημερωμένοι και μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Φροντίζω να συζητώ με το παιδί μου την καθημερινότητα του στο σχολείο και να δω πως του φέρεται ο εκπαιδευτικός, αν το σηκώνει στον πίνακα και γενικά αν μπορεί να ανταποκριθεί στις σχολικές απαιτήσεις. Είναι πολύ σημαντικό ο εκπαιδευτικός να αφήνει τα παιδιά να παίρνουν πρωτοβουλίες και να τα βάζει να εργάζονται ομαδικά. Αν ο εκπαιδευτικός λάβει υπόψη του τις ανάγκες του κάθε παιδιού τότε σίγουρα το εκπαιδευτικό έργο θα βελτιωθεί.

6. Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Πιστεύω ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών παίζει ρόλο στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Είναι μια διαδικασία που δίνει στους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να βελτιωθούν πάνω στη δουλειά τους, να μην μένουν στάσιμοι και να εκπαιδεύονται σε θέματα σχολικής οργάνωσης. Όμως κάποιοι εκπαιδευτικοί είναι αρνητικοί σε αυτό γιατί νιώθουν ότι έτσι αμφισβητούνται.

7. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Πολλά παιδιά δείχνουν άρνηση προς το σχολείο, γιατί βομβαρδίζονται από πλήθος πληροφοριών τις οποίες δεν μπορούν να επεξεργαστούν. Το σχολείο φορτώνει τα παιδιά με ανούσιες πληροφορίες και πολλές φορές με εργασίες και δεν ενδιαφέρεται να αναπτύξει περαιτέρω δεξιότητες τους. Τα παιδιά δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και δεν βοηθούν καθόλου και τα βιβλία τα οποία είναι απρόσιτα και καθόλου επεξηγηματικά.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Ο ρόλος του σχολείου δεν είναι μόνο να παρέχει γνώσεις στα παιδιά, αλλά να ανταπεξέρχεται στις απαιτήσεις της εποχής και να τα προετοιμάζει να μπορούν να σταθούν στην κοινωνία. Να ενθαρρύνει τους νέους να ασχοληθούν με τις τέχνες και να σέβονται ο ένας τον άλλον. Το παιδί πρέπει μέσα από το σχολείο να μάθει να συνυπάρχει με άλλους και να μην ενδιαφέρεται για το «εγώ». Συνεπώς το σχολείο αποτελεί σημαντικό βαθμό διαμόρφωσης του χαρακτήρα του παιδιού, όπως και η οικογένεια.

9. Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση, ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Για να γίνει το σχολείο πιο δημιουργικό και προσιτό στους γονείς πρέπει να γίνουν αλλαγές. Η παροχή κινήτρων από τη μεριά των εκπαιδευτικών και μια ευχάριστη ατμόσφαιρα μπορούν να αλλάξουν το σχολείο και να γίνει πιο παραγωγικό. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενισχύουν λεκτικά τα παιδιά ενθαρρύνοντάς τα και να τα βοηθήσει στην κοινωνικοποίησή τους. Για να αλλάξει όμως το σχολείο πρέπει να

παρέμβει η πολιτεία και τα θεσμικά όργανα που μέσα από τις κατάλληλες παρεμβάσεις θα συντελέσουν στην ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

13^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η πρώτη σκέψη που μου έρχεται στο μυαλό είναι σίγουρα θετική και όσον αφορά το εκπαιδευτικό σύστημα η ποιότητα παίζει σημαντικό ρόλο, γιατί δηλώνει κατά πόσο επιτυγχάνεται το εκπαιδευτικό έργο και σε ποιο βαθμό.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σχετίζεται άμεσα με το εκπαιδευτικό προσωπικό, τους καθηγητές δηλαδή οι οποίοι πρέπει να είναι σε θέση να υλοποιήσουν με επιτυχία την εκπαιδευτική διαδικασία. Όμως εάν το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν διαθέτει τα κατάλληλα μέσα η εκπαιδευτική διαδικασία όλο και δυσχεραίνει.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Κύριο μέλημά μου ως γονιός είναι να συζητώ τακτικά με τους καθηγητές και όχι μόνο όταν παραδίδονται οι βαθμοί στο τέλος του τετραμήνου. Μέσα από την επικοινωνία μου αυτή μπορώ να καταλάβω τυχόν αδυναμίες του παιδιού μου ή να διαπιστώσω κάποιες ελλείψεις που μπορεί να υπάρχουν σε βιβλία, εκπαιδευτικό προσωπικό ή οτιδήποτε άλλο και να το αναφέρω στη συγκέντρωση του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων ώστε να βρεθεί μια λύση.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα μπορούν να φανούν ιδιαιτέρως ευεργετικά. Μπορούν για παράδειγμα μέσα από καινοτόμες δράσεις να συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Δεν μπορούμε να μιλάμε για αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος αν το κράτος δεν αλλάξει την μέχρι τώρα τακτική που ακολουθεί. Υπάρχουν πολλά εκπαιδευτικά κενά, αφού το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν διορίζεται στην αρχή της χρονιάς με αποτέλεσμα οι ώρες τους να καλύπτονται από καθηγητές άλλων ειδικοτήτων. Άρα απαιτείται από την πλευρά του κράτους ο έγκαιρος διορισμός των εκπαιδευτικών, ώστε η σχολική χρονιά να ξεκινά χωρίς προβλήματα.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Πάντα πίστευα ότι μέσα από το διάλογο λύνονται όλα τα προβλήματα. Αρχικά, συζητώ με τους εκπαιδευτικούς αλλά και με το ίδιο το παιδί. Σε περίπτωση που διαπιστώσω προβλήματα αμέσως τα κάνω γνωστά στο Διευθυντή ή το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων.

6.Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τόσο η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών όσο και η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου είναι έννοιες που συνδέονται. Δεν γίνεται στη σημερινή εποχή οι εκπαιδευτικοί να μένουν στάσιμοι ,αλλά θα πρέπει να συμβαδίζουν με την εποχή και τις ανάγκες της.

7.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Ο ρόλος του σχολείου δυστυχώς δεν είναι σαφής. Όπως προείπα υπάρχουν εκπαιδευτικά κενά και το ήδη υπάρχον εκπαιδευτικό προσωπικό είναι ανειδίκευτο. Όλα αυτά προκαλούν σύγχυση και σίγουρα δεν μας οδηγούν σε ένα υγιή εκπαιδευτικό σύστημα.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Σε καμία περίπτωση δεν θα έλεγα ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό, γιατί ο ρόλος του δεν είναι ξεκάθαρος. Και πώς να είναι δηλαδή όταν υπάρχουν ένα σωρό παράγοντες που το δυσχεραίνουν.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθμια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Αυτό που θα ήθελα από το σχολείο είναι να προάγει περισσότερο τον αθλητισμό, τη μουσική, τη ζωγραφική δίνοντας την ευκαιρία στο κάθε παιδί να δείξει το ταλέντο του και να φέρει στην επιφάνεια κλίσεις που μπορεί να μην ήξερε ότι έχει.

14^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου συνδέεται με το κατά πόσο αποτελεσματικό και επιτυχημένο είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Όταν λέμε όμως ποιότητα το μυαλό του καθενός πηγαίνει σε κάτι καλό, επιτυχημένο και υγιή.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Για να υπάρξει ποιότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να εξετάσουμε και παράγοντες όπως οι υλικοτεχνική υποδομή γιατί πολλά σχολικά κτίρια δεν είναι κατάλληλα και σίγουρα αυτός είναι ένας λόγος όπου δεν μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Σε κάθε σχολική μονάδα πρέπει να υπάρχει και να ακούγεται η φωνή των γονέων. Αυτό γίνεται εφικτό μέσα από τη δράση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων που πρέπει πάντα να είναι άγρυπνος φρουρός στα προβλήματα που προκύπτουν. Λόγω έλλειψης χρόνου δεν μπορώ να συμμετέχω ενεργά στο Σύλλογο. Γνωρίζω όμως ότι τα μέλη που το απαρτίζουν είναι δραστήρια.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η συνεργασία των θεσμικών οργάνων κρίνεται αναγκαία καθώς έτσι επιτυγχάνεται η ομαλή λειτουργία του εκπαιδευτικού έργου. Τα θεσμικά όργανα συντελούν σε ένα υγιή εκπαιδευτικό σύστημα.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Δυστυχώς το κράτος δεν παρέχει τους κατάλληλους οικονομικούς πόρους για την εκπαίδευση με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αρκετά προβλήματα. Προβλήματα που δυσκολεύουν την εκπαιδευτική διαδικασία και αν δεν υπάρξει άμεση λύση δεν πρόκειται να λυθούν.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Επειδή πρόσφατα γέννησα το δεύτερο παιδί μου, δεν έχω χρόνο να εμπλακώ σε Συλλόγους ή να πηγαίνω συχνά στο σχολείο και να ενημερώνομαι από τους καθηγητές. Ωστόσο τις ώρες που το παιδί διαβάζει στο σπίτι φροντίζω να το βοηθάω και να βλέπω την πρόοδο του.

6.Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση πιστεύω ότι είναι σημαντική διαδικασία και πρέπει να γίνεται σε τακτικά χρονικά διαστήματα γιατί σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Μέσα από τη διαδικασία αυτή οι εκπαιδευτικοί βελτιώνονται.

7.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Το μόνο πράγμα που κάνει το σχολείο σήμερα είναι να μεταδίδει στα παιδιά ανούσιες γνώσεις, χωρίς να καταλαβαίνουν τι διαβάζουν και γιατί. Αυτό από μόνο του καθιστά το εκπαιδευτικό σύστημα άρρωστο και μόνο για ποιότητα δεν μπορούμε να μιλάμε.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που καθιστούν το σχολείο μη αποτελεσματικό και αυτό έχει άμεσο αντίκτυπο στους μαθητές. Οι παράγοντες αυτοί σχετίζονται με τη διαχείριση που κάνει το κράτος, το Αναλυτικό πρόγραμμα και τα θεσμικά όργανα.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθ/μια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Θα ήθελα το σχολείο να γίνει πιο λειτουργικό και ο ρόλος του να μην περιορίζεται μόνο στο πως θα βγει η ύλη. Δεν είναι αυτό το ζητούμενο.

15^Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1.Α. Στις μέρες μας ακούμε συχνά τη λέξη ποιότητα. Θα μπορούσατε να δώσετε έναν ορισμό; Τι σημαίνει για εσάς ποιότητα εκπαιδευτικού έργου;

Η ποιότητα είναι σημαντική έννοια στο χώρο της εκπαίδευσης, αλλά νομίζω ότι δεν υφίσταται. Για παράδειγμα, στο εκπαιδευτικό σύστημα η ποιότητα έχει να κάνει με το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό σύστημα γίνεται με σωστό τρόπο, χωρίς να αλλοιώνεται ο χαρακτήρας της.

Β. Ποιές βασικές παραμέτρους περιλαμβάνει; Με τι συνδέεται;

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου έχει άμεση σχέση με την πολιτεία, η οποία αν δεν παρέχει τα απαραίτητα οικονομικά κονδύλια δεν μπορεί να επιτευχθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Αν δηλαδή δεν υπάρχουν χρήματα δεν μπορεί να υλοποιηθεί με επιτυχία η εκπαιδευτική διαδικασία, οπότε δεν μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα.

2. Με ποιόν τρόπο πιστεύετε ότι οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Επειδή οι συνθήκες διαβίωσής μας έχουν αλλάξει και έχουμε γίνει «ρομποτάκια» στην προσπάθεια μας να τα προλάβουμε όλα δεν υπάρχει χρόνος για κάποια πράγματα. Επειδή λοιπόν δεν υπάρχει χρόνος προσπαθώ να έχω επικοινωνία με τον δάσκαλο ή όταν αυτό καθίσταται δυνατό πηγαίνω στις συγκεντρώσεις του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων όπου εκεί θα βρω και άλλους γονείς και θα συζητήσουμε τους προβληματισμούς μας.

3.Πώς πιστεύετε ότι η ύπαρξη των θεσμικών οργάνων (Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής, Σύλλογος Γονέων) μπορεί να συμβάλλει στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Τα θεσμικά όργανα εξασφαλίζουν την ισορροπία και την ομαλή λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο Διευθυντής από τη μεριά του ως η κεφαλή του σχολείου συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας δίνοντας όταν χρειαστεί συμβουλές και λύσεις στους εκπαιδευτικούς.

4.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το κράτος μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος; Ποια μέτρα βοηθούν στη βελτίωση αυτή;

Η συμβολή του κράτους σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου είναι αλληλένδετη. Η εκάστοτε κυβέρνηση προσπαθεί μέσα από νομοθετικές αλλαγές να βελτιώσει το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, όμως κάποιες φορές παρατηρούμε το ακριβώς αντίθετο γιατί οι αλλαγές αυτές δεν φέρνουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

5. Ποια είναι η θέση σας ως γονιός σε ένα σύστημα αξιολόγησης ή και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

Όπως είπα και πριν δεν έχω πολύ ελεύθερο χρόνο, όμως προσπαθώ να κρατάω επαφή με τον εκπαιδευτικό και τον Διευθυντή και μετά το τέλος της σχολικής ημέρας να το βοηθάω στη μελέτη.

6.Πιστεύετε ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου;

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι μια διαδικασία απαραίτητη για την ποιότητα εκπαιδευτικού έργου, γιατί πολλοί εκπαιδευτικοί δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και είναι αρκετά πίσω για την εποχή τους.

7.Κατά πόσο πιστεύετε ότι το σχολείο εκπληρώνει το ρόλο που έχει αναλάβει; Παρέχει στα παιδιά τις εγγυήσεις που έχει αναλάβει;

Πιστεύω πως όχι, γιατί ο ρόλος του είναι κάπως συγκεχυμένος. Επίσης, υπάρχουν πολλά κενά σε εκπαιδευτικό προσωπικό και αυτό σε συνδυασμό με τον ελλιπή εξοπλισμό δυσχεραίνουν το εκπαιδευτικό έργο.

8. Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στη σημερινή εποχή; Πιστεύετε ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό;

Το σχολείο δεν είναι αποτελεσματικό σε καμία περίπτωση και σε αυτό συντελούν πολλοί παράγοντες. Υπάρχουν σχολεία που δεν πληρούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, πολλά σχολεία δεν είναι συντηρημένα σωστά και δεν τηρούν τους κανόνες σωστής υγιεινής.

9.Ως γονείς που τα παιδιά σας φοιτούν στην Β βαθ/μια εκπαίδευση , ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το σχολείο;

Το σχολείο έχει χάσει τον χαρακτήρα του και αντί να πηγαίνει μπροστά όλο και υποβαθμίζεται. Αυτό πάντως που εγω περιμένω από το σχολείο είναι να γίνει πιο δημιουργικό και ελκυστικό για τους μαθητές.